III. TÜRK EĞİTİM KONGRESİ BİLDİRİ ÖZETLERİ KİTABI

EDİTÖR
DOÇ. DR. BAYRAM ARICI

TÜRKİYE EĞİTİM DERGİSİ

III. Türk Eğitim Kongresi
Bildiri Özetleri Kitabı

ISBN: 978-605-68973-2-0

E-Yayın Tarihi: 27/12/2022

Editör

Doç. Dr. Bayram ARICI

Kongre Web Sayfası: www.turkegitimkongresi.com

TÜRKİYE EĞİTİM DERGİSİ

ÖNSÖZ

Elinizdeki bu kitap bu 23-24 Aralık 2022 tarihlerinde çevrim içi olarak "Eğitimde İdeal Okul Arayışları" temasıyla düzenlenen III. Türk Eğitim Kongresinde sunulan bildirilerin özetlerini içermektedir.

Kongreyle ilgili görüntüler, sonuç bildirgesi ve diğer bilgilere kongrenin www.turkegitimkongresi.com sayfasından ulaşılabilmektedir.

III. Türk Eğitim Kongresine bildiriyle panelist ya da dinleyici olarak katılan ve destek olan herkese teşekkür ediyoruz.

27/12/2022

Doç. Dr. Bayram ARICI

İÇİNDEKİLER

TARİHİ DİZİLERİN TARİH ÖĞRETİMİNDEKİ YERİ 1

BAKIM MERKEZLERİNİN ÖZEL GEREKSİNİMLİ BİREYLERİN EGİTİM VE YAŞAM KALİTESİNE ETKİSİNİN İNCELENMESİ: PERSONEL GÖRÜŞLERİ 2

DEZAVANTAJLI OKULLARDA GÖREV YAPAN ÖĞRETMENLERİN HOŞGÖRÜ VE SAYGI DEĞERİNİN ÖĞRETİMİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ 3

3.SINIF HAYAT BİLGİSİ DERS KİTABINDAKİ MATEMATİKSEL KAVRAMLARIN BELİRLENMESİ VE MATEMATİK DERSİ (3-8.SINIF) KAZANIMLARI AÇISINDAN İNCELENMESİ 4

2237-A BİLİMSEL EĞİTİM ETKİNLİKLERİNE BAKIŞ: GÖRSEL SANATLARDA ÇOKLU ZEKÂ ETKİNLİKLERİ TASARLAMA EĞİTİMİ ÖRNEĞİ 5

AHİLİK ANLAYIŞININ GÜNÜMÜZ ESNAF VE SANATKÂRLAR'DAKİ YERİ 6

ÖRNEK ÖĞRETMEN NURETTİN TOPÇU'NUN HAYATINDA İZ BIRAKAN ŞAHSİYETLER 7

NURETTİN TOPÇU HAKKINDA YAZILMIŞ TEZLERİN ANALİZİ 8

EĞİTİM YÖNETİMİNDE İDEAL BİR MODEL: CELALEDDİN ÖKTEN 9

ATATÜRK DÖNEMİ EĞİTİM POLİTİKALARI VE MİLLET MEKTEPLERİ 10

BİLGİSAYAR DESTEKLİ ÖĞRETİM İLE ÖĞRENCİLERİN FİZİK DERSİ AKADEMİK BAŞARILARINI ARTIRMAK MÜMKÜN MÜ? BİR META-ANALİZ ÇALIŞMASI 11

İLKOKUL 4. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN DİJİTAL VE BASILI OKUMAYA YÖNELİK TUTUMLARININ ÇEŞİTLİ DEĞİKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ 12

MATEMATİK ÖĞRETMEN ADAYLARININ BECERİ TEMELLİ PROBLEM KURMA BECERİLERİNİN İNCELENMESİ 13

OKUL İÇ VE DIŞ MEKANLARININ BULUNDURMASI GEREKEN ÖZELLİKLER VE İDEAL OKUL MİMARİSİ 14

TÜRK EĞİTİM SİSTEMİNDE KADEMELER VE KADEMELER ARASI GEÇİŞ 15

DİL ÖĞRETİMİNDE İŞLEVSEL DİL BİLGİSİ YAKLAŞIMI VE ETKİNLİK HAZIRLAMA 16

İDEAL VELİ TOPLANTILARININ DÜZENLENMESİ İÇİN BİR REHBER: VELİ TOPLANTISI KONTROL LİSTELERİ 17

TÜRKÇE BAŞARISI İLE MATEMATİK BAŞARISIN İLİŞKİSEL BİR ANALİZİ 18

TÜRK EĞİTİM SİSTEMİNDE İDEAL OKUL TASAVVURUNA BÜTÜNSEL (HOLİSTİK) BİR BAKIŞ 19

DİJİTAL VERİ ANALİZİ ÖRNEĞİ: TÜRKİYE'DE 2015-2022 YILLARI ARASI İNTERNET ARAMALARINDA EĞİTİM VE BİLİMSEL KONULARIN İNCELENMESİ 20

2022 YILINDA TÜRKİYE'DE GERÇEKLEŞEN, YAZILI VE GÖRSEL BASINA (MEDYAYA) YANSIYAN 0-6 YAŞ ÇOCUK CİNAYETLERİNİN SOSYODEMOGRAFİK YAPI İNCELEMESİ 21

BİLGİSAYAR DESTEKLİ ÖĞRETİM İLE ÖĞRENCİLERİN FİZİK DERSİ AKADEMİK BAŞARILARINI ARTIRMAK MÜMKÜN MÜ? BİR META-ANALİZ ÇALIŞMASI 22

İDEAL OKULDA SINIF GEÇME SİSTEMİNE İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ 23

Z KUŞAĞI ÖĞRETMENLERİNİN SESSİZ İSTİFA EĞİLİMLERİNİN İNCELENMESİ 24

BİLGİ ÇAĞININ MAARİF OKULLARI ÜZERİNE BİR MODEL TASARISI 25

trt çocuk kitaplık' uygulamasındaki okul öncesi HİKÂYE kitaplarının çocuk hakları açısından incelenmesi 26

MEVLANA VE YUNUS EMRE'NİN HAYATINDAKİ DEĞERLER İLE ETKİLEŞİMLİ KİTAP OKUMA UYGULAMALARI 27
ÇİZİM-İNŞA ETKİNLİKLERİNİN 7. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN GEOMETRİYE YÖNELİK ÖZ-YETERLİK İNANÇLARINA ETKİSİ 28
İDEAL ÖĞRETMENİN ÖNÜNDEKİ ENGEL: STRES 29
ÇALIŞMAYI HAYAL ETTİĞİM İLKOKUL 30
İLKOKUL ÖĞRETMENLERİNİN İDEAL SINIF TASARIMLARI 31
ERKEK OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN DENEYİMLERİ İLE OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENİ OLMAK 32
MATEMATİK EĞİTİMİ VE ARTIRILMIŞ GERÇEKLİK ÇALIŞMALARI 33
OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN FARKLI YAKLAŞIMLARA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ 34
GÖRSEL SANATLAR ÖĞRETİMİNİN YERİ 35
İDEAL OKUL DERS PROGRAMINDA MATEMATİK ÖĞRETİMİNİN YERİ VE ÖNEMİ 36
OKUL ÖNCESİ EĞİTİMDE HİKÂYE TEMELLİ EĞİTİMİN EVDE DEVAMLILIĞININ SAĞLANMASINA YÖNELİK EBEVEYN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ 37
İDEAL TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ÖĞRETİM PROGRAMI NASIL OLMALI? 38
İDEAL BİR OKUL OLARAK MASALLAR 39
İDEAL OKUL ARAYIŞLARI KAPSAMINDA YUNUS EMRE DİVANI 40
İDEAL OKUL BAĞLAMINDA ENDERÛN TECRÜBESİ 41
İDEAL OKUL KAVRAMINA YÖNELİK YAPILAN AKADEMİK ÇALIŞMALARIN İNCELENMESİ 42
İDEAL OKULUN FİZİKÎ ÖZELLİKLERİNE YÖNELİK ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ 43
İDEAL OKUL ORTAMLARIN KAPSAYICILIK ANLAYIŞI 44
ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE GÖRE İDEAL SINIF GEÇME UYGULAMALARI 45
ÖĞRETMEN VE ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİNE GÖRE İLKOKULLARDA İDEAL SINIFLARIN FİZİKİ ÖZELLİKLERİ 46
ÖĞRETMEN VE ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİNE GÖRE İLKOKULLARDA İDEAL ZAMAN ÇİZELGESİ 48
EĞİTİM FAKÜLTESİNDE BİR ÖĞRENCİ TOPLULUĞUNUN YAPABİLECEKLERİ: UŞAK ÜNİVERSİTESİ İLKOKUL ÖĞRETMENLERİ TOPLULUĞU ÖRNEĞİ 49
TÜRKİYE İLE PISA BAŞARISI YÜKSEK OLAN FİNLANDİYA, GÜNEY KORE VE KANADA ÜLKELERİNİN KADEMELER ARASI GEÇİŞ BAKIMINDAN KARŞILAŞTIRMASI 50
ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN KARİYER DANIŞMANLIĞI ALMALARINA GÖRE KARİYER FARKINDALIKLARININ, KARİYER STRESLERİNİN VE KARİYER UYUMLARININ İNCELENMESİ. 51
SOSYAL SORUMLULUK ÇALIŞMALARINDA GÖNÜLLÜLÜK YAPAN BELİREN YETİŞKİNLERİN ÖZNEL İYİ OLUŞLARI, DEĞER YÖNELİMLERİ VE KARİYER UYUMLULUKLARININ ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ 52
ÇAĞININ ÖTESİNDE BİR EĞİTİM REFORMU HAREKETİ OLARAK CEDİT OKULLARI 53
TÜRKİYE'DEKİ ETKİLİ OKUL VE OKUL GELİŞTİRME ÇALIŞMALARI NEDEN BAŞARISIZ OLUYOR? 54
CENGİZ AYTMATOV HİKÂYE VE ROMANLARINDA İSLAMİYET ÖNCESİ TÜRK EDEBİYATI VE HALK EDEBİYATI UNSURLARININ TESPİT EDİLMESİ 55
NURETTİN TOPÇU DÜŞÜNCESİNDE İDEAL OKUL KAVRAMININ ANALİZİ 56

NURETTİN TOPÇU'NUN ESERLERİNDE İDEAL ÖĞRETMEN VE OKULUN ÖNEMİ 57
OKUL ÖNCESİ DÖNEM ÇOCUKLARININ ÇEVRE HAKKINDAKI BILIŞSEL YAPILARI 58
YÜCE GAYELİLİKTEN PERFORMANSA EĞİTİMDE KAYBOLAN İRTİFA 59
ORTAÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNİN KİTAP OKUMA ALIŞKANLIKLARININ İNCELENMESİ: ANKARA ÖRNEĞİ 60
ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNDEN HAREKETLE "İDEAL OKUL" 61
ÖĞRETMENLERİN VE İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN İDEAL OKUL BAHÇESİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİ 62
ÖZEL EĞİTİM VE REHABİLİTASYON MERKEZLERİNDE MOBİNGİN ÇALIŞAN PERFORMANSINA ETKİSİ 64
TÜRKÇE ÖĞRETMEN ADAYLARININ "İDEAL OKUL" KAVRAMINA YÖNELİK METAFORİK ALGILARI 65
DEĞERLER EĞİTİMİ BAĞLAMINDA 9. SINIF BİYOLOJİ DERS KİTAPLARININ İNCELENMESİ 66
ÖRGÜTSEL SESSİZLİK, ÖRGÜTSEL YALNIZLIK VE YABANCILAŞMA ARASINDAKİ İLİŞKİLER: BİR META – ANALİZ ÇALIŞMASI 67
VELİ EĞİTİM SURECİNİN NERESİNDEDİR? 68
OKUL TEMELLİ MESLEKİ GELİŞİM FAALİYETLERİNİN İNCELENMESİ 69
TEKNOLOJİ DESTEKLİ OYUN TASARIMLARININ MATEMATİK BAŞARISINA ETKİSİ 70
OSMANLI DEVLETİ'NİN SON DÖNEMİNDE OKULLARDA VERİLEN DİN EĞİTİMİNE ŞEYHÜLİSLAM ÜRYANİZÂDE AHMED ESAD EFENDİ'NİN KATKISI 71
SINIF MEVCUTLARI ÜZERİNDEN İDEAL OKULA BAKIŞ: KALABALIK SINIFLARA YÖNELİK ÖĞRETMEN VE ÖĞRENCİ ALGILARI 72
SÜRDÜRÜLEBİLİR BİR EĞİTİM ORTAMI HAYAL EDİYORUM-TASARLIYORUM-OYNUYORUM ... 73
YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE YARATICI YAZMA BECERİSİNİN DURUMU 75
TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE İKİ DİLLİ ÇOCUKLARIN BASKIN DİLİ KULLANMA DURUMLARI 76
II. ABDÜLHAMİD'İN ÜSKÜP'TEKİ İDEAL EĞİTİM MODELİ 77
İLKOKUL YÖNETİCİLERİNİN OKUL KÜTÜPHANELERİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ 78
BULGARİSTAN TÜRKLERİNİN EĞİTİM YAŞANTILARINA YÖNELİK BİR SÖZLÜ TARİH ÇALIŞMASI (1944-1989 78
OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN SCAMPER TEKNİĞİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİ VE YAPTIKLARI ETKİNLİKLER 81
ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN İDEAL ÜNİVERSİTE KAVRAMINA İLİŞKİN METAFORİK ALGILARI: (SAMİMİ, SICAK, GÜVENİLİR YUVAMIZ) 82
NURETTİN TOPÇU'NUN "MEKTEBİ" 83
ÇOCUKLUK ÇAĞI TRAVMALARI VE MENTAL İYİ OLUŞ ARASINDAKİ İLİŞKİLERİN İNCELENMESİ: DUYGU DÜZENLEMENİN ARACI ROLÜ 84
EĞİTİM FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNE GÖRE İDEAL OKUL (MUŞ ALPARSLAN ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ) 85
ÖĞRETMEN ADAYLARININ GÖRÜŞLERİNE GÖRE İDEAL EĞİTİM FAKÜLTESİ 86
GASPIRALI İSMAİL BEY'İN İDEAL OKUL ANLAYIŞI 87
TÜRKİYE'DE "İDEAL OKUL" KAVRAMI İLE İLGİLİ YAPILMIŞ TEZLERİN İNCELENMESİ 88

GAZİ MUSTAFA KEMAL ATATÜRK'LE İLGİLİ ÇİZGİ ROMANLARIN T.C İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ 89

OKUL ÖNCESİ EĞİTİM KADEMESİNDEKİ ÖĞRENCİ VELİLERİNİN KURUMDAN BEKLENTİLERİNİN İNCELENMESİ 90

EĞİTİM FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN GELECEKTEKİ «İDEAL SINIF» TASVİRLERİNİN İNCELENMESİ 91

ÜNİTESİNİN PROJE 2061 ÖLÇÜTLERİNE GÖRE ÖĞRETMEN VE ÖĞRETMEN ADAYLARI TARAFINDAN DEĞERLENDİRMESİ 92

BELİRLİ GÜN VE HAFTALAR KUTLAMA PROGRAMLARININ ÇOCUKLAR ÜZERİNDEKİ ETKİSİ HAKKINDA OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ 93

EĞİTİMDE İDEAL OKUL 94

DÜZENLEME KURULU

Prof. Dr. Ali Fuat Arıcı, Yıldız Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa Başaran, Yıldız Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. Erol Duran, Uşak Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa Doğan, Selçuk Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet Engin Deniz, Yıldız Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. Suat Ungan, Trabzon Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa Gündüz, Yıldız Teknik Üniversitesi
Doç. Dr. Ömer Tuğrul Kara, Çukurova Üniversitesi
Doç. Dr. Özkan Sapsağlam, Yıldız Teknik Üniversitesi
Doç. Dr. Talat Aytan, Yıldız Teknik Üniversitesi
Doç. Dr. Yusuf Günaydın, Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Bayram Arıcı, Muş Alparslan Üniversitesi
Doç. Dr. Mustafa Ulu, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Cevdet Şanlı, Yıldız Teknik Üniversitesi
Dr. Kemal Tekden, TÜZDEV Başkanı
Öğr. Gör. Begüm Sultan Ünsal, Trabzon Üniversitesi

BİLİM KURULU

Prof. Dr. Abdullah Aslan, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi
Prof. Dr. Adem Sezer, Uşak Üniversitesi
Prof. Dr. Adnan Küçükoğlu, Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Ahmet Benzer, Marmara Üniversitesi
Prof. Dr. Ali Göçer, Erciyes Üniversitesi
Prof. Dr. Alparslan Okur, Sakarya Üniversitesi
Prof. Dr. Ayfer Şahin, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi
Prof. Dr. Baykal Biçer, Dumlupınar Üniversitesi
Prof. Dr. Bekir Buluç, Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Cahit Epçaçan, İstanbul Medeniyet Üniversitesi
Prof. Dr. Cengiz Alyılmaz, Uludağ Üniversitesi
Prof. Dr. Celal Demir, Afyon Kocatepe Üniversitesi
Prof. Dr. Çavuş Şahin, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Prof. Dr. Dursun Ali Tökel, FSM Vakıf Üniversitesi
Prof. Dr. Erdal Bay, Gaziantep İslam Bilim ve Teknoloji Üniversitesi
Prof. Dr. Erdoğan Köse, Akdeniz Üniversitesi
Prof. Dr. H. Ahmet Kırkkılıç, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi
Prof. Dr. Halil İbrahim Sağlam, İstanbul Medeniyet Üniversitesi
Prof. Dr. Hasan Bacanlı, FSM Vakıf Üniversitesi
Prof. Dr. Hasan Bağcı, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Prof. Dr. Hayati Akyol, Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. İbrahim Kocabaş, FSM Vakıf Üniversitesi
Prof. Dr. İsa Korkmaz, Necmettin Erbakan Üniversitesi
Prof. Dr. İsmail Güleç, İstanbul Medeniyet Üniversitesi
Prof. Dr. İlhan Erdem, İnönü Üniversitesi
Prof. Dr. İhsan Kalenderoğlu, Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Kasım Yıldırım, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Prof. Dr. Kürşad Yılmaz, Kırgızistan- Türkiye Manas Üniversitesi
Prof. Dr. Latif Beyreli, Marmara Üniversitesi
Prof. Dr. Meryem Hayır Kanat, Yıldız Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. M. Eyyüp Sallabaş, Yıldız Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. Muhammet Baştuğ, İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa
Prof. Dr. Mustafa Gündüz, Yıldız Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. Musa Çifçi, Uşak Üniversitesi
Prof. Dr. Nezir Temur, Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Osman Mert, Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Ömer Özkan, Gazi Üniversitesi

Prof. Dr. Sait Taş, Süleyman Demirel Üniversitesi
Prof. Dr. Selahattin Turan, Uludağ Üniversitesi
Prof. Dr. Selma Yel, Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Selim Hilmi Özkan, Yıldız Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. Seyfullah Yıldırım, Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Tolga Erdoğan, Trabzon Üniversitesi
Prof. Dr. Yahya Altınkurt, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Prof. Dr. Yavuz Erişen, Yıldız Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. Yılmaz Yeşil, Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Yusuf Tepeli, Akdeniz Üniversitesi
Doç. Dr. Abdulkadir Kırbaş, Atatürk Üniversitesi
Doç. Dr. Adem Peker, Atatürk Üniversitesi
Doç. Dr. Ahmet Ayık, Atatürk Üniversitesi
Doç. Dr. Banu Özdemir, Dumlupınar Üniversitesi
Doç. Dr. Bekir İnce, İstanbul Medeniyet Üniversitesi
Doç. Dr. Celile Eren Ökten, Yıldız Teknik Üniversitesi
Doç. Dr. Cüneyt Akar, Uşak Üniversitesi
Doç. Dr. Dilek Ünveren, Isparta Süleyman Demirel Üniversitesi
Doç. Dr. Elif Bahadır, Yıldız Teknik Üniversitesi
Doç. Dr. Emre Er, Yıldız Teknik Üniversitesi
Doç. Dr. Esra Karakuş Tayşi, Dumlupınar Üniversitesi
Doç. Dr. Genç Osman İlhan, Yıldız Teknik Üniversitesi
Doç. Dr. Halil İbrahim Kaya, Kafkas Üniversitesi
Doç. Dr. Hayrullah Kahya, Yıldız Teknik Üniversitesi
Doç. Dr. Kemal Bakır, Erzurum Teknik Üniversitesi
Doç. Dr. Murat Bartan, Dumlupınar Üniversitesi
Doç. Dr. M. Sani Adıgüzel, FSM Vakıf Üniversitesi
Doç. Dr. Mesut Gün, Mersin Üniversitesi
Doç. Dr. Murat Ateş, Necmettin Erbakan Üniversitesi
Doç. Dr. Mustafa Şeker, Yıldız Teknik Üniversitesi
Doç. Dr. Neslihan Karakuş, Yıldız Teknik Üniversitesi
Doç. Dr. Nursel Topkaya, Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Doç. Dr. Oğuzhan Yılmaz, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi
Doç. Dr. Serdar Derman, Necmettin Erbakan Üniversitesi
Doç. Dr. Sinan Koçyiğit, Atatürk Üniversitesi
Doç. Dr. Soner Aladağ, Adnan Menderes Üniversitesi
Doç. Dr. Taner Atmaca, Düzce Üniversitesi
Doç. Dr. Yasin Mahmut Yakar, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi
Doç. Dr. Yasin Özkara, Akdeniz Üniversitesi
Doç. Dr. Zafer Yılmaz, Atatürk Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Ayşegül Karabay, Çukurova Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Ergün Akgün, Bahçeşehir Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi M. Zeki Ilgar, Birunî Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi. Tacettin Şimşek, Atatürk Üniversitesi

TARİHİ DİZİLERİN TARİH ÖĞRETİMİNDEKİ YERİ

Seyhan PULLUKÇU

seyhan.pullukcu43@gmail.com

Eda GÜLTEKİN

Ege GÜLTEKİN

Bu araştırmamızda; tarihi dizileri izleyen insanların tarihi dizilerden ne kadar yararlandıkları, tarihi dizilerin onlara ne kattıklarını, seyredenlerin tarih bilincinin olup olmadığını ve tarihi dizileri nasıl yorumladıkları, izlediklerini günlük yaşamlarına aktarıp aktarmadıklarını, izlediği diziyi doğru bulup bulmadığını gözlemlemek ve anlamak amaçlanmıştır.

Bu çalışmada literatür taraması yöntemi uygulanmıştır. Ortaokul, lise ve üniversite öğrencilerini özellikle tarih bölümü öğrencilerini ve sosyal bilgiler öğretmenleri üzerinde yapılan makaleler incelenmiştir. Çalışmamızın sonucunda, tarih öğretiminde tarihi dizi ve filmlerin kullanılmasının dersi zevkli ve eğlenceli hale getireceğini daha etkili ve kalıcı bir öğrenmenin gerçekleşmesine katkı sağlayacağını belirttikleri görülmüştür.

Sosyal bilgiler öğretmenlerinin görüşüne göre sosyal bilgiler dersinde gösterilen dizi ve filmler öğrencilerin zihinlerinde bilgilerin iyi ve çabuk anlaşılmasını sağlar ve ayrıca bu bilgilerin somutlaşmasına ve zamanı kronolojik algılama becerilerin gelişimine katkı sunmaktadır. Araştırmaya katılan bazı katılımcılara göre ise tarihi dizi ve filmler öğrencilerin bazı tarihi bilgileri hatalı eksik ve yanlış öğrenmesinde ve yanlış tarih algısının oluşmasına neden olmaktadır. Bazı dizi ve filmlerde şiddet ve olumsuz örnek içeren sahnelerden dolayı öğrencilere kötü örnek olmaktadır filmler ve diziler gelişmiş ülkelerdeki tarih derslerinin ayrılmaz bir parçası konumunda olmuştur ancak ülkemizdeki tarih öğretimi incelendiğinde öğretmenlerimizin büyük bir kısmının derslerinde filmlerden yararlanmadıkları görülmektedir.

Sonuç olarak tarihi dizi ve filmler iyi yönde kullanıldıklarında öğrenmeyi arttırır kolay kavramayı sağlar anlamayı güçlendirir fakat kötü yönde kullanılırsa çocuklarda yanlış tarih bilincinin oluşmasında ve psikolojik bozukluğun oluşmasını sağlayabilir. Bu tamamen film ve dizilerin ne yönde kullandıklarına bağlıdır ve öğretmenler tamamen tarafsız bir şekilde bu filmleri ve dizileri öğrencilere aktarmalıdır.

Bu projede elde edilen cevaplar sayesinde dizi yapımcıları da diziyi insanlara tarihi olayları değiştirmeden ve çarpıtmadan aktarılması sağlanabilir. Tarihi dizileri izleyen insanlar önceden tarih bilincine sahip olmalıdır çünkü tarihi bilmeden yorumlamalara sebebiyet verebilir ve bu nedenle okullarda tarih dersi öğrencilere objektif ve ayrıntılı verilmelidir bunun neticesinde insanlar tarihi dizileri doğru yorumlayabilir ve insanların normal bir şekilde izlemesi sağlanır.

Anahtar kelimeler: Tarih, medya okuryazarlığı, tarihi diziler, tarihi filmler

BAKIM MERKEZLERİNİN ÖZEL GEREKSİNİMLİ BİREYLERİN EGİTİM VE YAŞAM KALİTESİNE ETKİSİNİN İNCELENMESİ: PERSONEL GÖRÜŞLERİ

Muhammed Akif KARAL

muhammedkaral@gmail.com

Yaşam kalitesi, bireyin fiziksel ve duygusal sağlığı, çevresi ile ilişkileri, sahip olduğu haklar, sosyal ve toplumsal kabulü gibi birçok kişisel ve çevresel değişkenden etkilenen çok boyutlu bir yapı olarak kabul edilmektedir. Tüm bireyler için önem arz etmekle birlikte, son otuz yıldır özel gereksinimli bireylerin yaşam kalitelerine yönelik yapılan çalışmaların sayısı artmaktadır. Yaşam kalitesi bireyselleştirilmiş destek ve kişi-merkezli planlamanın temel taşlarından biri olması gerekliliğinin yanı sıra sosyal politikaları ve kurumsal uygulamaları yönlendiren temel bir ilke olarak görülmektedir. Eğitim, sağlık ve sosyal hizmetler alanlarında özel gereksinimli bireylere tanınan fırsatların ve ulaştırılan hizmetlerin etkililiğini değerlendirmenin bireylerin yaşam kalitesine dair en kıymetli yordayıcılar olduğu ortaya koyulmaktadır. Ülkemizde geniş aile yapısından çekirdek aile yapısına geçiş, şehir nüfusunun kırsal nüfusa göre artması ve bireyselleşme gibi toplumun sosyal, kültürel ve ekonomik yapısında meydana gelen değişimler bakım hizmetlerine olan ihtiyacı ve dolayısıyla bakım hizmeti veren kurumların önemini arttırmaktadır. Özel gereksinimli bireylerin korunması, barınması, sosyal hayata katılması ve/veya bağımsız hayata geçişi 24 saat esasına göre hizmet veren resmi ve özel kuruluşlar aracılığı ile sağlanmaktadır. Bu araştırmanın amacı, Engelli Bakım Hizmetleri Dairesi Başkanlığı'na bağlı olarak faaliyet gösteren bakım merkezlerinde çalışan personellerin çalıştıkları kurumun, kurumdan hizmet alan bireylerin eğitim ve yaşam kalitelerine katkısı ile ilgili görüşlerini ortaya çıkarmaktır. Bu araştırmada, nitel araştırma yöntemlerinden içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Bu doğrultuda, elde edilen nitel araştırma verilerinin işlenmesi, verilerin kodlanması, temaların bulunması, kodların ve temaların düzenlenmesi, bulguların tanımlanması ve yorumlanması şeklinde dört aşama takip edilmiştir. Katılımcıları farklı görev tanımlarına sahip 18 personel oluşturmaktadır. Veri toplama süreci demografik bilgi formunun doldurulması ve yarı-yapılandırılmış görüşmeler olmak üzere iki kısımda tamamlanmıştır. Görüşmeler tüm katılımcılar ile bire-bir ve yüz yüze olarak gerçekleştirilmiştir. Görüşmelerden elde edilen kayıtlar içerik analizi tekniğine göre çözümlenmiştir. Veri analizinde elde edilen temalar kurumun işleyişi, yaşam kalitesine katkı, eksiklikler ve öneriler olarak ortaya çıkmıştır. Araştırmanın bulgularına bağlı olarak, gelecekteki araştırmalar ve uygulamalara yönelik öneriler sunulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yaşam kalitesi, Eğitim, Bağımsız yaşam, Bakım merkezleri, Sosyal hizmetler

DEZAVANTAJLI OKULLARDA GÖREV YAPAN ÖĞRETMENLERİN HOŞGÖRÜ VE SAYGI DEĞERİNİN ÖĞRETİMİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

Şeyma FİDANCI

seymafidanci@hotmail.com

Araştırmanın amacı dezavantajlı mahallerdeki ilkokullar ve ortaokullarda görev yapan öğretmenlerin hoşgörü ve saygı değerinin öğretimine ilişkin görüşleri ve uygulamalarının belirlenmesidir. Dezavantajlı bölgelerde görev yapan öğretmenlerin hoşgörü ve saygı değerinin eğitimine yönelik düşünceleri ve uygulamadaki yaşadıkları sorunların belirlenip, çözüm önerilerinin getirilebilmesi önem teşkil etmektedir. Araştırmada nitel araştırma desenlerinden olgubilim deseni, veri toplama tekniği olarak da yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Çalışma grubunu Ankara ilinin Altındağ ilçesinin dezavantajlı mahallelerinde görev yapan 18 öğretmen oluşturmaktadır. Görüşme formu hazırlanmadan önce ilgili literatür taranmış ve uzman incelemesinin ardından sorular 4 öğretmene uygulanmıştır. Veriler içerik analiz yöntemi ile analiz edilmiştir. Uygulama süreci ve analizi hala devam etmektedir.

Katılımcıların dezavantajlı bölgelerin özelliklerini parçalanmış aileler ve maddi yoksunluk yaşayan bölgeler olarak ifade ettikleri belirlenmiştir. Dezavantajlı okullarda öncelik verilmesi gereken değerler saygı, sevgi ve hoşgörü değerleri olduğu görülmüştür. Bu değerlerin önemi dezavantajlı okullarda daha da artmaktadır. Okullarda zorbalık, şiddet ve suç teşkil eden olayların artışı dünya genelinde kaygı oluşturduğu ifade edilmektedir (Buluç, 2006). İnsanların barış ve huzur içinde yaşayabilmelerinin yolu hoşgörü ve saygıdan geçer. Dolayısıyla bu durum değerler eğitiminde hoşgörü ve saygıya yönelik değerler eğitiminin önemini de ön plana getirmektedir.

Anahtar Kelimeler: Değerler eğitimi, hoşgörü, saygı, dezavantaj.

3.SINIF HAYAT BİLGİSİ DERS KİTABINDAKİ MATEMATİKSEL KAVRAMLARIN BELİRLENMESİ VE MATEMATİK DERSİ (3-8.SINIF) KAZANIMLARI AÇISINDAN İNCELENMESİ

Doğan YALÇIN

fvgrmdgn@hotmail.com

Perihan ŞARA HÜRSOY

perihan.sara@usak.edu.tr

Araştırmada 3. sınıf hayat bilgisi ders kitabında bulunan matematiksel kavramların belirlenmesi ve bu kavramların matematik dersi (3-8.sınıf) kazanımları açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Hayat bilgisi dersi bireyin günlük hayatta karşılaşabileceği sorunların çözümlenmesi ve bireyin hayata hazırlaması bakımından oldukça önemli bir derstir. Aynı şekilde matematik dersi de bireyi hayata hazırlayan bir ders olmasına karşın matematik dersinde başarı gösteren öğrencilerin günlük hayattaki problemlerin çözümünde başarı gösteremedikleri durumlarla da karşılaştıkları görülmektedir. Hayat bilgisi dersinde ele alınan matematiksel kavramların günlük hayat ile ilişkilendirilmesini sağlama; anlamlı öğrenmelerin gerçekleşebilmesi, yaşanılan çevreye uyum sağlama ve günlük hayatta karşılaşılan problemleri çözme bakımından oldukça büyük önem taşımaktadır. Bu durum, araştırmaya disiplinler arası bir nitelik katması bakımından da önem taşımaktadır. Alan yazın incelendiğinde öğrencileri hayat bilgisi dersi ile matematik dersinin bir arada ele alındığı az sayıda çalışmaya rastlanılmıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi tekniği kullanılmıştır. Doküman olarak 2021 yılında MEB tarafından kullanılan Pasifik Yayıncılık 3.sınıf Hayat bilgisi ders kitabı incelenmiştir. Veri analizinde alt problemin niteliğine göre betimsel ve içerik analizi tekniklerinden yararlanılmıştır. Çalışmada hayat bilgisi dersinin matematiksel kavramlar açısından incelenmesi sonucunda, “konum belirleme ve çizim”, “veri analizi”, “zaman hesaplamaları” ve “temel matematik bilgisi” temaları belirlenmiştir. Bu temalara bağlı kategoriler ve kategorileri oluşturan ilişkili matematiksel kavramlar, ünite ve konu dağılımı açısından tespit edilmiştir.

3. sınıf hayat bilgisi ders kitabında bulunan matematiksel kavramların üçüncü ve sekizinci sınıf arasındaki matematik kazanımları ile ilişkileri keşfedilmeye çalışılmıştır. “Veri analizi” temasının en çok matematik kazanımı ile ilişkilendirilebilen tema olduğu ve sarmal şekilde tüm sınıf düzeylerinde matematik kazanımı olarak süreklilik gösterdiği görülmüştür. “Konum belirleme ve çizim” teması da dolaylı şekilde süreklilik gösterirken, “zaman hesaplamaları” ve “temel matematik bilgisi” temaları süreklilik göstermemektedir. Tüm üniteler içerisinde, 3.sınıf hayat bilgisi ders kitabında matematik ile ilgili toplam 19 kavramının mevcut olduğu ve 6. ünite hariç, her ünitede matematiksel kavram olduğu görülmektedir. Araştırmada hayat bilgisi ders kitabında belirlenen matematiksel kavramlar ve ilişkili matematiksel kazanımlar üst düzey düşünme becerileri açısından yorumlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: 3.sınıf Hayat bilgisi ders kitabı, matematik kavramları, matematik kazanımları.

2237-A BİLİMSEL EĞİTİM ETKİNLİKLERİNE BAKIŞ: GÖRSEL SANATLARDA ÇOKLU ZEKÂ ETKİNLİKLERİ TASARLAMA EĞİTİMİ ÖRNEĞİ

Şenay BAŞ

senaybas@trabzon.edu.tr

Abdullah AYAYDIN

ayaydin2011@hotmail.com

Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) Bilim İnsanı Destek Programları Başkanlığı (BİDEB) 2237-A kodlu Bilimsel Eğitim Etkinlikleri programı kapsamında, ulusal ve uluslararası alanlarda bilime katkı sağlayacak gelişmeler ve çalışmalar hakkında bilgi edinilmesi, farklı disiplinlerden eğitici ve katılımcıların bir araya gelmesinin disiplinler arası ortak bilimsel çalışmalara altyapı oluşturması, katılımcıların çalışmalarının yönlendirilmesi, bilimsel gelişimlerine katkıda bulunulması, eğitim konularının çok boyutlu ve derinlemesine ele alınması, amacıyla yurt içinde düzenlenen teorik/uygulamalı bilimsel eğitim etkinlikleri desteklenir. Program kapsamında eğitim alacak katılımcıların yurt içinde öğrenim gören ön lisans, lisans, yüksek lisans veya doktora öğrencileri ya da en az lisans derecesine sahip, üniversite/eğitim ve araştırma hastanesi/araştırma enstitüsü ya da Ar-Ge kuruluşunda çalışan araştırmacılardan oluşması gerekmektedir. Yılda üç kez çağırıya çıkan bu programa yoğun başvuru olmakta ve destek oranı da yüksektir. Bu programlarda özellikle lisans programlarının sınırlı zaman ve imkânlarında değinilemeyen özel konu ve içerikleri yine lisans programlarında sınırlı kalan uygulama olanağı sunulmaktadır. TÜBİTAK'ın resmi internet sitesinde 2237-A ve 2237-B kodlu eğitim etkinliklerinin başvuru hakkında bilgilerin verildiği ve desteklenen etkinliklerin ilan edildiği sayfalar olsa da etkinliklere yönelik istatistik bilgiler paylaşılmaktadır. Diğer taraftan alan yazında destek alan ve gerçekleştirilen etkinliklerin çıktılarını değerlendiren çokça araştırma bulunmaktadır. Bu program eğitim fakültelerinin farklı branşlardaki öğretmen eğitiminin desteklemesi açısından güncel ya da özel konularda eğitim etkinliklerinin düzenlenmesine de fırsat vermektedir. Bu araştırmada başvuru yapılan ve destek alan 2237-A etkinliklerinde özelde görsel sanat eğiminin payı, yapılan örnek bir eğitim etkinliğinin katılımcılar tarafından değerlendirmelerine dayanarak etkililiğine ve gerekliliğine dikkat çekilmeye çalışılmıştır. Doküman analizi ile durum tespiti yapılan araştırmada görsel sanat eğitimi alan uzmanlarının ve katılımcı adayı öğrencilerinin programdan daha fazla yararlanmalarının önemi ortaya konulmuştur. Öyle ki örnek etkinlikteki katılımcı öğretmen adaylarının da bu tür etkinliklerinin mesleki gelişimlerine katkısına inandıkları ve yaygınlığının arttırılmasından yana olduklarına ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Görsel sanatlar eğitimi, çoklu zeka, bilimsel eğitim etkinlikleri, öğretmen eğitimi.

AHİLİK ANLAYIŞININ GÜNÜMÜZ ESNAF VE SANATKÂRLAR'DAKİ YERİ

Mehmet Akif ÖZDAL

mehmetakfozdl@gmail.com

Ahilik sadece bir esnaf teşkilatı değil, camianın her kesimine ulaşan sosyal ahlaki düzeyi Sağlamaya çalışan bir kurumdur. Bununla birlikte insanı esas alan, bir hiyerarşisi Ve felsefesi olan ahilik hakkıyla incelendiğinde; Ahiliğin belli bir Döneme hapsedilemeyeceği ve tüm zamanlara seslendiği Anlaşılacaktır.

Doğruluk, cömertlik, kardeşlik, dindarlık, tevazu ve Acıma sahibi olmak, affedicilik, güven vermek, adaletli Olmak, hakkıyla helâlinden kazanmak, sevgiyle yaklaşmak, hürmet duymak vb. Unsurları ve daha fazlasını barındıran bu kurumun Temeli fütüvvete dayanır. Genç, eli açık ve yiğit fütüvvet erleri İslâm ülkelerinde faaliyet göstermiş olup manevî esaslara bağlı bir birlik oluşturmuşlardır. Bu birlik Anadolu'da XIII. Yüzyılda Görülmeye başlayan Ahiliğe zemin hazırlamış olması ile birlikte Ahilikle ile ilgili temel kaynaklar fütüvvet-nâmeler ve şecere-nâmelerden edinilmektedir. Bu kapsamda Yapılmış olan araştırmada Ahiliğin kavramsal ve teorik olarak anlamlandırılabilirliği ve günümüzdeki konumunun incelemesi ile birlikte. Kaynak tarama ile yapılandırılmış ve mantıksal akıl yürütme yöntemi kullanılarak, Bu Konuda geçmiş süreçte yapılmış olan veri taramalarının açıklanmasıyla sonuçlandırılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Esnaf, Sanatkar, Ahilik, İnsan, Pragmatizm

ÖRNEK ÖĞRETMEN NURETTİN TOPÇU'NUN HAYATINDA İZ BIRAKAN ŞAHSİYETLER

Ahmet KILIÇ

ahmet_kilic_27@hotmail.com

Türk eğitim tarihinde "örnek muallim, ahlâk filozofu" vb. nitelendirmelerle tanınan Nurettin Topçu (1909-1975) kırk yıllık öğretmenlik meslek hayatında birçok öğrenci yetiştirmiş şahsiyettir. Hem yazılarıyla hem de yaşam biçimiyle sadece kendi dönemindeki nesilleri değil aynı zamanda sonraki nesilleri de etkileyen lider vasıflı örnek bir öğretmendir. Topçu'nun akademik, mesleki ve manevi eğitim sürecinde derin izler bırakan lider vasıflı şahsiyetler de olmuştur. Araştırmamızda Topçu'nun hayatında etkili olan ahlâki liderler; doğulu ahlâki liderler (Abdülaziz Bekkine, Hüseyin Avni Ulaş, Mehmet Akif Ersoy, Mevlâna Celâleddîn Rûmî ve Remzi Oğuz Arık) ve batılı ahlâki lider (Maurice Blondel, Louise Massignon ve Henri Bergson) olarak sınıflandırılmıştır. Nitel bir araştırma olan bu çalışmada Topçu'nun hayatında etkili olan şahsiyetlerin ahlâki liderlik yönleri incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Nurettin Topçu, öğretmen, ahlâki lider.

NURETTİN TOPÇU HAKKINDA YAZILMIŞ TEZLERİN ANALİZİ

Ahmet KILIÇ
ahmet_kilic_27@hotmail.com

Nurettin Topçu (1909-1975) dönemin farklı yayın organlarında duygu ve düşüncelerini okuyucularla paylaşmıştır. Özellikle sorumluluğunu üstlendiği "Hareket Dergisi"ndeki kendine özgü yazı konularıyla dikkatleri üzerine çekmiştir. Ölümünden sonra ise "Dergâh Yayınları" tarafından yazıları derlenerek kitaplaştırılmıştır. Topçu'nun çok yönlü bir fikir adamı olmasından dolayı onun hakkında farklı bilim dallarında kitapların ve tezlerin yazılmasında etkili olmuştur. Araştırmamızda yüksek lisans-doktora tez başlıklarında "Nurettin Topçu" adının geçtiği tezler ele alınmıştır. Bu araştırma nitel araştırma desenlerinden biri olan bir durum çalışmasıdır. Araştırmada verilerin toplanmasında yazılı kaynakların analizinde kullanılan doküman inceleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini 2000-2022 yıllarında yazılan tezlerin başlığında "Nurettin Topçu" ifadesinin geçtiği 76 yüksek lisans ve 4 doktora tezi (YÖK Tez Arama Merkezi) oluşturmaktadır. Araştırma bulgularına göre tez başlıklarında "Nurettin Topçu" adının geçtiği en fazla sayıda yüksek lisans tezlerinin 2019 yılında, doktora tezlerinin ise 2021 yılında yazıldığı tespit edilmiştir. Tezlerin farklı bilim dallarında yapıldığı görülürken konu içeriklerinin ise genelde Topçu'nun eğitim, ahlâk vb. konular hakkındaki görüşleriyle ilgili çalışmalar olduğu saptanmıştır. Bu çalışma sonucunda ideal bir eğitimcinin "çok yönlü" olması gerekliliği Topçu örneğinde vurgulanmış olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Celaleddin Ökten, eğitim, eğitim yönetimi

EĞİTİM YÖNETİMİNDE İDEAL BİR MODEL: CELALEDDİN ÖKTEN

Ahmet KILIÇ
ahmet_kilic_27@hotmail.com

Celaleddin Ökten (1882-1961) hem Osmanlı hem de Cumhuriyet dönemini birebir yaşamış bir aydındır. Medrese eğitiminin yanında modern eğitim de alması onun doğu ve batı sentezli eğitim anlayışına sahip bir eğitimci olmasına katkı sağlamıştır. Arapça, Edebiyat ve Felsefe öğretmenliği yanında belirli süre imamlık görevinde de bulunmuştur. 1930 yıllardan sonra devlet okullarının din görevlilerin yetiştirilmesinde ve din derslerinin okutulmasında yetersiz kalması, Ökten'i okullarda din/ahlâk eğitimi sorunlarına yönlendirmiştir. Ökten, bu sorunların çözümü için İmam Hatip Okulları programının hazırlık çalışmalarını yapmıştır ve onun çabalarıyla İmam Hatip Okulları (13 Ekim 1951, 601 sayılı Müdürler Komisyonu) kurulmuştur. Ökten bu süreçte İstanbul İmam Hatip Okulu Müdürlüğü görevini üstlenmiştir. Eğitim yönetimcisi olarak Ökten'in hedeflerini gerçekleştirme çabaları, çok yönlü bir kişiliğe sahip olması, örnek bir ahlâkı temsil etmesi, talebeler ve öğretmenlerle olumlu ilişkisi vb. özellikleri ideal bir eğitim yönetimcisinde olması gereken özellikler arasındadır. Nitel bir araştırma olan bu çalışmada eğitim yönetiminde ideal bir model olarak Ökten'in özellikleri ele alınacak ve günümüz bir eğitim yöneticisinde olması gereken özelliklerle ilişkilendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Celaleddin Ökten, eğitim, eğitim yönetimi

ATATÜRK DÖNEMİ EĞİTİM POLİTİKALARI VE MİLLET MEKTEPLERİ

Enver Emre ÖCAL

enveremreocal@topkapi.edu.tr

Osmanlı Devleti mülkiyet ilişkileri ve üretim yapısı gereği batıdaki toplumsal tabakalaşmayı ya da sınıfsallaşmayı yaşamamıştır. Dolayısıyla, Osmanlı'da Avrupa'dakine benzer bir burjuva sınıfı oluşamamıştı. Tam da bu nedenle milli demokratik devrimi, diğer bir değişle Cumhuriyet devrimini sürükleyecek toplumsal yapıya sahip değildi. Cumhuriyet devrimlerinin hayata geçirilmesi pratiği, aydınlanmacı, modernist ve eğitimli sivil-asker bürokratlara bırakılmıştı. Buna bağlı olarak, tarihsel ve toplumsal akışın doğal sonucu şeklinde kendiliğinden gelişen aşağıdan yukarı bir devrimin yerine, öncü güçler tarafından yukarıdan aşağı ve merkeziyetçi bir devrim yapılmak zorunda kalınmıştı. Bu devrimin eğitim alanına yönelik politikaları da bu merkeziyetçi ve yukarıdan aşağı topluma bilinç götürmeye dönük yaklaşımdan uzak değildi. Osmanlı'dan yetişmiş, eğitimli insan ve sanayide çalışacak kalifiye eleman eksiği devralan Cumhuriyetçi kadro, bu eksiği kapatmak adına erken Cumhuriyet dönemi boyunca eğitime fazlasıyla önem atfetmişti. Bu açıdan bakıldığında, Kemalist kadro eğitim kanalıyla hem toplumu Cumhuriyet ideolojisi doğrultusunda yeniden inşa etmek hem de yetişmiş insan, kalifiye eleman açığını telefi etmek stratejisini hayata geçirmiş olacaktı. Böylelikle, mevcut toplumsal yapı da tam anlamıyla olmasa da bir nebze dönüştürülebilecek, yeni nesil ise tam olarak Cumhuriyet ideolojisini özümseyerek yetişmiş olacaktı. O nedenle, Atatürk devri boyunca okuma yazma oranının yükseltilmesine önem atfedilmiş ve fazlasıyla ağırlık verilmiştir. Çünkü, okuma yazma oranının artmasıyla birlikte, feodal ilişkilerle bağlı olan kitleler yurttaşlık bilincine erişerek kişiliklerini kazanacaklardı. Cumhuriyetin hedeflediği modern bireylere dönüşeceklerdi. 1928 yılındaki harf inkılabı sonrasında kurulan Millet Mektepleri de bu maksada binaen kurulmuş ve yurdun dört bir yanına yayılmıştır. Cumhuriyeti kuran kadrolar, bu yapı aracılığıyla okuma yazma oranını yükseltecek, bu vesile ile halkı doğru bilgi aracılığıyla istenen şekilde eğitebilecekti. Bu çalışmanın amacı, Atatürk'ün çok önemsediği Millet Mekteplerini, dönemin eğitim politikaları bağlamında incelemektir.

Anahtar Kelimeler: Atatürk Dönemi, Türkiye Cumhuriyeti Tarihi, Eğitim Politikaları, Erken Cumhuriyet Dönemi, Millet Mektepleri

BİLGİSAYAR DESTEKLİ ÖĞRETİM İLE ÖĞRENCİLERİN FİZİK DERSİ AKADEMİK BAŞARILARINI ARTIRMAK MÜMKÜN MÜ? BİR META-ANALİZ ÇALIŞMASI

Gülden ÇETİNKAYA

guldencetinkayakaraduman@gmail.com

Son yüzyılda bilim ve teknoloji alanında yaşanan hızlı gelişmeler insanların yaşamlarının her alanını etkilemiştir. Sağlık, haberleşme ve istihdam alanlarında olduğu gibi teknolojinin eğitimle entegrasyonu kaçınılmaz olmuştur. Bilgisayarların öğretim ortamlarında kullanılması Bilgisayar Destekli Öğretim (BDÖ) olarak tanımlanır. Daha kaliteli eğitim ve öğretim ortamları sunmak adına MEB bu alanda geniş yatırımlar gerçekleşmiştir. Bu kapsamda kara tahtaların yerini akıllı tahtalar almış, öğrencilerin uzaktan ve bireysel gelişimlerini destekleyecek EBA ve benzeri yazılım portalları geliştirilmiştir. Eğitim alanında yaşanan bu gelişmeler araştırmacılar için yeni çalışma alanları doğurmuştur. Bu çalışmada bilgisayar destekli öğretimin fizik dersi başarısına etkisini ölçen deneysel çalışmaların sonuçlarını sentezleyerek genel bir sonuç elde etmek amacıyla meta analiz yöntemi kullanılmıştır. Bilgisayar destekli öğretimin etkisinin; çalışma türüne, uygulanan guruba, grubun büyüklüğüne, uygulama konusuna, uygulama süresine, uygulama yıllarına, uygulamanın hazırlanış şekline göre değişkenlik gösterip göstermediği araştırılmıştır. Çalışmada kullanılacak tez ve makalelere ulaşmak için YÖK' ün ulusal tez merkezinden, makale ve bildiriler için de Google Scholar, ERIC ve ProQuest veri tabanlarından yararlanılmıştır. Çalışmanın analizinde CMA meta analiz programı kullanılmıştır. Çalışma sonucunda bilgisayar destekli öğretimin geniş düzeyde fizik başarısını etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Bilgisayar destekli fizik öğretiminin öğrenci başarısındaki etkisinin uygulama yılına, çalışma grubunun büyüklüğüne, çalışma süresine, çalışılan konuya, uygulamanın düzeyine göre anlamlı farklar gösterdiği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Bilgisayar Destekli Öğretim, Meta analiz, Fizik, Akademik Başarı

İLKOKUL 4. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN DİJİTAL VE BASILI OKUMAYA YÖNELİK TUTUMLARININ ÇEŞİTLİ DEĞİKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Beyhan Can

beyhan.can@usak.edu.tr

Perihan Şara Hürsoy

perihan.sara@usak.edu.tr

Bu çalışmada, ilkokul 4. sınıf öğrencilerinin dijital ve basılı okumaya yönelik tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç kapsamında, ilkokul 4. sınıf öğrencilerinin okumaya ilişkin tutumlarının cinsiyet, anne eğitim durumu ve baba eğitim durumu açısından anlamlı farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Çalışma, nicel araştırma yöntemi kapsamında, tarama modeli çerçevesinde desenlenmiş betimsel bir çalışmadır. Çalışma grubunu, Uşak il merkezinde yer alan devlet ilkokullarının 4. sınıflarında öğrenim gören 200 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmaya dâhil olacak okulların belirlenmesinde kolay ulaşılabilirlik ve gönüllülük esası dikkate alınmış; bu kapsamda önce okul müdürleri ile görüşülmüş ve sonrasında gönüllü öğretmenlerin aracılığı neticesinde gönüllü öğrenciler çalışmaya dâhil edilmiştir. Araştırmada, verilerin toplanmasında, Ciğerci, Kesik ve Yıldırım (2022) tarafından, 9-11 yaş arasındaki öğrencilere yönelik olarak geliştirilen "Dijital ve Basılı Okumaya Yönelik Tutum Ölçeği"nden yararlanılmıştır. 3 boyut ve 15 maddeden oluşan ölçeğin Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı 0.80'dir. Verilerin analizi süreci devam etmektedir. Elde edilen verilerden ulaşılacak bulgular neticesinde, çalışmanın sonuç ve önerilerine yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Dijital Okuma, Basılı Okuma, Okumaya Yönelik Tutum, İlkokul

MATEMATİK ÖĞRETMEN ADAYLARININ BECERİ TEMELLİ PROBLEM KURMA BECERİLERİNİN İNCELENMESİ

Elif BAHADIR

elfbahadir@gmail.com

Hilal SALİHOĞLU

anaralhilal@gmail.com

Bu çalışmada matematik öğretmen adaylarının hem rutin problem özellikleri açısından hem de beceri temelli problem özellikleri açısından problem kurma düzeylerinin ayrı ayrı incelenip karşılaştırılması amaçlanmıştır.

Bu çalışmada nicel ve nitel araştırma yöntemlerinin bir arada kullanıldığı karma yöntem kullanılmıştır. Yapılan bu araştırmada karma yöntem desenlerinden "Açımlayıcı Sıralı Karma Yöntem Deseni" kullanılmıştır. Bu yaklaşım iki aşamadan oluşmaktadır: Birinci aşamada nicel veriler toplanır ve analiz edilir. İkinci aşamada ise elde edilen bulgular nitel araştırmayla daha detaylı bir şekilde açıklanarak tekrar yapılandırılır. Bu desende nicel veri sonuçları nitel verilerle açıklandığı için açımlayıcı; nicel aşamayı nitel bir aşama takip ettiği için de sıralı olarak isimlendirilir (Creswell, 2017). Çalışmamız 2019-2022 eğitim öğretim yılında Yıldız Teknik Üniversitesi İlköğretim Matematik Öğretmenliği bölümünde okuyan 69 kişiye uygulanmıştır. Öğretmen adaylarından beceri temelli 3 adet problem kurmaları istenmiş ve değerlendirmek için bir puanlama yönergesi oluşturulmuştur. 7 adet rutin problem özellikleri üzerine ve 7 adet beceri temelli problem özellikleri üzerine olmak üzere 14 kriterden oluşmaktadır. Sonrasında puanlama yönergesine göre değerlendirilmiştir.

Elde edilen puanlar düşük, orta ve yüksek düzey olmak üzere kategorizelendirilmiştir. Genel olarak problem kurma becerileri olarak bakıldığında %90.7 ile yüksek düzey olarak değerlendirilmiştir. Rutin problem özellikleri açısından sonuçlar incelendiğinde çıkan sonuçlar öğretmen adaylarının %90.8 ile yüksek düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Beceri temelli problem özellikleriyle ilgili veriler dikkate alınarak analiz yapıldığında ise öğretmen adaylarının % 79.6 ile yüksek düzeyde olduğu görülmüştür. Rutin problem özelliklerine göre daha düşük yüzde ortaya çıkmıştır. Bunun sebebi katılımcıların matematik öğretmen adayı oldukları için beceri temelli sorular ile ilgili tecrübelerinin az olması ve kendi eğitim hayatlarında da daha az karşılaşmış olmaları olabilir.

Anahtar Kelimeler: Beceri temelli problemler, Problem kurma

OKUL İÇ VE DIŞ MEKANLARININ BULUNDURMASI GEREKEN ÖZELLİKLER VE İDEAL OKUL MİMARİSİ

Rukiye Kübra Artunç

rkubra.artunc@gazi.edu.tr

Bu çalışmanın amacı, ideal okulun bulundurması gereken iç mekân ve dış mekân özellikleriyle beraber ideal okulun mimari yapısını ortaya koymaktır. Bununla birlikte, nitel araştırma özelliği taşıyan bu çalışmada veriler doküman analizi yöntemi ile toplanmıştır. Okulların mimarisi ve inşaat malzemeleri ile ilgili birçok araştırma incelenmiş ve ortaya konulan çalışmada incelenen bu bilgiler bir araya getirilerek derleme bir çalışma meydana getirilmiştir. İncelenen araştırmalarda okulun iç ve dış özelliklerinin öğrencideki motivasyonu etkilediği görülmüştür. Ayrıca okulun inşaatında kullanılan malzemelerin yapısı ve kalitesi de oldukça önemli olduğu gibi yalıtımda kullanılan malzemelerin ağır olmaması depreme dayanıklı olması açısından okulun mimari yapısında oldukça önemlidir. Elde edilen diğer bilgilere göre ise ideal okul mimarisinin uygun fiziksel yapıda bulunmasının dışında çocukların bilişsel, duyuşsal, psikomotor ve sosyal becerilerini geliştirebilecek yapıda olması gerektiğine ulaşılmıştır. Bu sebeplerle mevcut çalışmada çocuklara doğaya karşı farkındalık kazandıracak ve çocukların duyusal becerilerini destekleyecek bir proje olan suyun depolanmasından ve geri kullanımından bahsedilmiştir. Tüm bunlarla birlikte farklı sınıfların bir araya gelerek kolaylıkla etkinlikler yapabilmesi ve akran öğreniminin gerçekleşmesi için duvarların sabit değil, hareketli paravanlarla yapılmış olması gibi çağdaş yaklaşımlara da değinilmiştir. Ortak sınıf uygulamasına da denilerek hareketli paravan duvar fikri desteklenmiştir. Çocukların sosyal gelişimlerini ve akran öğrenimlerini etkileyen bu gibi projelerin okullarda yer bulması gerektiği sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: İdeal okulun mimarisi, okulun fiziki yapısı, okul iç ve dış mekânı, sürdürülebilir mimari, ortak sınıf.

TÜRK EĞİTİM SİSTEMİNDE KADEMELER VE KADEMELER ARASI GEÇİŞ

M. Zeki İLGAR

İlgarmehmet54@gmail.com

Bir ülkenin gelişip güçlenebilmesi için gerekli koşullardan biri eğitim sisteminin özgün (milli), sağlam ve kendini yenileyebilir olmasına bağlıdır. Eğitim sistemimiz Cumhuriyet tarihi boyunca eğitimi kademelendirme ve kademeler arası geçişte ortaya çıkan sorunları çözme amaçlı düzenlemelerden dolayı çok zarar görmektedir.

Bu çalışmada ülkemizde uygulanan kademelendirme ve kademeler arası geçiş konusunda ideal olana ilişkin görüşlerin irdelenmesi amaçlanmıştır. Nitel temelli araştırmada konuyla ilgili alanyazın taramasına dayalı doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Her ülkenin eğitim sistemi kendi koşullarına ve kültürüne uygun yani özgün olması ideal olandır. Ancak çağın koşulları gereği küreselleşme sürecinin de etkisiyle bazı model almalar veya etkilenmeler de mümkün görünmektedir. Ülkemizde halen uygulanmakta olan 4 kademeli yapı artık oturmuş görünmektedir. Ancak okulöncesi eğitimin 4 ve 5 yaş çocuklarının tümünü kapsayacak şekilde kurumsallaşması konusunda ayak sürüme anlayışı sistemde tıkanıklıklara yol açmaktadır.

Kademeler arası geçişte yaşanan sıkıntılar merkezi sınavlardan kaynaklı görünmektedir. Daha çok ortaöğretime ve yükseköğretime geçişte ulusal düzeyde sınav uygulaması soruların müfredata uygunluğu ve özgünlüğü konusunda yaşanan sıkıntılar çözüm beklemektedir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim kademeleri, kademeler arası geçiş.

DİL ÖĞRETİMİNDE İŞLEVSEL DİL BİLGİSİ YAKLAŞIMI VE ETKİNLİK HAZIRLAMA

Zeynep ÇOLAK

zeynepbutun@gmail.com

Mustafa KURT

mkurt1326@hotmail.com

Bu araştırmanın amacı; işlevsel dil bilgisi yaklaşımından hareketle hem ana dili hem de Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde dil bilgisini etkinlikler aracılığıyla somutlaştırmak, etkili ve verimli öğrenme sağlamak, diğer beceri alanları da desteklenerek özellikle yazma becerisinin geliştirilmesinde dil bilgisinin önemli bir işleve sahip olduğunu ortaya koymak, işlevsel dil bilgisi yaklaşımı kapsamında etkinliklerde yapılması uygun olan özelliklere dikkat çekmek, hazırlanan etkinliklerle dil bilgisi öğretimini işlevsel şekilde uygulayarak öğreniciye dil bilgisine yönelik olumlu bakış açısı kazandırmaktır.

Bu çalışmanın evrenini, MEB tarafından hazırlanmış olan ve Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metninde yer alan kazanımlardan hareketle A1, A2 ve B1 seviyesinde öğretilecek olan bütün dil bilgisi konuları oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini dil bilgisi öğretim yöntem ve tekniklerinden yola çıkarak dil bilgisi öğretimi kapsamında araştırmacı tarafından hazırlanmış olan etkinlikler oluşturmaktadır. Bu çalışmada MEB tarafından hazırlanan dil ve anlatım kitapları, Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metninde yer alan kazanımlara uygun olarak oluşturulmuş kitaplar incelenip bilimsel anlamda alana katkı sağlamış kitaplar değerlendirilmiş ve etkinlik oluşturmak amacıyla taranmıştır. Kaynaklardan yola çıkarak dil bilgisi öğretim yöntem ve teknikler ışığı altında izlenecek yol belirlenmiş, bu doğrultuda etkinlik hazırlama amaçlanmıştır.

Bu çalışma, hem ana dili öğretiminde hem de Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesinde okuma, dinleme, yazma ve konuşma beceri alanlarının desteklenerek uygulamada karşılaşılan sorunları çözme, öğrenici ve öğreticilere farklı alternatifler sunma ve literatüre katkı sağlama açısından önemlidir. Araştırma, dil bilgisi öğretimi yapılırken dil bilgisinin sadece kurallar adı altında değil, aynı zamanda işlevsel bakış açısıyla kullanım alanlarının ortaya konulması ve gösterilmesi açısından önem arz etmektedir. Uygulama ve etkinlikler kapsamında amaca uygun öğretimin gerçekleştirilmesi için işlevsel dil bilgisi öğretiminde yapılması gerekenlere dikkat çekmek ve yapılacak araştırmalara katkı sağlamak amacı bu araştırmanın önemini ortaya koymaktadır.

Araştırmamız betimsel özelliklere sahip, nitel araştırma yöntemi adı altında yapılmıştır. Nitel araştırma ana başlığı altında içerik analizi yöntemine yer verilmiştir. Evren ve örneklem başlığı altında belirttiğimiz kaynaklardan elde ettiğimiz bilgiler, dil bilgisi öğretim yöntem ve teknikleri kapsamında MEB'de ve Avrupa Ortak Başvuru Metninde yer alan kazanımlar, öğretim ilkeleri dikkate alınarak çözümlenmiştir.

Anahtar kelimeler: İşlevsel Dil Bilgisi, Dil Bilgisi Öğretimi, Dil bilgisinin Becerilerle İlişkisi, Etkinlik Hazırlama

İDEAL VELİ TOPLANTILARININ DÜZENLENMESİ İÇİN BİR REHBER: VELİ TOPLANTISI KONTROL LİSTELERİ

Kemal NAZLI

knazli@bingol.edu.tr

Niyazi ÖZER

niyazi.ozer@inonu.edu.tr

Bu araştırmanın temel amacı, ideal veli toplantılarının gerçekleştirilebilmesi için öğretmen ve öğrenci velilerine yönelik bir rehber hazırlamaktır. Araştırma, nitel araştırma desenlerinden fenomenoloji deseninde gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın katılımcıları, 25 öğretmen, 9 okul yöneticisi ve 25 öğrenci velisi olmak üzere 59 kişiden oluşmaktadır. Araştırmada verilerin toplanmasında araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılırmış görüşme formu kullanılmıştır. Verilerin analizinde ise betimsel ve içerik analizi teknikleri kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, veli toplantılarının etkililiği üzerinde birçok faktörün etkisinin olabildiği belirlenmiştir. Etkili veli toplantılarının gerçekleştirilebilmesi için, toplantı öncesi, toplantı sırası ve toplantı sonrası olmak üzere atılacak adımların önceden iyi planlanması ve yapılandırılması gerekmektedir. Bunun dışında velilerin bilinçlendirilmesi ve eğitimde veli katılımının özendirilmesi için kamu spotlarının hazırlanması, veli toplantıların bireysel veli öğretmen görüşmeleriyle desteklenmesi ve öğretmen yetkinliğinin geliştirilmesi gelmektedir. Ayrıca toplantıların ev ziyaretleriyle desteklenmesi, diğer okul paydaşlarının (okul yöneticileri, branş öğretmenleri ve okul rehber öğretmenleri) toplantılara katılımlarının sağlanması, toplantı zamanı ve toplantı mekânı tercihlerinin de veli toplantılarının başarılı sonuçlar vermesi üzerinde etkileri olan önemli faktörlerden olduğu görülmektedir. Ayrıca formaliteden uzak gerçekçi toplantıların düzenlenmesi, toplantı sıklığının arttırılması, etkili toplantı sunumlarının hazırlanması, toplantı organizasyonlarında okul yönetiminin sorumluluk üstlenmesi, toplantılarda alınan kararların izlenmesi ve veli toplantılarını gerçekleştiren öğretmenlerin ekonomik olarak teşvik edilmesi gibi faktörlerin de veli toplantılarının etkililiğine olumlu katkılarının olabileceği dile getirilmiştir. Bütün bunlardan hareketle veli toplantılarının etkililiğinin tek bir değişkenle açıklanamayacağı ve toplantıların etkililiğinin çok boyutlu bir durum olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Veli Toplantıları, Veli Katılımı, Öğretmen, Veli, Veli Toplantısı Kontrol Listeleri

TÜRKÇE BAŞARISI İLE MATEMATİK BAŞARISIN İLİŞKİSEL BİR ANALİZİ

Savaş AYHAN

savasayhan4250@gmail.com

Mustafa DOĞAN

mustafa.dogan@selcuk.edu.tr

Bu çalışma ile okuma ve anlamanın matematik başarısı üzerindeki ilişkisinin araştırılması amaçlanmıştır. Okuma ve anlamanın matematik ve diğer dersler üzerindeki etkisi kayda değer ancak tartışmalı bir konu olarak araştırılmaktadır. Bu araştırmada Türkçe testinde başarı düzeyinin matematik testinde başarı düzeyine yansıması incelenmiştir. Konya ili ve ilçelerinde yaklaşık 25 bin öğrencinin katılımıyla gerçekleştirilen liselere giriş sınavı denemesi çalışma evreni olarak seçilmiştir. Deneme sınavında kullanılan ve uzmanlar tarafından hazırlanan sorular yine her testin uzmanları tarafından tekrar incelenmiştir. Denemenin tutarlı olduğu ve kazanımlar ile ilişkili olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin sınav sonuçları Survey (tarama-araştırma) yöntemi ile incelenmiştir. Hem Türkçe hem de matematik testindeki sorular ve öğrencilerin bu sorulardaki başarıları incelenmiştir. Ayrıca sınav sonuçları ilişkisel anlamda korelasyon testi ile analiz edilmiştir. Test sonucunda, Türkçe testindeki elde edilen başarı düzeyinin matematik testindeki anlamaya yönelik sorularla anlamlı bir ilişkisinin olduğu tespit edilmiştir. Türkçe testinde ki okuma ve anlama sorularındaki başarı yükseldikçe matematikteki anlama sorularındaki başarının da yükseldiği görülmektedir. Ayrıca bu denemeye giren öğrencilerden 10 tanesi ile birebir görüşme yapılarak MEB tarafından yapılan LGS sınavındaki başarıları kıyaslanmış ve görüşleri alınmıştır. Sonuç olarak, Türkçe testinde okuduğunu anlama ve çıkarım yapmaya yönelik sorularda başarı gösteren öğrencilerin metin ağırlıklı matematik problemlerini çözme düzeylerinin de yüksek olduğu saptanmıştır.

Anahtar kelimeler: Türkçe. Matematik, başarı, ilişkisel analiz

TÜRK EĞİTİM SİSTEMİNDE İDEAL OKUL TASAVVURUNA BÜTÜNSEL (HOLİSTİK) BİR BAKIŞ

Seyfullah ŞAHİNOĞLU
seyfalimuhammed@gmail.com

Genelde eğitim özelde din eğitiminde temel amaç; kolektif bir şuuru haiz; inanç, düşünce, ahlak, değer ve kimliğe dair her türden içerik ve ayrıntıyla şekillenen, toplumsal ve kültürel zenginliğin devamını sağlamaya namzet ehil ve seçkin bir nesil inşa etmek olarak özetlenmektedir. Bundandır ki, eğitim sorunlarının küresel bir boyut kazandığı günümüzde toplum ve uluslar, konuya ilişkin ortak çözümler bulmak ve uygulamak amacıyla daha etkin ve kapsamlı bir yaklaşım ve model arayışına koyulmuştur. Neticede küresel sorunları göğüsleyebilecek kabiliyette bir insan modeli geliştirmede en önemli görevin eğitime düştüğü fark edilmiş ve modern eğitim anlayışının öngördüğü şekliyle ekonomik verimliliği esas alan tekdüze bireyler yetiştirmek yerine; sevgi, saygı, şefkat, merhamet, öz farkındalık ve sosyal adalet duygusu gibi evrensel ilke ve değerleri benimseyen; doğa, yeryüzü ve evrene karşı sorumluluk bilinci yüksek, erdem ve fazilet sahibi bir insan yetiştirmek en temel prensip olarak kabul edilmiştir.

Holistik (bütünsel) yaklaşım, eğitim sürecindeki insanı sadece bilişsel veya duyuşsal yahut fiziksel veya zihinsel olarak tek taraflı değil, **'her yönüyle insan'** prensibine göre çok yönlü eğitip, geliştirip yetiştirmeyi amaçladığından holistik yaklaşıma ait görüş ve düşüncelerin eğitim alanındaki tezahürünün tespit ve analizi, son derece önemlidir. Holistik eğitim, insanı her yönüyle olgunlaştırıp **adeta yeniden ihya ederek** onu mümkün olan en iyi ve en güzele ulaştırmayı hedeflemektedir. Bunun gerçekleşeceği yerin, **ideal bir okul ortamı** olduğunun altını çizerek konuyu ideal eşleştirmeler yoluyla öğretmen, sınıf, müfredat ve çevre bütünlüğünde ele alıp ideal bir neslin inşasına zemin hazırlamaktadır. Başka bir deyişle holistik yaklaşım; tek yönlü eğitime maruz kalmış insanın **ideal bir okul ortamında** kendine çeki düzen vererek baştan aşağı yenilenmesini ve aslına rücu etmesini istemektedir. Bunun için de, onu birtakım özgün becerilerle donatacak içkin potansiyelin süratle açığa çıkarılmasını öncelemektedir. Kendini gerçekleştirme yolunda yaşamsal amaç ve kimlik arayışındaki insanın bu isteğine kavuşması için tüm temel değerleri elde etmesi gerekmektedir. Bu da insanın, yaşamını sürdürdüğü toplum ve doğal dünyada çeşitli anlamsal irtibatlar kurabilme imkan ve yeteneğine bağlıdır. Bundan dolayıdır ki holistik yaklaşım, bir eğitim dönemi içerisinde öğrencinin tüm yönleriyle bilinmesi ve tanınması, şayet varsa ihmal edilmiş diğer yönlerinin de dikkate alınmasını istemektedir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, İdeal, Okul, Holistik, Yaklaşım.

DİJİTAL VERİ ANALİZİ ÖRNEĞİ: TÜRKİYE'DE 2015-2022 YILLARI ARASI İNTERNET ARAMALARINDA EĞİTİM VE BİLİMSEL KONULARIN İNCELENMESİ

Dr. Berrin BAYBURT

berrinbayburt82@gmail.com

Murat Kaan ERCAN

pproje93@gmail.com

Rukiye Deren KÖKTEPE

rdkasel@gmail.com

Dijitalleşme ile birlikte üretimden tüketime, sağlıktan eğitime kadar her alanda dönüşüm yaşanmıştır. Sağlık, eğitim, ekonomi vb tüm alanlarda dijitalleşme ile çok sayıda hizmete erişim olanakları kolaylaşırken, bireylerin dijital becerilerinin arttırılması kadar siber güvenlik konusu da giderek önem kazanmaya başlamıştır. Bu noktada bireylerin dijital okuryazarlıklarının geliştirilmesi ve internetin doğru kullanımı konusunda bilinçlendirilmesi gündeme gelmiştir. İnternet ortamındaki bilgi kirliliği bireysel ve toplumsal bakımdan olumsuz sonuçları olabilen dezenformasyon tehlikesine dikkatleri çekerken, kişisel verilerin güvenliğinin sağlanması ise hukuki bakımdan yeni düzenlemelerin yapılması ihtiyacını ortaya çıkarmıştır. Dijitalleşme süreci ile robotik, kodlama gibi eğitimlere dayanan yeni meslekler önem kazanmaya, sosyal medya aracılığı ile gösteri, reklam, tanıtım vb alanlarda yeni iş kaynakları da gelişmeye başlamıştır.

Bu araştırmanın amacı Türkiye'de 2015-2022 yılları arasında arama motorlarında her yıl (2015-2022 arası) öne çıkan konu başlıklarında eğitim ve bilimsel konuların incelenmesidir. Bu amaç doğrultusunda konu başlıklarının yıllara göre karşılaştırılması ile dijital veri analizi yapılması hedeflenmektedir. Buradan genel amaçtan hareketle eğitim ve tarih alanında dijital veri analizi gerçekleştirerek araştırmacıların gelecekteki çalışmalarında dijital kaynakları kullanmaları yönünde farkındalıklarının arttırılmasına katkı bulunulacağına inanılmaktadır. Araştırma nitel araştırma çerçevesinde planlanmış ve yürütülmüş olup, konu ile ilgili basılı ve dijital kaynaklardan yararlanılarak hem çalışmanın mantıksal çerçevesi oluşturulmuş hem de dijital verilerin yıllara göre karşılaştırmalı analizi yapılmıştır. Elde edilen veriler pandemi döneminde uzaktan eğitim ve salgın nedeniyle (2020-2021) bilimsel ve eğitimle ilgili konu başlıklarının ilgi gördüğünü ortaya koyarken, diğer yıllarda ise genel olarak sinema, dizi, seçimler, ekonomi ile ilgili aramaların daha fazla talep gördüğünü göstermektedir. Bu sonuçlar sosyo-ekonomik ve siyasal gelişmelerin bireylerin dijital eylemlerinde etkili olduğunu göstermekte olup; bu nedenle bu disiplinlerde yapılacak olan araştırmalarda dijital kaynakların önemli veri kaynağı olduğuna işaret etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Dijitalleşme, Arama Motorları, Eğitim, Bilim.

2022 YILINDA TÜRKİYE'DE GERÇEKLEŞEN, YAZILI VE GÖRSEL BASINA (MEDYAYA) YANSIYAN 0-6 YAŞ ÇOCUK CİNAYETLERİNİN SOSYODEMOGRAFİK YAPI İNCELEMESİ

Nursena ÇORAPLI

Nursenacorapli1@gmail.com

Özkan SAPSAĞLAM

ozkaanim@gmail.com

Yaşam, en temel haktır. Ölüm ise doğum kadar normaldir ve her birey elbet bir gün yaşamını yitirmektedir. Bireyin, anne rahminde başlayan yaşamı; doğum öncesinde, doğum sırasında veya doğum sonrasında çeşitli nedenlerle sona ermektedir. Ölümün doğal yolların aksine başka bir bireyin kastı sonucu gerçekleşmesi cinayet olarak tanımlanmaktadır. Dünya üzerinde birçok birey cinayete kurban giderek yaşamını yitirmektedir. Cinayete kurban giden bireylerin bir bölümünü ise 0-6 yaş arası çocuklar oluşturmaktadır. Bu araştırmada 0-6 yaş çocuk cinayetlerinin sosyodemografik yapısının incelenmesi hedeflenmektedir. Bu nedenle 2022 yılında Türkiye'de gerçekleşen ve medyaya yansıyan çocuk cinayetleri incelenmiştir. 2022 yılında çeşitli haber ajanslarına yansıyan toplam 10 çocuk cinayeti incelenmiştir. Yapılan incelemeler sonucunda cinayete kurban giden 0-6 yaş arasındaki çocukların; %90'ının 3 yaş ve altında olduğu, %10'unun 4 yaş ve üzerinde olduğu görülmüştür. Çocukların %60'ının kız çocuğu, %20'sinin erkek çocuğu olduğu ve %20'sinin cinsiyetinin bilinmediği (belirtilmediği) görülmüştür. Çocukların %50'sinin katilinin ise öz annesi olduğu görülmüştür. Çocukların katillerinin %70'inin tutuklandığı ile ilgili bilgiye ulaşılmıştır. Bu bağlamda çocuk cinayetlerini önlemek amacıyla tüm annelere doğumdan sonra en az 2 yıl süreyle devlet tarafından ücretsiz psikolojik destek verilmesinin faydalı olabileceği düşünülmektedir. Bununla birlikte çocuk katillerinin tutuksuz yargılanmalarının önüne geçilerek tüm katillerin tutuklu yargılanması ile ilgili yasal düzenlemeler yapılmasının ve cezaların arttırılmasının faydalı olabileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: çocuk cinayetleri, çocuk ihmali, erken çocukluk, okul öncesi dönem, ölüm

BİLGİSAYAR DESTEKLİ ÖĞRETİM İLE ÖĞRENCİLERİN FİZİK DERSİ AKADEMİK BAŞARILARINI ARTIRMAK MÜMKÜN MÜ? BİR META-ANALİZ ÇALIŞMASI

Gülden ÇETİNKAYA

gulden.cetinkaya@fbe.karaelmas.edu.tr

Öğr.Gör.Dr.Beril Yılmaz SENEM

berilys@beun.edu.tr

Son yüzyılda bilim teknolojik alanda yaşanan hızlı gelişmeler insanların yaşamlarının her alanını etkilemiştir. Sağlık, haberleşme ve istihdam alanlarında olduğu gibi teknolojinin eğitimle entegrasyonu kaçınılmaz olmuştur. Bilgisayarların öğretim ortamlarında kullanılması Bilgisayar Destekli Öğretim (BDÖ) olarak tanımlanır. Daha kaliteli eğitim ve öğretim ortamları sunmak adına MEB bu alanda geniş yatırımlar gerçekleşmiştir. Bu kapsamda kara tahtaların yerini akıllı tahtalar almış, öğrencilerin uzaktan ve bireysel gelişimlerini destekleyecek EBA ve benzeri yazılım portalları geliştirilmiştir. Eğitim alanında yaşanan bu gelişmeler araştırmacılar için yeni çalışma alanları doğurmuştur. Bu çalışmada bilgisayar destekli öğretimin fizik dersi başarısına etkisini ölçen deneysel çalışmaların sonuçlarını sentezleyerek genel bir sonuç elde etmek amacıyla meta analiz yöntemi kullanılmıştır. Bilgisayar destekli öğretimin etkisinin; çalışma türüne, uygulanan guruba, grubun büyüklüğüne, uygulama konusuna, uygulama süresine, uygulama yıllarına, uygulamanın hazırlanış şekline göre değişkenlik gösterip göstermediği araştırılmıştır. Çalışmada kullanılacak tez ve makalelere ulaşmak için YÖK' ün ulusal tez merkezinden, makale ve bildiriler içinde Google Scholar, ERIC ve ProQuest veri tabanlarından yararlanılmıştır. Çalışmanın analizinde CMA meta analiz programı kullanılmıştır. Çalışma sonucunda bilgisayar destekli öğretimin geniş düzeyde fizik başarısını etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Bilgisayar destekli fizik öğretiminin öğrenci başarısındaki etkisinin uygulama yılına, çalışma grubunun büyüklüğüne, çalışma süresine, çalışılan konuya, uygulamanın düzeyine göre anlamlı farklar gösterdiği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Bilgisayar Destekli Öğretim, Meta analiz, Fizik, Akademik Başarı

İDEAL OKULDA SINIF GEÇME SİSTEMİNE İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

Oğuzhan DEMİRTAŞ

oguzhan.demirtas17@ogr.atauni.edu.tr

Eğitim sisteminde tartışılmakta olan birçok konu vardır. Bunlardan biri de öğrencilerin hangi kriterlere göre sınıfı geçip hangi koşullarda sınıfta kalacağıdır. Kimine göre sistem değişmeli kimine göre ise sistem doğru fakat yanlış uygulamalar mevcuttur. Bu çalışmada idealize edilmiş bir okulda sınıf geçme sisteminin nasıl olması gerektiği araştırılmıştır. Çalışmanın yapılma amacı okullarda öğrencilerin sınıf geçmelerine ilişkin yapılan uygulamalar ile yapılması gereken uygulamalar arasında farklar olduğunun düşünülmesidir. Çalışmada yakın ve erişilmesi kolay olan durum seçilmiştir. Çalışmanın verileri nitel araştırma yönteminin veri toplama araçlarından görüşme yöntemi kullanılarak elde edilmiştir. 20 öğretmen ile gerçekleştirilen görüşmelerde veri toplama aracı olarak yapılandırılmış ve yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme hem sabit seçenekli hem de açık uçlu soruları birleştirdiği ve derinlemesine inceleme olanağı sağladığı için tercih edilmiştir. Veri toplama aracı geliştirilirken iki uzman görüşüne başvurulmuştur. Verilerin analizinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Çalışmadan elde edilen verilere bakıldığında öğretmenlerin bir kısmının okullarda uygulanan sistemin çeşitli yönlerden yanlış olduğunu belirttiği, bir kısmının ise teoride yani yönetmelikte belirtilen kurallara göre doğru ancak uygulamalarda yanlışlıklar olduğunu belirttiği görülmüştür. Uygulamalarda sorun olduğunu belirten katılımcılar önceki tecrübelerinden bazı örnek durumları aktarmıştır. Öğrencinin akademik başarısına, ders öğretmenlerinin görüşlerine ve veli isteğine göre sınıf tekrarı yapması gereken öğrencilerin üst kurullar tarafından yapılan baskılar sonucunda sınıfı geçmesi gibi örnekleri aktaran katılımcılar, sistemin içeriğinde değil uygulanmasında yanlışlıklar olduğunu savunmuştur. Bir diğer katılımcı grup ise sınıfta kalmanın öğrencinin dersine giren tüm öğretmenlerinin yapacağı toplantıda öğrencinin akademik hayatı ve aileden alınacak görüşlerin değerlendirilmesi ile belirlenmesi gerektiği ve nihai kararın velinin inisiyatifine bırakılmasının yanlış olduğunu, doğru olanın toplanan öğretmenler kurulunun karar vermesi gerektiğini belirtmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: İdeal okul, sınıf geçme, Sınıfta kalma

Z KUŞAĞI ÖĞRETMENLERİNİN SESSİZ İSTİFA EĞİLİMLERİNİN İNCELENMESİ

İrem ÇAVUŞ

iremmcavuss@gmail.com

Özkan SAPSAĞLAM

ozkan@yildiz.edu.tr

Öğretmenlik mesleği beraberinde birçok sorumluluğu, özveriyi, fedakarlığı getirir. Bu mesleği seçmiş bir kişinin doğal olarak tüm bu özelliklere sahip olması beklenir. Peki günümüzde mesleğe yeni başlamış genç öğretmenler bu özellikler açısından yeterli motivasyona sahip mi? Yoksa 'sessiz istifa' da denilen minimum emek ve özveri ile mi mesleklerini icra ediyorlar?

Sessiz istifa; çalışanların düşük motivasyon ile asgari düzeyde çalışma eğilimlerini ifade eden bir kavramdır. Sessiz istifa yöneliminde olan kişiler görev tanımının dışına çıkmadan ve inisiyatif almadan çalışmalarını minimum düzeyde ortaya koyarlar. Yapılan araştırmalar Z kuşağının bu eğilime daha yatkın olduğunu göstermektedir.

Bu araştırmanın amacı 1995 ve sonrasında doğan, MEB'e bağlı kurumlarda çalışan öğretmenlerin sessiz istifa eğilimleri ve motivasyon düzeyleri hakkında bilgi edinmek, bunun nedenlerini incelemektir. Öğretmenlerin mesleki motivasyonlarının verilen eğitimin kalitesinde önemli bir etken olduğu düşünüldüğünden bu araştırma önem arz etmektedir.

Bu araştırma nitel araştırma kapsamındadır. Araştırmanın çalışma grubu 1995 ve sonrasında doğan ve MEB'e bağlı kurumlarda görev yapan 5 farklı branştan (PDR, okul öncesi öğretmenliği, sınıf öğretmenliği, özel eğitim öğretmenliği, matematik öğretmenliği) 5'er kişi olmak üzere 25 öğretmenden oluşmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır.

Araştırmanın veri analizi süreci devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Motivasyon, sessiz istifa, Z kuşağı

BİLGİ ÇAĞININ MAARİF OKULLARI ÜZERİNE BİR MODEL TASARISI

Samet KABAKKAYA

samet.kabakkaya@gmail.com

Akademik dünyada bilgi çağı olarak ifade edilen içinde yaşadığımız yüzyılda yetişen insan tipi, dünyanın daha önce hiç görmediği insan tipinin oluşumunu sağlamaktadır. Bu yapıda Türk gençliğini Nurettin TOPÇU 'nun ifade ettiği 'ideal gençlik tipi ' olgusunu temel edinen 'Bilgi Çağı Maarif Modeli' i önem kazanmaktadır. Bilgi çağı yüzyılındaki insan tipini (Z kuşağını-Alfa kuşağını-…) geliştirmek için milli şuur, manevi ve ruhi eğitim, bilimsel, sosyal, sanatsal ve sportif gelişimi temel alan 6 bağlamlı bir yapıda ele alıyoruz. Çabuk bilgiye ulaşıp çabuk sıkılan yeni nesli biyolojik beyinsel yapısına uygun bir frekansta okula alarak başlamak gereklidir. Okula başlamak için nüfus yaşı kriteri yerine gelişim yaşı kavramının kullanılması gerekmektedir. Gelişim yaşının tespitini RAM'larca yapılarak uygun olan çocukların önce 2 yıllık gelişimsel, disipliner, değerler eğitimi ve yaşam becerilerini içeren bağımsız anaokulları ile öğretimine başlanılmalıdır. Ardından 4+4+4 modelindeki ders programlarını biyolojik öğrenme sistemine uygun olan üç basamaklı yapıda olmalıdır.1. basamakta sabah grubu dersleri bilişsel yetenek gelişim dersleri olarak verilmelidir. Sabah 08.30-12.00 arasında planlanmış 30 dk ders 10 dakika teneffüs şeklinde Matematik, Fen Bilimleri Türkçe, Sosyal Bilimler ve Bilişim Teknolojileri dersleri verilmelidir. Bir saatlik yemek arasının ardından 13.00-15.00 arasında 2. Basamak - öğle grubu dersleri, sanatsal sportif dersler verilmelidir. Bu yapıda ruhu eğiten Görsel Sanatlar, Müzik ve Beden Eğitimi dersleri haftanın belirli günlerinde öğrencinin yetenek kriteri kapsamında planlanmalıdır. Sosyal grubu içeren 3. Basamak 15.30-17.00 arasında öğrencinin toplum içindeki kültürel aktarımını sağlayan yerindelik ilkesine uygun milli manevi ve şuurlu öğrenci tipinin oluşması açısından oldukça önemlidir. Bu basamakta öğrenciler seminer panel kongre drama proje vb. planlı yaparak yaşayarak öğrenme etkinlikleriyle milli manevi duygularının geliştirerek yaşam kültürünün köklerinden yenilenmesi sağlanır. Tüm basamaklarda eğitim öğretimin kalbe dokunması esas edinilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Bilgi çağı, Maarif

TRT ÇOCUK KİTAPLIK' UYGULAMASINDAKİ OKUL ÖNCESİ HİKÂYE KİTAPLARININ ÇOCUK HAKLARI AÇISINDAN İNCELENMESİ

Burcu GÖK TÜLKAY

bgok72@gmail.com

Bu araştırma 'TRT Çocuk Kitaplık' uygulamasında yer alan 3, 4 ve 5 yaş üzerine hitap eden okul öncesi hikâye kitapları olmak üzere farklı yayınevlerinden seçilmiş 27 adet kitap çocuk hakları açısından incelemek amacıyla yapılmıştır. Araştırmanın kapsamlılığı açısından her yaş grubu için yer alan tüm yayınevlerinin kitaplarından seçilmiştir. Nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi yöntemiyle araştırma yürütülmektedir. Analiz yapmak için 'Çocuk Hakları İçin Metin Değerlendirme Ölçeği' kullanılmıştır (Söylemez, 2018). Araştırmanın veri analiz süreci devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk, Çocuk hakları, TRT Çocuk Kitaplık, Okul Öncesi Hikâye Kitapları

MEVLANA VE YUNUS EMRE'NİN HAYATINDAKİ DEĞERLER İLE ETKİLEŞİMLİ KİTAP OKUMA UYGULAMALARI

Cüneyt AKAR

Perinaz BARDAKÇIOĞLU

Bu çalışma ortaokul 5. Sınıf öğrencileri için Mevlana ve Yunus Emre'nin hayatı ve düstur edindikleri değerleri konu alan kitapların etkileşimli okuma uygulamaları yapılarak uygulanmasını amaçlamaktadır.

Etkileşimli okuma uygulamaları, öğrencilerin katılımcı olmalarını sağlamaları ve bu katılımın okuma sırasında ve sonrasında devam etmesi yönüyle geleneksel uygulamalardan farklılaşmaktadır. Etkileşimli kitap okuma uygulamaları öğrencinin aktif olmasını öngören bir süreci ifade etmektedir. Etkileşimli kitap okuma uygulamalarında kullanılacak kitaplar Yunus Emre ve Mevlana'nın hayatları hakkında kitaplar incelenmiş iki Türkçe öğretmeni ve bir değerler eğitimi alan uzmanının görüşü alınarak öğrenci seviyesine uygun olduğu düşünülen kitaplar belirlenmiştir. Belirlenen kitaplar; Yunus Emre'yle Bir Gün ve Mevlana'yla Bir Gün yazarı Mustafa Orakçı ve resimleyen Eren Dedeleroğlu. Araştırmacı öncelikle etkileşimli kitap okuma etkinliklerine başlamadan önce kitapların kapak resmi, ismine göre kitabın kahramanı, olayların nerede geçtiği ve zamanı hakkında fikirlerini alacaktır. Araştırma boyunca katılımcılar U şeklinde oturacaktır. Etkileşimli kitap okuma uygulaması esnasında sınıfta ney dinletisi açılarak katılımcıların tasavvuf ortamını duygusal olarak yaşamaları sağlanacaktır. Etkileşimli kitap okuma sürecini daha etkili hale getirmek adına, okunan kitabın içeriğine uygun bazı etkinliklere de yer verilmiştir. Kitapların uygun bölümlerinde Mevlana ve Yunus Emre sözleri katılımcılara gruplar oluşturularak dağıtılmış. Grupların bu sözlerde geçen değeri grup halinde işbirliği içinde belirlemeleri ve grup sözcüsünün bu sözü sınıfta okuyarak ilişkilendirdiği bu değeri tahtaya çizilen değer ağacına yazması istenmiştir. Tahtaya çizilen değer ağacın öğrencilerin Mevlana ve Yunus Emre'nin hayatları ilişkilendirerek öğrenmeleri sağlayacak ve somutlaştıracaktır. Hayatlarında bu değerleri ne zaman ve nasıl kullandıklarına ilişkin açık uçlu sorular yönelterek oluşturulan gruplardan bu değerlere yönelik resim oluşturmaları ya da hikâye oluşturarak yazmaları istenecektir.

Anahtar kelimeler: Etkileşimli okuma, Mevlana, Yunus Emre, Değer

ÇİZİM-İNŞA ETKİNLİKLERİNİN 7. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN GEOMETRİYE YÖNELİK ÖZ-YETERLİK İNANÇLARINA ETKİSİ

Fatmanur TORTOP

fnurtortop@gmail.com

Elif BAHADIR

ebahadir@yildiz.edu.tr

Geometri öğretiminde öğrencilerin konu ve kavramları anlamlı öğrenmelerinde çizim-inşa etkinlik uygulamaları önemli olduğu kadar öz-yeterlik inancı gibi duyuşsal özellikleri de önemlidir. Öğrenci yeterli bilgi ve beceriye sahip olsa bile başarılı olacağına dair inancı yoksa başarılı olamama olasılığı fazladır. Bu çalışmada geometrik çizim-inşa etkinlik uygulamalarının 7. sınıf öğrencilerinin geometriye yönelik öz-yeterlik inanç düzeylerine etkisini belirlemek amaçlanmıştır. Çalışma yarı deneysel kontrol grupsuz ön test-son test araştırma modelinden yararlanılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu İstanbul ilinde bir ortaokulda 7. sınıfta okumakta olan öğrenciler içerisinden belirlenen 30 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışmada öğrencilerin gönüllükleri esas alınmış olup geometriye ilgi duymaları ve daha önceki tüm geometri kazanımlarını görmüş olmaları ölçüt olarak alınmıştır. Verilerin toplanması aşamasında Cantürk-Günhan ve Başer (2007) tarafından geliştirilmiş olan "Geometriye Yönelik Öz-Yeterlik Ölçeği'' ön test olarak uygulanmış olup öğrencilerin geometri öz-yeterlik inanç düzeyleri belirlenmiştir. Geometrik çizim-inşayı esas alacak şekilde hazırlanan 9 etkinlik her etkinliğin sonunda doğru cevapları anlatılarak birikimli bir şekilde ilerlemesi sağlanmış olup öğrencilere iki hafta süreyle sınıf ortamında uygulanmıştır. Çizim-inşa etkinlik uygulamaları sonunda öğrencilerin geometri öz-yeterlik inanç düzeylerindeki değişimleri belirlemek amacıyla tekrar "Geometriye Yönelik Öz-Yeterlik Ölçeği'' son test olarak uygulanmıştır. Ön test ve son test verilerine bağımlı örneklem t testi uygulanarak veriler analiz edilmiştir. Verilere göre öğrencilerin ön test ve son test ortalama puanları arasındaki farkın anlamlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bağımlı örneklem t testi analizleri ile ön test-son test değerlerinin anlamlı sonuç vermesi, geometrik çizim-inşa etkinliklerinin öğrencilerin geometriye yönelik öz-yeterlik inançlarını olumlu yönde etkilediğini göstermektedir. Elde edilen bulgular doğrultusunda geometri öğretiminde çizim-inşa etkinliklerinin uygulanmasına yönelik öneriler geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Geometri öğretimi, 7. sınıf, Çizim-inşa etkinlikleri, Öz-yeterlik inancı

İDEAL ÖĞRETMENİN ÖNÜNDEKİ ENGEL: STRES

Demet Deniz Konuksever

demetkonuksever@gmail.com

Okulda eğitim-öğretim sürecinde uygulama bölümünde yer alan öğretmenlerin mevcut sorunların üstesinden gelebilmeleri güçlü kişilik yapısı ile mümkün olacağından çalışmada öğretmenlerin okulda strese neden olan kaynakların belirlenerek, gerekli tedbirlerin alınması açısından önem arz etmektedir. Literatür taraması yapılarak kavramsal ve kuramsal bölümler tamamlanmıştır. Literatürde stres kavramı, strese neden olan etkenler, stresin nedenleri ve sonuçları ile ilgili yayınlar incelenip çalışmaya aktarılmıştır. Araştırmanın uygulama bölümünde ilköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin stresle başa çıkma yöntemlerini ifade etmek amaçlı nitel araştırma yöntemlerinden yarı yapılandırılmış yöntem kullanılarak öğretmenlerle görüşme yapılmıştır. Araştırma sonucunda öğretmenlerin stresle başa çıkma yöntemleri farklı değişkenler doğrultusunda tespit edilmeye çalışılmıştır. Çalışmada öğretmenlerin yaşadıkları stres kaynaklarının yönetim ve idareden, öğrencilerden ve öğrenci velilerinden kaynaklandığı ifade edilmiştir. Öğretmenlerin stresle başa çıkma yöntemleri kişisel olarak değişim gösterdiği ifade edilmiştir. Elde edilen bulgular tespit edilmiş ve bu doğrultuda öneriler geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Stres, öğretmen, stres kaynakları

ÇALIŞMAYI HAYAL ETTİĞİM İLKOKUL

Mustafa ULU

mustafa.ulu@dpu.edu.tr

Bu araştırmada ilkokul öğretmenlerinin çalışmayı hayal ettikleri okulun fiziksel özellikleri hakkında bilgi edinmek amaçlanmıştır. Araştırma temel nitel analiz modeliyle desenlenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu kartopu örnekleme yöntemiyle seçilen Türkiye'nin dokuz farklı ilinin devlet okullarında çalışan 91 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırma verileri ilkokul öğretmenlerine yöneltilen "çalışmayı hayal ettiğiniz okulun krokisini çiziniz? " sorusundan oluşan yapılandırılmış görüşme formuyla toplanmıştır. Elde edilen öğretmen çizimleri içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. İçerik analizi sürecinde öğretmenlerin tasarladıkları okul çizimlerinde bulunan 35 farklı bölüm araştırmanın kodlarını oluşturmuştur. Elde edilen kodların birleştirilmesi sonucu öğretmenlerin tasarladıkları okulların doğal yaşam alanları, sanatsal ve kültürel faaliyet alanları, spor alanları, dinlenme alanları, inovatif gelişim alanları, akademik alanlar ve güvenlik birimleri olmak üzere 7 ana kategoriden oluştuğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: İlkokul, hayalimdeki okul, fiziksel çevre

İLKOKUL ÖĞRETMENLERİNİN İDEAL SINIF TASARIMLARI

Mustafa ULU

mustafa.ulu@dpu.edu.tr

Bu araştırmada ilkokul öğretmenlerinin ideal sınıf tasarımları hakkında bilgi edinmek amaçlanmıştır. Araştırma temel nitel analiz modeliyle desenlenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu kartopu örnekleme yöntemiyle seçilen Türkiye'nin dokuz farklı ilinin devlet okullarında çalışan 91 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırma verileri ilkokul öğretmenlerine yöneltilen "eğitim vermek istediğiniz ideal sınıf ortamını çiziniz? " sorusundan oluşan yapılandırılmış görüşme formuyla toplanmıştır. Elde edilen öğretmen çizimleri içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. İçerik analizi sürecinde öğretmenlerin tasarladıkları sınıf çizimlerinde bulunan 20 farklı bölüm araştırmanın kodlarını oluşturmuştur. Elde edilen kodların birleştirilmesi sonucu öğretmenlerinin çoğunluğunun tasarladıkları ideal sınıflarda U düzeni oturma düzeni olduğu, u düzeni oturma düzenini yuvarlak masa oturma düzeni, minderde oturma düzeni takip ettiği görülmüş, öğretmenlerin şuan okullarımızda kullanılan sıralı oturma düzenini en az tercih ettikleri görülmüştür. Öğretmenlerin tasarladıkları kendilerine göre ideal sınıflarda okuma alanları, proje alanları, zeka oyunu alanları olmasını istedikleri görülmüş sayıları az olmakla birlik bazı öğretmenlerin bitki yetiştirme ve evcil hayvan besleme alanı çizdikleri de görülmüştür. Öğretmenlerin tamamına yakınının tasarımında akıllı tahta, kitaplık, öğrenci ve öğretmene ait dolapların olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: İlkokul, ideal sınıf, fiziksel yapı

ERKEK OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN DENEYİMLERİ İLE OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENİ OLMAK

Gizem USTA

gizemmustaa1998@gmail.com

Özkan SAPSAĞLAM

ozkaanim@gmail.com

Okul öncesi dönem yaşamın ilk yıllarında; öğrenme potansiyelinin oldukça yüksek olduğu, kişiliğin temellerinin atıldığı, ilk bilgi, beceri ve deneyimlerin kazanıldığı bir dönemdir. Çocukların bu becerilerinin gelişmesinde okul öncesi öğretmenlerinin rolü oldukça önemlidir. Okul öncesi öğretmenleri, 3-5 yaş grubundaki çocukların; fiziksel, sosyal, psikolojik, duygusal, bilişsel yönlerden gelişmesine yardımcı olan ve çocukların yaşamlarına giren ilk formel öğretmenlerdir. Okul öncesi öğretmenlerinin cinsiyet dağılımlarına bakıldığında kadın öğretmenlerin çoğunlukta olduğu görülmektedir. 2021-2022 MEB öğretmen istatistiklerine göre; Okul öncesi eğitim kurumlarında görevli olan 79.952 okul öncesi öğretmen mevcudunun 74.335'i (%92,97) kadın, 5.617'si (%7,03) ise erkek öğretmendir .

Bu çalışmada; erkek okul öncesi öğretmenlerinin cinsiyet değişkenine bağlı olarak yaşadıkları deneyimlerin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma nitel bir araştırma olup, durum çalışması deseniyle yürütülmüştür. Veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırma verilerinin analizinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Veri analizi süreci devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Okul öncesi eğitim, okul öncesi öğretmenliği, erkek okul öncesi öğretmeni, cinsiyet

MATEMATİK EĞİTİMİ VE ARTIRILMIŞ GERÇEKLİK ÇALIŞMALARI

Erva Yeternaz BAYRAM

ervayeternazb@gmail.com

Yunus YUMAK

yunusyumak@selcuk.edu.tr

Teknolojideki gelişmeler, özellikle içinde bulunduğumuz yüzyılı alabildiğine etkilemiş ve değiştirmiş, ayrıca birçok alanda insanlara büyük faydalar sağlamıştır. Teknolojiyi kullandığımız önemli alanlardan biri de "Eğitim" dir. Teknolojinin kullanımı hem öğrencilere hem de öğretmenlere kolaylıklar sağlamaktadır. Gelişen teknoloji ile birlikte karşımıza Artırılmış Gerçeklik çıkmaktadır. Matematik eğitiminde konuların daha somut ve anlaşılır olması için Artırılmış Gerçeklik önemli bir yer edinmektedir. Bu çalışmada matematik eğitiminde artırılmış gerçeklik çalışmaları ile ilgili Google Akademik platformu üzerinde İngilizce dilinde 2017-2021 yılları arasında taranan makaleler içerik analizi yöntemiyle incelenecektir. Elde edilen verilerin, gelecekte bu alanla ilgili yapılabilecek çalışmalara kaynak niteliği taşıyabileceği düşünülmektedir.

Bu çalışmamızda Google Akademik tarafından İngilizce dilinde yayınlanan makaleler de 2017'den 2021'e kadar matematik eğitiminde artırılmış gerçeklik üzerine yapılan çalışmaların yıllara ve sonuçlarına göre çıkarım yapılması amaçlanmaktadır.

İngilizce dilinde matematik eğitiminde artırılmış gerçeklik kavramı üzerine yapılmış makalelerin incelendiği bu çalışmada, nitel araştırma yöntemlerinden içerik analizi yöntemi tercih edilmiştir.

Artırılmış gerçeklik uygulamalarının matematik eğitiminde kullanılması akademik başarının artmasına, öğrenmelerin anlamlı ve kalıcı olmasına, öğrencilerin derslere karşı daha ilgi göstermelerine katkıda bulunmaktadır. Öğrencilerin yaratıcılığının gelişmesine katkı sağlaması, düşünme becerilerinin geometri dersi üzerinde daha somut anlaşıldığı görünmektedir.

Yıllar ilerledikçe matematik eğitimi ve artırılmış gerçeklik üzerine yapılan çalışmaların sayısı artış göstermektedir. AG uygulamalarının tanıtılması ve daha geniş kitlelere yayılması sağlanmıştır. AG uygulamaları öğrenmelerin somut, anlaşılır ve daha anlamlı öğrenmeler sağladığı görünmektedir.

Anahtar Kelimeler: Matematik Eğitimi ve Artırılmış Gerçeklik

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN FARKLI YAKLAŞIMLARA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

Fatma Pişkin UYAR

Zeynep KURTULMUŞ

kzeynep@gazi.edu.tr

Yaşamın ilk yılları olan erken çocukluk yılları, bireylerin yaşamları boyunca kazanacakları duygu, düşünce, değer ve davranışlar için temel oluşturmaktadır. Belirtilen kapsamda geçmişten günümüze doğru pek çok alternatif eğitim anlayışının ortaya çıktığı gözlemlenmiştir. 19. Yüzyıldan itibaren toplumun ve bireylerin becerilerini, çağın gereksinimlerini dikkate alarak geliştirmeyi amaçlayan alternatif eğitim yaklaşımlarının ortaya çıktığı gözlemlenmektedir. Bu bağlamda bu yaklaşımlardan bazıları; Waldorf, Reggio Emilia, High Scope, Head Start, Bank Street, Montessori olarak sınıflandırılabilmektedir. Günümüzde pek çok okul öncesi eğitim kurumunda Waldorf, Reggio Emilia, High Scope, Head Start, Bank Street, Montessori gibi farklı yaklaşım modelleri uygulanmaktadır. Bu yaklaşımları uygulayan öğretmenler çocukların öğrenme süreçlerinde, eğitim modellerinin gerektirdiği şekillerde eğitim ortamını düzenleyerek, aileler ve çocuklarla işbirliği içinde çalışmaktadır. Farklı yaklaşım modellerinin çocuklara kazandırmayı hedeflediği ortak nokta ise çocukların kendi seçimlerini yapmalarına, kendi hızlarında öğrenmelerine ve kendilerine güven, bağımsızlık ve öz saygı oluşturmalarına ve yaşam boyu öğrenme için bir temel oluşturmalarına olanak sağlamasıdır.

Bu araştırmanın amacı; okul öncesi öğretmenlerinin farklı yaklaşımlara ilişkin görüşlerinin incelenmesidir. Araştırmanın çalışma grubunun belirlenmesinde amaçlı örnekleme yöntemleri içerisinden olasılıklı örnekleme yolu kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2022-2023 eğitim öğretim yılında Ankara ilinde Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı anaokullarında görev yapan 10 okul öncesi öğretmeni ve Ankara ilinde bağımsız anaokullarında görev yapan 10 okul öncesi öğretmeni olmak üzere toplam 20 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırma nitel araştırma modelinde olup, görüşme tekniği ile yapılmıştır. Araştırmanın verileri araştırmacılar tarafından hazırlanan sorular ile görüşme yapılarak toplanmıştır.Öğretmenlerle yapılan görüşmeler izin alınarak kayıt altına alınmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgular kongrede detaylı olarak sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Okul Öncesi, Okul Öncesi Öğretmeni, Farklı Yaklaşımlar, Waldorf Yaklaşımı, Montessori Yaklaşımı, Reggio Emilia Yaklaşımı, High Scope Yaklaşımı, Head Start, Bank Street Yaklaşımı

GÖRSEL SANATLAR ÖĞRETİMİNİN YERİ

Mehmet Akif ÖZDAL

mehmetakfozdl@gmail.com

Sanat yaşayan bir organizma şeklinde gelişim aşamasını insanlık var oldukca sürdürecektir. Yeni yaklaşımlar getirecek, güncel vakaları izleyecek ve topluma ışık tutacaktır. Sanatçı kendisi için düşünecek kendisi ve yaşadığı yer aldığı çevre için üretecektir. Böyle bir ortamda sanatçının ürettiği yapıtları sindirebilen ve algılanabilir Üniversite çağı talebeleri görsel sanatların her kolunu incelemek, açıklayabilmek ve uygulama talihi yakalamalıdır. Bu araştırmanın amacı, görsel sanatlar eğitiminin, hazırlanmış program dahilinde yine gözden geçirilerek, aksayabilecek istikametlerini ortaya çıkarmak ve eğitimcilerin derse yaklaşımları, talebelerden beklentilerinin incelenmesi ve eğitim fakültelerindeki görsel sanatlar öğretimi yerinin incelenmesinin amaçlanmasının yanında dersi daha iyi kavratabilmek emeliyle, teknolojik yaklaşımlar geliştirilerek dersi daha varlıklı ve işlevsel hale getirmektir.

Anahtar Kelimeler: Görsel Sanatlar, Eğitim, Teknoloji, Öğretmen, öğrenci

İDEAL OKUL DERS PROGRAMINDA MATEMATİK ÖĞRETİMİNİN YERİ VE ÖNEMİ

Gülşah KEKLİK

gulsahkeklk@gmail.com

Değişen ekonomik ve toplumsal koşullar hem bireylerin hem de ulusların başarısında eğitim ve öğretimi önemli bir hale getirmiştir. Eğitimin yaygınlaşması ve öğrenime olan talebin artması ile devletlerin öğrenim fırsatlarına ilişkin ihtiyaçlara cevap vermesi zorunlu olmuştur. Sürekli bir gelişme, değişme ve rekabet söz konusu olan günümüz koşullarında öğretim programlarının da değişim ve gelişim göstermesi kaçınılmaz olup bu programların toplumun ve öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılayacak bir biçimde incelenmesi gerekmektedir. Örgün ve yaygın eğitimde eğitim faaliyetlerinin tamamı önceden hazırlanmış bir program çerçevesinde yürütülmektedir. Bu anlamda eğitimin kalitesi, hazırlanan program ve bu programın uygulaması ile ilgili olup programlardaki aksaklıkların tespiti ve bilim alanındaki gelişmelerin takip edilmesi ile yeni programların geliştirilmesi mümkün hale gelmiştir. Toplumların geleceğinde matematik öğretimi önemli bir yer tutmaktadır. Matematik, uygulama alanlarının genişliği ile tüm bilimler için başvurulması kaçınılmaz bir kaynaktır. Matematiğin geniş uygulama alanlarına sahip olması, öğretim biçimlerini de etkileyerek matematik eğitimi gibi bir alanın ortaya çıkmasına aracı olmuştur. Her ülkede ve her düzeydeki eğitim kurumlarında matematik öğretimi gerekli olmakla birlikte eğitim programlarında matematik öğretimi için ayrılan yer, kendi dilini öğretmek için ayrılan yer ile eşdeğer görülmüştür. Böyle olmasına rağmen matematik dersi, öğrencilerin birçoğu tarafından zor bir ders olarak tanımlanmaktadır ve bu zorluğu yaşayan öğrenciler, matematik dersinden giderek uzaklaşmaktadır.

Bu çalışmada, bireylere kazandırılacak olan davranış, bilgi, beceri ve tutumlar, öğretme-öğrenme etkinlikleri ve değerlendirme süreçlerini saptamada oldukça önemli bir yere sahip olan eğitim programlarında matematik dersinin önemine yer verilmiştir. Ayrıca matematik öğretiminin hedefleri doğrultusunda matematik ders başarısının arttırılması için gerekli birtakım yenilik ve önerilere yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: İdeal okul, Eğitim ve öğretim, Matematik öğretim programı, Matematik.

OKUL ÖNCESİ EĞİTİMDE HİKÂYE TEMELLİ EĞİTİMİN EVDE DEVAMLILIĞININ SAĞLANMASINA YÖNELİK EBEVEYN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

Gülşah YILDIRIM

Özkan SAPSAĞLAM

ozkaanim@gmail.com

Gerçek ya da gerçeğe yakın bir olayı veya durumu aktaran kısa anlatılar olarak tanımladığımız hikâyelerin her yaş grubu için önemli olduğu bilinmektedir ancak hikâyeler, çocukların tam anlamıyla hayatı öğrenmeye başladıkları, her şeyi yaşayarak ve deneyerek keşfettikleri okul öncesi dönemde daha elzemdir. Dinledikleri her hikâye onlara çeşitli pencereler açar ve sınırlı hayat deneyimlerini bir yelpaze gibi genişletir. Hikâyelerden edindikleri deneyimleri hayata aktarır, hayattan öğrendiklerini ise hikâyeler yoluyla pekiştirme imkânı bulurlar. Ebeveynler çocukların hayatında birincil öneme ve etkiye sahip bireylerdir. Çocuklar pek çok tecrübelerini ilk olarak ebeveynlerden edinmektedirler. Doğru seçilmiş hikâyeler, okulun ve ailenin çocuğun eğitim sürecindeki amaçlarına ulaşmasına yardımcı olur. Bu çalışmanın amacı, okul öncesi eğitimde sıklıkla başvurulan hikâye temelli eğitimin evde devamlılığının sağlanmasına yönelik ebeveyn görüşlerini incelemektir. Araştırmada nitel araştırma desenlerinden biri olan durum çalışması deseninden yararlanılmış olup, veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Bu kapsamda ebeveynler ile yüz yüze görüşmeler yapılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu okul öncesi dönemde çocuğu olan 20 ebeveyn oluşturmaktadır. Araştırma verilerinin analizinde içerik analizi yöntemi tercih edilmiştir. Veri analizi süreci devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Okul öncesi eğitim, hikâye, hikâye temelli eğitim, ebeveyn görüşleri

İDEAL TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ÖĞRETİM PROGRAMI NASIL OLMALI?

Hilmi DEMİRAL

hilmidemiral@ogu.edu.tr

Türk eğitim sistemi, 21. yüzyılın gerektirdiği ideal insanı yetiştirebilmek için topyekûn güncellemeye ihtiyaç duymaktadır. Bu sistemin bileşenlerinden yöneticiler, öğretmenler, öğretim programları, ders araç-gereçleri, veliler ve yüzyılın gerektirdiği felsefi bakış dünyayla rekabeti amaçlıyorsa oyunu kurallarına göre oynamalıdır. Sistemin bileşenleri, yetiştirmek istediği ideal vatandaşın analiz ve değerlendirmeler yapabilmesini, eleştirel düşünmesini, karar verme süreçlerine vâkıf olmasını, vatandaşların bilgiyi nerede, nasıl ve niçin kullanabileceğini öğretmelidir.

2015'te köklü bir bakış açısı değişikliğine uğrayan Türk dili ve edebiyatı öğretimi, bahsedilen ideal vatandaşı yaratmak için kendisine düşen görevi yapabilecek evsaftan uzaktır. 1992 ve 2005 programına göre ciddi bir değişiklik yapılsa da -ki özellikle dinleme ve konuşma kazanımları açısından- hâlâ öğrencileri bilgiyi öğrenecek dinleyiciler olarak gören anlayıştan kurtulamamıştır. Türk edebiyatını; yazar ve eserlerin ezberletildiği, dönemlerin metinlerle bağlantı kurulmadan verildiği ders olarak gören bu anlayışta dinleme öğretimi ilkokul ve ortaokuldaki gibi yapılmamakta, dil bilgisi konuları da ısrarla metinden bağımsız şekilde işlenmektedir.

Türk dili ve edebiyatı öğretim programı 1924'ten bugüne birçok değişikliğe uğramış, özellikle 1950, 1957, 1976, 1992, 2005, 2015 öğretim programları getirdiği değişikliklerle TDE öğretimini önemli ölçüde etkilemiştir. Bunlar, dünyayla rekabet etme yolunda bir ilerleme değil; daha önce terk edilen anlayışların aralıklarla tekrar getirilmesi yönündedir. Bazen dersi Türk Dili ve Türk Edebiyatı olarak iki ayrı derse bölerek, bazen dil bilgisi konularını azaltıp artırarak, bazen de dünya edebiyatını dâhil edip çıkarma şeklindeki değişiklikler TDE öğretim programını evrensel boyuta taşıyamamıştır. Bu çalışmada; 1924'ten 2018'e dek değişikliğe uğrayan Türk dili ve edebiyatı dersi öğretim programları incelenmiş, uluslararası edebiyat öğretimi programları da gözden geçirilerek ideal bir Türk dili ve edebiyatı öğretim programının nasıl olması gerektiğine yönelik bulgulara ve sonuçlara ulaşılmıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi tekniği kullanılmıştır. MEB tarafından yayımlanan TDE öğretim programları ve uluslararası alanda yer alan edebiyat öğretimi programlarının amaçlar ve kazanımlar bölümleri içerik analizine tâbi tutulmuş, buradan hareketle de ideal bir Türk dili ve edebiyatı öğretim programına ulaşılmaya çalışılmıştır.

Anahtar kelimeler: ideal, Türk dili ve edebiyatı, öğretim programı.

İDEAL BİR OKUL OLARAK MASALLAR

Uğur GÜNDÜZ
u.gndz94@gmail.com

Hayrullah KAHYA
hayrullahkahya@hotmail.com

Okul, Genel Türkçe Sözlük'te "Her türlü eğitim ve öğretimin toplu olarak yapıldığı yer, mektep" şeklinde tanımlanmaktadır. Eğitim ve öğretim birlikte düşünüldüğünde okullar, bireylerin hem bilişsel hem de duyuşsal gelişimlerini sağlayan kurumlardır. Eğitim, sadece akademik başarıyla tanımlanamaz. Bu durumun en önemli göstergesi ise okullarda değer aktarımının da yapılmasıdır. Eğitimin, temel değerlere sahip bireyler yetiştirmek olduğunu söylemek mümkündür. Böylece bu temel değerlere sahip olan bireylerin zamanla özelden genele ideal sınıfı, ideal okulu, ideal toplumu oluşturması beklenmektedir. Okulların, toplumu oluşturan fertlere kazandırmaya çalıştığı nitelikleri ise masal türünde görmek mümkündür. Nitekim masallar, yediden yetmişe herkese hitap eden bir metin türü olması ve toplumumuzda şifahi anlatıların çok eskilere dayanması sebebiyle önemli bir yere sahiptir. Eğitici, öğretici ve ders verici nitelikleri sayesinde masallar, okuyanları ve dinleyenleri geliştirici rol oynamakta, onları "ideal okulların" vermeye çalıştığı temel değerlerle buluşturmaktadır. Böylece masalların geçmişten günümüze gerek şifahi gerekse tahrirî bir şekilde varlığını sürdürerek toplumun sahip olduğu değer aktarımı ihtiyacını karşıladığı söylenebilir. Bilgi aktarımını, ders almayı ve öğüt vermeyi kendi içerisinde barındırıp yüzyıllarca anlatılması ve okunması masalların ideal bir okul olma yolundaki yerini gözler önüne sermektedir. Bu çalışmanın amacı, ideal okul arayışı kapsamında masalların önemini ortaya koymak ve masallardaki eğitsel iletileri tespit ederek var olan değerleri belirlemektir.

Anahtar Kelimeler: İdeal Okul, Masalların Taşıdığı İletiler, Değer Aktarımı, Masalların Eğitsel İletileri

İDEAL OKUL ARAYIŞLARI KAPSAMINDA YUNUS EMRE DİVANI

Zeynep Ebrar KÜÇÜK

zeynepebrarkck@gmail.com

Hayrullah KAHYA

hayrullahkahya@hotmail.com

Yunus Emre, şiirlerinde kullandığı ifadeler, kelimeler, anlamlar ve mecazlarla Türkçenin edebi bir dil olma sürecine çokça katkı sağlamış mutasavvıf şairdir. Kullanmış olduğu üslup sayesinde dönemindeki diğer şairlere nazaran daha çok okunmuş ve günümüzde dahi önemini muhafaza edebilmiştir. Şiirleri incelendiğinde Yunus Emre'nin ideal insan tasavvuru ortaya koyduğu görülür ve bunu olgun, yetkin, olması gerektiği gibi ve örnek olabilecek nitelikte olan manasına gelecek şekilde "insân-ı kâmil" olarak ifade eder. Yunus Emre şiirlerinde nasıl insân-ı kâmil olunabileceğini anlatır. Bu düşünceden yola çıkılarak Yunus Emre'nin şiirlerine ideal insanı yetiştirebilecek ideal okul gözüyle bakmak mümkündür. Bu çalışmada Yunus Emre'nin divanındaki şiirler taranarak ideal insanın özelliklerini barındıran bulgulardan çıkarılabilecek iletiler ortaya konmuştur. Böylelikle Yunus Emre'nin şiirleri ile ideal okul arayışı arasında bağlantı kurmak amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yunus Emre, ideal insan, ideal okul

İDEAL OKUL BAĞLAMINDA ENDERÛN TECRÜBESİ

Talat AYTAN

talataytan@gmail.com

Bülent Arif GÜLEÇ

arifglc@gmail.com

Gökhan GÜNEŞ

gunesgkhan@gmail.com

Enderûn Mektebi, Osmanlı Devleti'nde 15.yy'dan itibaren 19.yy'ın başlarına kadar etkisini ve varlığını sürdüren en önemli eğitim kurumlarının başında gelir. Medreselerin yanında farklı bir eğitim sistemine, hedefine ve öğrenci profiline sahip olan Enderûn Mektebi, önemli kişileri yetiştirmenin yanı sıra etkin bir eğitim modeli de ortaya koymuştur. Teşekkülü bakımından döneminde herhangi bir benzeri olmayan Enderûn Mektebi, öğrenci seçiminden ders programına, öğretmen rolünden yönetim şekline kadar birçok konuda "İdeal okul" bağlamında değerlendirilebilecek bir okul modeli vasfı taşımaktadır. Enderûn Mektebi; sadece devlet adamı yetiştiren bir kurum değil aynı zamanda kabiliyetli öğrencilerin bireysel yeteneklerinin dikkate alındığı bir eğitim kurumu olmuştur. Bu minvalde Enderûn'da öğrenciler; edebiyat, sanat, resim, müzik, tarih ve mimari gibi pek çok farklı alanda eğitilerek topluma kazandırılmıştır. Dört asra yakın bir zaman varlığını sürdüren okul, zaman içerisinde değişim ve dönüşümlerden etkilenerek kapatılmıştır. Bu çalışmada amaç Osmanlı Devleti'nin önemli bir kurumu olan Enderûn Mektebinin eğitim sistemini betimsel şekilde inceleyerek "İdeal Okul" bağlamında değerlendirmektir. Durum çalışması yöntemini kullanarak betimsel analiz neticesinde elde edilen veriler, ideal okul düşüncesi çerçevesinde sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: İdeal Okul, Enderûn Mektebi

İDEAL OKUL KAVRAMINA YÖNELİK YAPILAN AKADEMİK ÇALIŞMALARIN İNCELENMESİ

Banu ÖZDEMİR

banu.ozdemir@dpu.edu.tr

Esra KARAKUŞ TAYŞİ

esra.karakus@dpu.edu.tr

Okul, eğitime duyulan ihtiyacı gidermek için canlı ve cansız unsurları içeren çeşitli sistemlerin bir araya geldiği yapı olarak ifade edilebilir. Eğitim sisteminin stratejik ögesi olan okullar ideal eğitim için vazgeçilmezdir. Okul sistemlerinin iyileştirilmesi eğitim sürecinin geliştirilmesiyle doğrudan ilişkilidir. Bu nedenle ideal okul kavramının eğitim sisteminde yer alan unsurlar tarafından nasıl ele alındığı bu kavramı anlamak ve geliştirmek açısından önemli görülmektedir. Araştırmada ideal okul kavramına yönelik yapılan akademik çalışmaların incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda nitel doküman incelemesi ve içerik analizi kullanılacaktır. Veriler çalışmanın türü, çalışmanın yöntemi, çalışma grubu ve çalışmanın bulguları açısından incelenecektir. Çalışma ideal okul kavramını içeren tez ve makalelerle sınırlandırılmıştır. Araştırmanın sonuçlarının uygulayıcı ve karar vericiler için yol gösterici olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: İdeal okul kavramı, akademik yayın.

İDEAL OKULUN FİZİKÎ ÖZELLİKLERİNE YÖNELİK ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

Mehmet SOYUÇOK

mehmetssoyucok@gmail.com

İdeal bir eğitim sisteminde öğretmen, öğrenci, veli kadar okulların fizikî yapısı da önemlidir. Okulların çağın gereklerine uygun birimlerle, alanlarla ve teknolojik araçlarla donatılmış olması gerekir. Bu fizikî özelliklerin öğrencilerin motivasyonlarını ve okula bağlılıklarını etkilediği bilinmektedir. Hatta bina, bir nevi okulun karakterini de yansıtır. Bu bakımdan okulun fizikî özellikleri göz ardı edilmemeli, eğitim öğretimde önemli bir yardımcı olarak kabul edilmelidir. Bu çalışmada ideal okulun fizikî yapısının nasıl olması gerektiğine dair öğretmen görüşlerini belirlemek ve bu görüşlerden hareketle okulların fizikî yapısına yönelik yeni bakış açıları ortaya koymak amaçlanmıştır. Çalışma nitel araştırma desenlerinden durum çalışmasına göre yapılandırılmıştır. Verilerin toplanmasında görüşme tekniği uygulanmış, verilerin analizinde içerik analizi ve betimsel analiz tekniklerine başvurulmuştur. Veri elde etmek için farklı branşlardan yirmi öğretmenle görüşülmüştür. Katılımcı cevapları içerik analizine tabi tutulmuş, cevaplardan hareketle yorumlar yapılmış ve yine bunlardan hareketle tema ve kodlara ulaşılmış, bunların yüzde ve frekans değerleri tablolarda gösterilmiştir. Çalışmanın sonucunda öğretmenlerin okulun fizikî yapısının öğrencileri rahat hissettirecek, gizil öğrenmeyi sağlayacak, öğretmen ve öğrencinin bütün akademik ve şahsî ihtiyaçları için yeterli olacak şekilde dizayn edilmesi gerektiğini düşündükleri belirlenmiştir.

Anahtar kelimeler: Okul, eğitim, öğretmen.

İDEAL OKUL ORTAMLARIN KAPSAYICILIK ANLAYIŞI

Zübeyde Burçin USTA

gurbeyburcin@gmail.com

Hatice MERTOĞLU

hatice.mertoglu@marmara.edu.tr

Esra MACAROĞLU AKGÜL

emakgul@fsm.edu.tr

Literatürde ideal okul ile ilgili birçok tanımlama yer almaktadır. En genel tanımı ile ideal okul; öğrencilerin rahat ve güvenli bir şekilde öğrenim gördüğü yer olarak tanımlanabilir. Bu araştırmanın amacı ideal okul ortamlarını, ideal okul ortamlarının özelliklerini ortaya koymak ve ayrıca kapsayıcılık anlayışı ile ideal okul ortamlarını ilişkilendirerek kavramsal bir çerçeve oluşturmaktır. Bu amaçla ideal okul ortamlarında kapsayıcı eğitimin uygulanabilirliği; eğitimde fırsat eşitliği ve bireysel farklılıklar bakımından ele alınacaktır. İdeal okulu oluşturan belirli temel özellikler bulunmaktadır. Artık tüm dünyada uygulanmaya başlanan ve önemini gün geçtikçe arttıran eğitimde kapsayıcılık anlayışı ülkemizde de üzerinde önemle durulması gereken bir vizyondur. Kapsayıcılık anlayışı "eğitimde fırsat eşitliği" kavramını da beraber getirmeli, her bireyin biricik ve tek olduğu görüşünü savunan "bireysel farklılıklar" kavramı da ideal okul ortamını oluşturan temel taşlardan biri olmalıdır.

Anahtar Kelimeler: İdeal Okul, Kapsayıcılık Anlayışı, Eğitimde Fırsat Eşitliği, Bireysel Farklılıklar

ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE GÖRE İDEAL SINIF GEÇME UYGULAMALARI

Mehmet SOYUÇOK

mehmetssoyucok@gmail.com

Eğitim öğretim faaliyetlerinin önemli adımlarından biri de ölçme değerlendirme çalışmalarıdır. Ölçme değerlendirme ile öğrencinin ders kazanımlarını edinme seviyesi belirlenir ve bu seviyeden hareketle öğrencinin başarı durumu hakkında karar verilir. Bu kararlardan biri ve belki en önemlisi sınıf geçme kararıdır. Öğrencinin bir üst sınıfa mı geçeceği yoksa aynı sınıfı tekrar mı edeceği bu kararla belirlenir. Sınıf geçmenin nasıl olacağı ilgili yönetmelikle belirlenmekle birlikte bütün eğitim öğretim faaliyetlerinin baş uygulayıcısı olan öğretmenlerin bu konudaki düşünceleri de önem taşımaktadır. Bu çalışmada ideal sınıf geçme uygulamalarının nasıl olması gerektiğine dair öğretmen görüşlerini belirlemek ve bu görüşlerden hareketle sınıf geçme uygulamalarına ilişkin yeni bakış açıları ortaya koymak amaçlanmıştır. Çalışma nitel araştırma desenlerinden durum çalışmasına göre yapılandırılmıştır. Verilerin toplanmasında görüşme tekniği uygulanmış, verilerin analizinde içerik analizi ve betimsel analiz tekniklerine başvurulmuştur. Veri elde etmek için farklı branşlardan yirmi öğretmenle görüşülmüştür. Katılımcı cevapları içerik analizine tabi tutulmuş, cevaplardan hareketle yorumlar yapılmış ve yine bunlardan hareketle tema ve kodlara ulaşılmış, tema ve kodların yüzde ve frekans değerleri tablolarda gösterilmiştir. Çalışmanın sonucunda öğretmenlerin ihtiyaç hâlinde mutlaka sınıf tekrarı yapılması gerektiğini ve yazılı sınav ağırlıklı değerlendirmenin yetersiz olduğunu düşündükleri, ürüne değil sürece ağırlık veren ve öğrenci seviyesini esas alan bir sınıf geçme uygulamasını savundukları belirlenmiştir.

Anahtar kelimeler: Sınıf geçme, başarı, öğretmen, ölçme değerlendirme.

ÖĞRETMEN VE ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİNE GÖRE İLKOKULLARDA İDEAL SINIFLARIN FİZİKİ ÖZELLİKLERİ

Hilal GÜLTEKİN

hilal.gultekin@std.yildiz.edu.tr

Öğrencilerin akademik başarıları birçok faktör tarafından etkilenmektedir. Bu etkenlerden biri de sınıfın fiziki şartlarıdır. Bu çalışmada, öğretmen hem de öğrenci gözünden "İdeal bir sınıfın fiziki özelliklerinin tespiti" amaçlanmıştır. Bu temel amaç doğrultusunda araştırmada şu alt problemlere cevap aranmıştır: Sınıf öğretmenlerinin ve öğrencilerinin sınıfın duvarlarına asılan resimlerin niceliği, sıraların şekli, sıraların sınıf içi düzeni, sınıfın içindeki pencerelerinin niceliği ve niteliği, tavanların niteliği, sınıf içinde veya sınıf dışındaki dolapların niteliği, ideal sınıf mevcudu, sınıfın aydınlatılması, sınıfın ısıtılması, sınıf duvarlarının süslenmesi, sınıfın duvarlarının boyası ve sınıf perdelerin niteliğine ilişkin görüşleri nelerdir? Böylelikle öğretmen ve öğrenci görüşlerine göre ideal sınıfın fiziki şartları tespit edilebilecektir. Araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden odak grup tartışması tekniği ile gerçekleştirilmiştir. Elde edilen veriler içerik analizine tabi tutulmuştur. Araştırmanın çalışma grubu, İstanbul ilinin Şişli ilçesinde bulunan aktif görev yapan 10 sınıf öğretmeni ve ilkokul 4. sınıf öğrencileri arasından rastgele grup örnekleme yöntemi ile seçilecek 30 öğrenciden oluşmuştur. Araştırma sonucunda elde edilen ve öne çıkan en önemli bulgular; Öğretmenlerin ve öğrencilerin çoğunluğunun duvarlara veya panolara bilgilendirici metin, Atatürk köşesi ve saat bulunması gerektiğini, sınıfların içindeki resim sayısının miktarının az olması gerektiğini, öğretmenlerin perde ve boyanın açık tonlarda veya sınıfta bulunun öğrencilerin ruh hallerine göre boyatılması gerektiğini söylerken öğrencilerin daha koyu tonları ve renkli tonları tercih ettikleri görülmüştür. Öğretmenler yerlerin halıfleks kaplama olmaması gerektiğini söylerken öğrencilerin bir kısmı ev de gibi hissedeceklerinden ötürü halıflekse olumlu baktığını söylemiştir. Öğretmenler hem öğretmenin rahat ders işleyebileceği hem de öğrencilerin hepsinin rahat bir şekilde görebileceği "U" veya oval düzende oturulması gerektiğini söylerken öğrencilerin klasik oturma modelini tercih ettikleri görülmüştür. Öğretmenler sınıftaki masaların sivri köşeli olmaması ve çocukların boy ve kilolarına uygun olması gerektiğini söylerken öğrenciler daha çoklu kişiyle oturma düzeni istediğini söylemiştir. Hem öğretmen hem öğrencilerin sınıfın içerisinde kolonun yer almaması gerektiğini söylemiştir. Öğrenciler ve öğretmenler sınıf içi mevcut öğrenci sayının az olması gerektiğini, pencere miktarının gerekli miktarda ısı alması hem de sınıf içini gerektiği miktarda aydınlatacak şekilde olması gerektiğini söylemiştir. Öğretmenler tavanlara süs asılmaması gerektiğini söylerken öğrenciler tavanlarda süsleme asılması gerektiğini söylemiştir. Öğretmenler öğrencilerin bireysel gelişimi ve düzeni için her öğrencinin kendine ait sınıf içerisinde dolabı olması gerektiğini söylerken öğrenciler de sınıfları içerisinde dolap olması gerektiğini söylemiştir. Öğretmenler sınıfın kapısın açılıp kapatılırken ses çıkarmayan kaliteli bir malzemeden yapılması gerektiğini söylerken öğrenciler kapının süslü, gösterişli ve parlak olması gerektiğini söylemiştir. Sınıfın içerisinin çocukların ders başarısı için ısı ve ışığının ne az ne çok miktarda olması gerektiğine değinilmiştir. Bu sonuçlar doğrultusunda öğrencilerin sınıf içinde dikkatinin dağıtacak süsleme materyal bulunmaması gerektiğine, öğretmen yeterli ısı ve ışık almayan sınıflarda derse aktif katılımının azalmasına, sınıftaki duvarların renginin önemli olduğuna ve bu rengin öğrenciler üzerindeki etkilerine bakılarak seçilmesi gerektiğine, öğrencilerin sınıf içerisindeki dolaptan rahatlıkla ders sırasında araç ve gerecinin alabilmesine yardımcı olduğu aynı zaman da öğrencinin sorumluluk sahibi olmasını sağladığını, halıfleksin hijyen ve kullanım açısından zor olduğu düşünülerek olumsuz bakıldığı, sınıf içindeki mevcut sayının azlığının öğrenciyle daha verimli zaman geçirildiği, sıraların u şeklinde olmasının hem öğrenci hem öğretmen tarafından kullanılmasının verimli olduğu sonuca varılmıştır. Öğretmenlerin sınıf içinde bir akvaryum konulmasının öğrencileri olumlu etkileyeceği ve sorumluluk sahibi olacağı, sınıf içerisindeki sandalye ve masaların öğrencilerin boyuna öre ayarlanması gerektiği önerilmiştir.

Anahtar kelimeler: Derslik, dersliklerin fiziki yapısı, derslik iç mimarisi

ÖĞRETMEN VE ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİNE GÖRE İLKOKULLARDA İDEAL ZAMAN ÇİZELGESİ

Esra MUTLU

esra.mutlu1@std.yildiz.edu.tr

Öğrencilerin okul ve sınıf ortamında geçirdikleri süre, dikkat, motivasyon, yorgunluk vb. değişkenleri dikkate aldığımızda onların akademik başarılarını da etkileme potansiyeline sahiptir. Bu sürenin ne kadar olması gerektiği üzerinde yapılan araştırmalar sonucu çeşitli güncellemeler yapılmıştır. Bu sürecin ne kadar olması gerektiğine ilişkin öğrenme ve öğretme sürecine rehberlik eden sınıf öğretmenlerinin ve öğrencilerinin görüşleri de önemlidir. Bu amaç doğrultusunda yapılan bu çalışmada temel amaç sınıf öğretmenlerinin ve öğrencilerin okul zaman programına ilişkin görüşlerini tespit etmektir. Bu temel amaç doğrultusunda araştımada "sınıf öğretmenlerinin ve öğrencilerinin okul açılıp ve kapanış saatlerine, bir günde kaç ders olmasına, derslerin kaç saat sürmesine, teneffüslerin kaç saat sürmesine, haftada kaç gün ders olmasına, hafta içi ya da hafta sonu ders olmasına ve tatillerin (yarıyıl tatili, ara tatiller ve yaz tatili) kaç gün olmasına ilişkin görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Böylelikle ilkokullar için ideal zaman çizelgelerinin ilkeleri de belirlenebilecektir. Araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden odak grup tartışması tekniği ile gerçekleştirilmiştir. Elde edilen veriler içerik analizine tabi tutulmuştur. Araştırmanın çalışma evreni, Kocaeli ilinin Gebze ilçesinde öğrenim görmekte olan ilkokul öğrencileri ve Kocaeli ilinin Gebze ilçesinde aktif olarak çalışan sınıf öğretmenlerdir. Bu evrenden kolay ulaşılabilir örnekleme yoluyla seçilen toplam 50 ilkokul öğrencisi ve 10 öğretmen araştırmanın örneklemini oluşturmuştur. Araştırma sonucunda elde edilen ve öne çıkan en önemli bulgular şu şekildedir: Öğretmenler, ders sürelerini kısa olması gerektiği, ara tatillerin öğrenme ve öğretme sürecini kötü etkilediği ve günde 6 ders saatinin yeterli olduğunu düşünmektedir. Öğrenci görüşlerine göre ise, ders sürelerinin kısa olması, okul açılış saatinin geç, kapanış saatlerinin de erken olması, tatillerin ve teneffüslerin uzun olması gerekmektedir. Bu sonuçlar ışığında eğitim sürecini düzenleyenlere okul açılış ve kapanış saatlerinin kısa tutulmasına, bir günde 6 dersten fazla dersin olmamasına, teneffüs sürelerinin öğrenci ihtiyaçlarını giderecek sürede olması ve ders sürelerinin uzun olmaması araştırmadan çıkan öğretmen ve öğrenci görüşleri çerçevesinde yeniden değerlendirilmeye alınması önerilebilir.

Anahtar kelimeler: Ders süresi, teneffüs süresi, tatil, günlük ders sayısı, okul açılış/kapanış saati

EĞİTİM FAKÜLTESİNDE BİR ÖĞRENCİ TOPLULUĞUNUN YAPABİLECEKLERİ: UŞAK ÜNİVERSİTESİ İLKOKUL ÖĞRETMENLERİ TOPLULUĞU ÖRNEĞİ

Beyhan CAN
beyhan.can@usak.edu.tr
Betül ŞAHİN
210413032@ogr.usak.edu.tr
Abdülkadir BALIKÇI
210413037@ogr.usak.edu.tr
Ceyda YILDIZBAŞ
200413058@ogr.usak.edu.tr
Eda SÜZEN
210413007@ogr.usak.edu.tr
Can GÜRSES
210413009@ogr.usak.edu.tr
Selim SÜMER
210413044@ogr.usak.edu.tr
Ayşegül SAZAN
210413041@ogr.usak.edu.tr

Bu çalışmada, Uşak Üniversitesi Eğitim Fakültesi Temel Eğitim Bölümü bünyesinde 2018 yılında kurulmuş olan İlkokul Öğretmenleri Topluluğu'nun çalışmalarının anlatılması amaçlanmış ve bir "iyi uygulama örneği" olarak İlkokul Öğretmenleri Topluluğu'nun faaliyetlerine yer verilmek istenmiştir. Bu amaç kapsamında, topluluğun gerçekleştirmiş olduğu ve gerçekleştirmeye devam ettiği faaliyetlerin neler olduğu; bu faaliyetlerin içeriği ve amaçları; öğretmen adaylarının meslekî gelişimlerine, eğitim fakültesine ve üniversiteye, sahaya yansımaları ve katkıları üzerine deneyim ve gözlemlerin aktarılması planlanmıştır. Faaliyetlerin aktarımı görsel ve videolarla desteklenmiştir. Topluluk faaliyetleri, genel olarak; (1) saha çalışmaları (2) akran eğitimleri (3) konferans-davetli konuşmacı (4) fakülte-üniversite faaliyetleri olarak gruplandırılmıştır. Bu faaliyetler neticesinde, topluluk bünyesinde aktif olarak rol alan topluluk üyeleri ve hedef kitle üzerinde, gelişimsel ve mesleki alandaki yansımalarına yönelik olumlu dönütler alındığı sonucuna ulaşılmıştır. Faaliyetlerin yansımaları, detaylandırılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Öğrenci Topluluğu, Akran Eğitimi, İlkokul, Sınıf Öğretmenliği

TÜRKİYE İLE PISA BAŞARISI YÜKSEK OLAN FİNLANDİYA, GÜNEY KORE VE KANADA ÜLKELERİNİN KADEMELER ARASI GEÇİŞ BAKIMINDAN KARŞILAŞTIRMASI

İlknur MAYA

mayailknur@gmail.com

Sedat YAKUT

yakut.sedat83@gmail.com

Bu araştırmanın amacı, Türkiye ile PISA başarısı yüksek olan Finlandiya, Güney Kore ve Kanada ülkelerinin kademeler arası geçiş sistemlerinin benzer ve farklı yönlerinin karşılaştırılması ve Türkiye için öneriler getirilmesidir. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. İncelenen dokümanlar; ülkelerin eğitim sistemleri mevzuatı, resmi internet sayfaları, uluslararası eğitim raporları ve karşılaştırmalı eğitimi içeren akademik yayınlardan oluşmaktadır. Araştırma evrenini Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) üyesi 38 ülke oluşturmaktadır. Örneklem olarak ise Türkiye ile PISA'da başarılı OECD ülkelerinden Finlandiya, Kanada ve Güney Kore seçilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre, Türkiye ile Finlandiya, Güney Kore ve Kanada ülkelerinin tümünde okul öncesi eğitimden ilköğretime geçişte bir sınav bulunmadığı tespit edilmiştir. İlköğretimden ortaöğretime geçişte ise Güney Kore ülkelerinde katı bir sınav olduğu, Kanada ve Finlandiya'da merkezi bir sınav olmayıp öğrencilerin ortaokulda aldığı notlar dikkate alınarak ortaöğretime geçiş sağlandığı görülmüştür. Türkiye'de ise ortaokul öğrenci notları dikkate alınarak adrese dayalı yerel yerleştirme veya merkezi sınav ile ortaöğretime geçiş sağlanmaktadır. Ortaöğretimden yükseköğretime geçişte ise Güney Kore ve Türkiye'de merkezi sınav uygulanır iken Finlandiya ve Kanada' da ise yükseköğretime geçişte merkezi sınav olmayıp öğrencilerin notları, ilgi ve yetenekleri dikkate alınarak üniversite kurullarının kararları doğrultusunda öğrenci kabul edildiği görülmüştür. Uluslararası alanda rekabet edebilen hak ve fazilet sahibi bireyler yetiştirebilmek için kademeler arası geçişte öğrencilerin ilgi, yetenek ve kişilik özellikleri dikkate alınabilir. Çağın ihtiyaçlarına ve bölgesel farklılıklara göre öğretim programları güncellenebilir, karşılaştırmalı eğitim sistemleri, PISA ve TIMSS gibi uluslararası eğitim sınav sonuçları özenle incelenebilir. Kültürel öğeler dikkate alınarak PISA'da başarılı ülkelerdeki iyi uygulamalar Türk Eğitim Sitemine entegre edilebilir.

Anahtar Kelimeler: Kademeler Arası Geçiş, PISA, OECD, Türkiye

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN KARİYER DANIŞMANLIĞI ALMALARINA GÖRE KARİYER FARKINDALIKLARININ, KARİYER STRESLERİNİN VE KARİYER UYUMLARININ İNCELENMESİ

Prof. Dr. Fulya YÜKSEL-ŞAHİN

İsmail KILIÇASLAN

pd.ismailkilicaslan@gmail.com

Araştırmada, üniversite öğrencilerinin kariyer danışmanlığı alma durumlarına göre kariyer farkındalığı, kariyer stresi ve kariyer uyumluluk düzeyleri incelenmiştir. Araştırma, ilişkisel tarama modeline uygun olarak yürütülmüştür. Araştırmanın çalışma grubunu 520 üniversite öğrencisi oluşturmuştur. Araştırmada veri toplama aracı olarak 'Kariyer Farkındalığı Ölçeği', 'Kariyer Stresi Ölçeği' ve 'Kariyer Uyumluluk Ölçeği' kullanılmıştır. Verilerin çözümlenmesinde SPSS 20 Paket Programından yararlanılmıştır. Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı, Çoklu Regresyon Analizi ve MANOVA Testinden yararlanılmıştır. Araştırmanın sonucunda, kariyer farkındalığı ile kariyer uyumu arasında orta düzeyde pozitif yönlü anlamlı ilişki bulunmuştur. Kariyer stresi ile kariyer farkındalığı arasında orta düzeyde negatif yönlü anlamlı ilişki bulunmuştur. Kariyer stresi ile kariyer uyumu arasında ise orta düzeyde negatif yönlü anlamlı ilişki bulunmuştur. Kariyer farkındalığı ve kariyer stresi birlikte anlamlı şekilde kariyer uyumunu yordamaktadır. Kariyer danışmanlığı alıp almamaya göre üniversite öğrencilerinin kariyer uyumluluk düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Kariyer danışmanlığı alıp almamaya göre üniversite öğrencilerinin kariyer farkındalığı ve kariyer stresi düzeyleri anlamlı şekilde farklılık göstermektedir. Kariyer danışmanlığı alan öğrencilerin kariyer stresi düzeyleri, kariyer danışmanlığı almayan öğrencilerin kariyer stresi düzeylerinden anlamlı şekilde düşük bulunmuştur. Kariyer danışmanlığı alan öğrencilerin kariyer farkındalık düzeyleri, kariyer danışmanlığı almayan öğrencilerin kariyer farkındalık düzeylerinden anlamlı şekilde yüksek bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Kariyer Farkındalığı, Kariyer Stresi, Kariyer Uyumluluğu, Kariyer Danışmanlığı

SOSYAL SORUMLULUK ÇALIŞMALARINDA GÖNÜLLÜLÜK YAPAN BELİREN YETİŞKİNLERİN ÖZNEL İYİ OLUŞLARI, DEĞER YÖNELİMLERİ VE KARİYER UYUMLULUKLARININ ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Kemal Feyzi ERGİN

kfeyzie2018@gmail.com

Ali ERYILMAZ

erali76@hotmail.com

Bu araştırmanın amacı, sosyal sorumluluk çalışmalarında gönüllülük yapan beliren yetişkinlerin öznel iyi oluşları, değer yönelimleri ve kariyer uyumluluk düzeylerini tespit etme, öznel iyi oluş düzeyi, değer yönelimleri ve kariyer uyumluluk düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından farklılaşıp farklılaşmadığını ortaya çıkarma ve bu bireylerin öznel iyi oluş düzeyi ile değer yönelimleri ve kariyer uyumluluk düzeyleri arasındaki ilişkiyi belirlemektir. Araştırmada ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 18-25 yaş arasında çeşitli sosyal sorumluluk çalışmalarında gönüllülük yapan beliren yetişkinler oluşturmaktadır. Araştırmanın veri toplama araçlarını, "Pozitif ve Negatif Duygu Ölçeği", "Yaşam Doyumu Ölçeği", "Portre Değerler Anketi", "Kariyer Uyumluluğu Ölçeği" ve demografik bilgilerin belirlenmesi amacıyla "Kişisel Bilgi Formu" oluşturmaktadır. Verilerin istatistiksel analizinde Spss 26.0 paket programı kullanılmıştır. Yapılan bağımsız örneklemler için t-testi sonucunda kadınların öznel iyi oluş düzeyleri ($\bar{X}_K$=24,93) ile erkeklerin öznel iyi oluş düzeyleri ($\bar{X}_E$=28,84) arasında anlamlı bir fark görülmüştür ($t_{(214)}$= -2,062, $p< .05$). Bu durumda cinsiyetin öznel iyi üzerinde anlamlı bir etkisi olduğu söylenebilir. Diğer yandan katılımcıların Öznel İyi Oluş Düzeyleri, Değer Yönelimleri ve Kariyer Uyumlulukları aralarında anlamlı bir ilişkinin varlığını test etmek için Pearson Korelasyon Analizi yapılmıştır. Buna göre tüm değişkenler arasında pozitif yönlü anlamlı ilişkiler olduğu tespit edilmiştir (r_{12}= 0.240, r_{13}=.420, r_{23}=.293).

Anahtar kelimeler: Gönüllülük, Öznel İyi Oluş, Değer Yönelimleri, Kariyer Uyumluluğu

ÇAĞININ ÖTESİNDE BİR EĞİTİM REFORMU HAREKETİ OLARAK CEDİT OKULLARI

Kürşad YILMAZ

kursadyilmaz@gmail.com

Osmanlı'da özellikle Tanzimat ile birlikte başlayan dönemde kurulan Batı tipi sivil okullarda dersler, eğitim ortamları, öğretim yöntemleri yenilenmiş ve eğitim-öğretim de yeni öğretmenlerle yapılmaya başlanmıştır. Yeni bakış açısına göre oluşturulan bu ortamlara Osmanlı'da kısmen, Rusya Müslüman-Türk topluluklar arasında ise genel olarak "Usul-i Cedit" harekete de Ceditçilik ya da Cedit Hareketi denilmiştir. Ceditçiler eğitimi, toplumun değişim ve dönüşümündeki en önemli araç olarak gördükleri için onu toplum hayatında önemli bir yere getirmeye çalışmış ve görüşlerini Cedit okulları ile uygulamaya geçirmişlerdir. Cedit okulları, eğitimde ideal okul arayışlarından biri olarak eğitim tarihinde çok önemli bir yere sahiptir. İlk örneği 1884'te Bahçesaray'da Gaspıralı İsmail Bey tarafından açılan ve daha sonra Usul-i Cedit Okulları olarak anılan bu okullar yakın tarihimizdeki en önemli eğitim reformlarından biridir. Usul-i Cedit Okulları ile başlayan çalışmaların en önemli özelliği modernleşme sürecini okullardan başlatması ve dönüşümün merkezine eğitimi koymasıdır. Yeni bir okuma-yazma yöntemi, yeni bir alfabe yazılması, okullardaki derslerin ve araç-gereçlerin yenilenmesi, okullarda yeni yöntem ve tekniklerin kullanılması, bunun için yeni öğretmenlerin yetiştirilmesi, ilkokulların özel öğretmenlerinin olması, öğretmenlerin maaşa bağlanması, kızların eğitimine ve bu süreçte kadınlara özel bir önem verilmesi gibi özellikler içinde bulunulan dönemin çok ötesinde bir bakış açısını ve felsefeyi yansıtmaktadır. Bu çalışmada Usul-i Cedit Okulları'nın dayandığı temel felsefe ve eğitim uygulamalarından yol çıkarak kavramsal bir çözümleme yapılması ve bir eğitim reformu olarak değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Cedidcilik, Usul-i Cedid, Gaspıralı İsmail Bey, Eğitim Reformu

TÜRKİYE'DEKİ ETKİLİ OKUL VE OKUL GELİŞTİRME ÇALIŞMALARI NEDEN BAŞARISIZ OLUYOR?

Kürşad YILMAZ

kursadyilmaz@gmail.com

Etkili okul, kendisinden beklenen amaç ve işlevleri tam olarak yerine getiren, öğrencilerin bütün yönlerden gelişimlerini sağlayan, bunun için uygun öğrenme ortamları hazırlayan ve okulla ilgili herkesin beklentilerini karşılayan okul olarak tanımlanabilir (Şişman ve Turan, 2004). Etkili okul araştırmaları, okulların sahip olduğu niteliklerin öğrencilerin başarıları üzerinde anlamlı bir etki oluşturup oluşturmadığı tartışmaları üzerine gelişme göstermiştir. Bu anlamda ABD'de 1960'lı yıllarda başlayan çalışmalar günümüzde de devam etmektedir. Türk eğitim sisteminde de sürekli olarak etkili okullara ulaşmak için okul geliştirme çalışmaları yapılmaktadır. Ancak bu çalışmalar genellikle ya başarılı olmamış ya da tamamlanmadan yerine yenisi getirilmiştir. Bu çalışmada Türkiye'de yapılan etkili okul ve okul geliştirme çalışmaları neden başarısız olduğu ile ilgili bir değerlendirme yapılması amaçlanmıştır. Bu amaca ulaşmak için alanyazın taraması yapılmış ve Türkiye'de yapılan etkili okul ve okul geliştirme çalışmaları değerlendiren çalışmaların bulguları bütünleştirilmeye çalışılmıştır. Sonuç olarak, Türkiye'de yapılan etkili okul ve okul geliştirme çalışmalarının başarısız olma sebepleri şu başlıklarda toplanabilir: 1) Okul geliştirme çalışmalarının tabandan başlamaması. 2) Okul geliştirme çalışmalarının başlangıcının veriye dayanmaması. 3) Okul geliştirme çalışmaları ile ilgili bir izleme ve değerlendirme çalışması yapılmaması. 4) Genel eğitim yönetiminde bir süreklilik olmaması. 5) Öze değil vitrine dönük çalışmalar. 6) Uygulamaların Batıdan olduğu gibi alınması. 7) Bazı kuram ya da yaklaşımların sihirli bir sopa olarak gösterilmesi/pazarlanması.

Anahtar Kelimeler: Etkili okul, okul geliştirme, Türk eğitim sistemi

CENGİZ AYTMATOV HİKÂYE VE ROMANLARINDA İSLAMİYET ÖNCESİ TÜRK EDEBİYATI VE HALK EDEBİYATI UNSURLARININ TESPİT EDİLMESİ

Kübra GÖKÇE

Cemal KURNAZ

Bu çalışmanın amacı Cengiz Aytmatov hikâye ve romanlarında kullanılan İslamiyet öncesi Türk edebiyatı ve İslamiyet sonrası halk edebiyatına ait unsurların tespit edilmesi ve uygun birimlerin ders kitaplarında yer alması durumunun incelenmesidir.

Araştırmanın evrenini Cengiz Aytmatov'un incelenen 11 hikayesi ve 6 romanı oluşturmaktadır. Araştırmada betimsel tarama modeli tercih edilmiştir ve literatür tarama yöntemi ile kaynaklar incelenmiştir. Nitel araştırma yöntemlerinden içerik çözümlemesi ile veriler taranmış ve tahlil edilmiştir. Araştırma kapsamında 11 hikaye ve 6 roman okunmuş 11 hikaye ve 6 roman içerisinde yer alan İslamiyet öncesi Türk edebiyatı ve halk edebiyatına ait unsurlar tespit edilmiş, tespit edilen bölümlerde kullanımın nasıl olduğu yorumlanmış, aynı görüşte olan çalışmalar ve tezlerle görüşler desteklenmiştir. Araştırmada Cengiz Aytmatov hikaye ve romanlarında gerek İslamiyet öncesi Türk edebiyatı gerek Türk halk edebiyatına ait unsurların tespitinin sonucunda bu eserlerin bir köprü olduğu halk edebiyatının öğretiminde güncel bir kaynak olarak kullanılabileceği, unsurların nesilden nesile hem sözlü hem yazılı olarak aktarıldığını göstermektedir. Gelecek ve günümüz arasında geleceğin bağlayıcısı olan bu eserlerde efsane, atalar kültürü, yaşayış, mit ve mitoloji, Şamanizm vs. gibi unsurların tespiti yapılmıştır.

Anahtar kelimeler: Roman, Halk edebiyatı, İslamiyet öncesi Türk edebiyatı, Şölen, Efsane

NURETTİN TOPÇU DÜŞÜNCESİNDE İDEAL OKUL KAVRAMININ ANALİZİ

Mehmet Fatih TEKİN

mftekin66@gmail.com

Bu bildiri ile Nurettin Topçu'nun ideal okul düşüncesine yönelik fikirlerinin analizi hedeflenmektedir. Nurettin Topçu'nun eğitim ve felsefe düşüncesi, onun eserlerinde ortaya koyduğu fikirlerine dayanmaktadır. Geniş bir fikir yelpazesine sahip olan Nurettin Topçu düşünce insanı olarak bilinse de eserlerinde eğitimci ve sosyolog yönleriyle de ön plana çıkmaktadır. Nurettin Topçu Türkiye'nin yetiştirdiği önemli aydınlardan biri olarak felsefesinde akla özel bir önem vermekle birlikte aklı, salt akıl olarak ele almamıştır. Akılcılığa kalplilikle değer kazandırmaya çalışmış bir düşünce insanı olarak ideal okul düşüncesini de bu perspektifte oluşturduğu söylenebilir. Nurettin Topçu'nun düşüncesinde temel olarak ifade edilebilecek ahlak felsefesi üzerine ortaya koyduğu düşüncelerini vurgulayarak felsefe ile birlikte dönemindeki sorunları ele alış şeklini ortaya koymaya çalışmaktayız. Dönemin sorunlarına yegâne çözümünde eğitim ve ideal okullar bağlamındaki gelişmelerle mümkün olacağını ifade etmektedir. Topçu'nun eğitim anlayışı insana bakışını nasıl temellendirdiğini, toplumsal alandaki sorunlara yaklaşımında felsefe ve eğitim anlayışının etkilerini, sosyal, kültürel, iktisadi ve siyasal alana dair meselelere getirdiği eleştirileri ve çözüm önerilerini ne yönde etkilediğini incelemekteyiz. Bu çerçevede Topçu'nun eğitim felsefesi anlayışının içinde bulunduğu toplum için bir fikir ve mücadele olarak ifade etmek mümkün görünmektedir. Eğitimin ızdıraptan yoksun ve pozitivist bir gençlikten ziyade heyecanların romantizmini yaşamaya ihtiyacı vardır. Gençlerin eğitimle birlikte idealleri, isyanları ve hülyaları olması gerekmektedir. İdeal okul yaşantısından hareketle öncelikle kendi yaşamına değer bir hayat anlayışı arzulamalıdır. İşte bu yaşam arzusu Platon felsefesindeki gölgeler dünyasından kurtulup ruhi değer dünyasından hareketle bugünün dünyasının değişim ve dönüşümüne katkı sağlayacaktır. Böylece bin yıllık tarihin devraldığı heyecanları içinde yaşatarak eğitimin gerçek değerine ulaşması mümkün olacaktır. İdeal okul neslin ruhundaki kuvvetli tarafları ortaya çıkarmalıdır. Bu şuur ve idrakle oluşturulan eğitim felsefesi geçen asırlarda olduğu gibi yaşadığımız dönemlerde toplumumuzun ilim, sanat, bilim ve felsefe alanlarında dâhiler yetiştirerek bu alanlarda toplumumuzun hak ettiği gelişmişlik düzeyine ulaşabileceğini söylemek mümkündür. Nurettin Topçu düşünsel temelli olmakla birlikte aynı zamanda aksiyonu ve hareketi de ön plana çıkarmaktadır. Son olarak Nurettin Topçu'nun felsefesi açısından ön plana çıkardığı düşünürlere odaklanarak, O'nun felsefe ve ideal okul arasında kurmaya çalıştığı uzlaşımı açıklamaya gayret ediyoruz.

Anahtar Kelimeler: Felsefe, Türk İslam Düşüncesi, Eğitim Felsefesi, İdeal Okul, Ahlak, Nurettin Topçu

NURETTİN TOPÇU'NUN ESERLERİNDE İDEAL ÖĞRETMEN VE OKULUN ÖNEMİ

Mehmet PEHLİVAN

m.pehlivan97@hotmail.com

Eğitim tarihimize baktığımızda modernleşme hareketleri Osmanlı Devleti'nin gerileme dönemiyle başlamış, yeni kurulan Türkiye Cumhuriyeti'nde de bu süreç devam etmiştir. Eğitim konusunda karşılaşılan sorunların tespitine yönelik birçok düşünür çalışmalar yapmış ve bu çalışmalar sonucunda farklı çözüm önerileri sunulmuştur. Çalışmalarıyla bahsi geçen çözüm sürecine katkıda bulunan düşünürlerden biri de araştırmamızın konusunu teşkil eden Nurettin Topçu'dur. Düşünürümüz döneminin eğitim sürecine yön veren felsefi ve siyasi sorunlar üzerinde durmuş, bunların yarattığı sorunların giderilmesi için hareket felsefesi ekseninde çözümler üretmiştir. Araştırmamızın amacı, hayatını öğretmenlik mesleğine adayan Nurettin Topçu'nun eserlerinde ideal öğretmen ve okulun önemini belirlemektir. Bunun yanında, çocuğun ahlak ve karakter gelişiminde okulun ve öğretmenin çocuğa kattığı değerin araştırılmasıdır. Araştırmamızda nitel araştırma yöntemlerinden biri olan doküman incelemesi tercih edilmiştir. Nurettin Topçu'nun çeşitli zamanlarda kaleme aldığı yazıları ve kitapları incelenerek ulaşılan bulgular betimsel yaklaşımla araştırmamıza dâhil edilmiştir. Elde edilen bulgular incelendiğinde günümüzdeki öğretmenlik mesleğinin ve okulun yeniden yorumlanmasına olanak sağlamıştır. Nurettin Topçu eserlerinde, çocuğa ayrı bir yer ayırarak ahlak ve karakter gelişiminde okulun ve öğretmenin yapıcı bir yönü olduğunu vurgulamaktadır. Toplum olarak çocuğun eğitimine önem verilmesiyle medeni bir toplum özelliğine kavuşulacağı, çocuğun eğitimi sırasında hürmet, sorumluluk gibi değerlerin önemli olduğu, okullarda öğrencinin ahlak ve karakter gelişimine yardımcı olacak bir yaklaşımın tercih edilmesinin faydalı olacağı, okulun bir mabet gibi saygı duyulması gerekilen bir yer olduğunu eserlerinde ifade etmektedir. Araştırmamızda Nurettin Topçu'nun, öğretmeni ahlak ve karakter gelişiminde bir ruh sanatkârı olarak gördüğü, öğretmenin öğrenci üzerinde etkili olduğu ve bu doğrultuda örnek insan konumunda yer aldığı, toplumun yükselmesiyle öğretmene verilen değerin eş değer olduğuna dair bulgulara ulaşılmıştır. Bu doğrultuda bireylerin ve toplumların devamlılığının sağlanmasında, ahlaklı ve karakterli çocukların yetiştirilmesinde Topçu'nun görüşlerinin dikkate alınmasıyla birçok soruna çözüm üretilebileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Nurettin Topçu, Eğitim, Öğretmen, Okul.

OKUL ÖNCESİ DÖNEM ÇOCUKLARININ ÇEVRE HAKKINDAKI BILIŞSEL YAPILARI

Cansu DÖNMEZ

cansudonmez35@yandex.com.tr

Ümran YORULMAZ

Serap DALDAL

Nisanur ÇAKIR

Perihan Tuğba ŞEKER

tugba.seker@usak.edu.tr

"Çevreye duyarlı nesiller yetiştirmek için okul öncesi dönemde çevre eğitimine başlanmalıdır."

Okul öncesi dönem çocuğun yaşamının temelini oluşturan dönemdir. Çocuğun gelişimi için kritik olan bu dönemde çocuk birçok temel alışkanlığı kazanmaktadır. Bu nedenle birçok olumlu davranış ve alışkanlık gibi çevre bilincinin de bu dönemde çocuklara kazandırılması gerekmektedir. Bu çalışma ile çocukların; çevre eğitimi ve içerisinde bulundukları ekolojik sistemin farkına varmaları ve bunun yanında, Okul Öncesi Eğitim Programı kapsamında bulunan etkinlik türleri ile çevre eğitimi etkinliklerinin bütünleştirilerek uygulanma sürecini planlanmıştır. Araştırmada 'araştırma kapsamında geliştirilmesi planlanan çevre eğitimi ile bütünleştirilmiş etkinliklerin çocukların çevre kavramı hakkındaki bilişsel yapılarına etkisi nedir?' sorusuna cevap aranması hedeflenmektedir. Bu araştırmada, deneysel yöntemin tek gruplu öntest - sontest deneysel desen modelinin kullanılması hedeflenmektedir. Tek gruplu öntest - sontest deneysel desen modeline göre, araştırmada geliştirilmesi planlanan çevre etkinlik programının belirlenen çalışma grubuna, uygulamanın başlangıcında ve bitiminde olmak üzere iki kez uygulanması planlanmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak, çocukların çevre kavramına yönelik bilişsel yapılarını alternatif bir ölçme değerlendirme tekniği olan kelime ilişkilendirme testi kullanılması planlanmıştır. Araştırma sonuçları kongre sunumunda ayrıntılı olarak paylaşılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Çevre Bilinci, Ekolojik Farkındalık, Temel Eğitim

YÜCE GAYELİLİKTEN PERFORMANSA EĞİTİMDE KAYBOLAN İRTİFA

Orhan Gazi GÖKÇE

gozardi@gmail.com

İnsan; irade ve tercih sahibi bir varlık olarak kendine gaye edindikleriyle varoluşunu belirler. Nitekim insan için hayat sadece temel ihtiyaçları karşılama mesaisinden ibaret değildir. Metafizik planda bir anlam arayışı, başlangıçtan bugüne temel bir mesele olarak ortadadır. Eğitim, kadim kültürlerde bu temel meseleye bir cevap arama çabası olarak görülür. Kendini bilmek/bulmak eğitim süreçlerinin en yüce ve nihaî gayesidir. Düşünce dünyamıza zemin teşkil eden birçok edebî eserde de belirtildiği üzere insan, mevcut durumunu yeterli görmemeli, daha iyisi için gayret göstermelidir. Bu gayret onu bayağı olandan uzaklaştırır, özgürleştirir, müstakil şahsiyetini gürbüzleştirir. En yüce iyilik (el-hayru'l-âlâ/summun bonum) olarak tarif edilen ideal iyilik çıtası, insanın potansiyel kabiliyetlerini geliştirmesine imkân tanır. İnsanı üretim ve tüketim mekanizmalarının bir unsuru olarak gören modern eğitim paradigması insanın biricikliğini, hususiliğini göz ardı ederek onu pratik, tanımlı ve sınırlı hedeflere koşullar. Hayat gayesini kısırlaştıran ve yozlaştıran bu yaklaşım sebebiyle insan iç dünyasını zenginleştiremez, kabiliyetlerini inkişaf ettiremez ve erdemli bir hale gelemez. Gayesizleştirilen yahut düşük gayelere razı edilen insanın kendini bulma ve bilme çabası söner. Performansa dayalı yeni dünya düzeni, görünmek ve göstermek üzerine kuruludur. İnsan ne kadar iyi performans gösterirse o kadar kazanır, gösterdiği performans sebebiyle iyi imkanlarla ödüllendirilir. En başta konforlu bir tercih gibi görünse de böyle bir ortalamaya rıza göstermek insanı yüce gayelerden uzaklaştırır. Gerek şartları nispeten sağlayan ancak yeter şartları teminden uzak modern paradigma teorik planda ciddi eleştirilere tabi tutulmasına rağmen fiilen hükmünü sürdürmektedir. Eğitim süreçlerinin muhataplarına kendi istidadı ve kabiliyetleri nispetince yüce gayeler kazandırabilmesi elbette erdemli ve tutarlı bir atmosferde mümkün olabilir. Çalışmamızda bu bağlamda yüce gayelilikten performansa evrilen süreci tahlil, mevcut durumu tespit ve bazı imkânları arama çabası içinde olacağız.

Anahtar kelimeler: eğitim, yüce gayelilik, performans

ORTAÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNİN KİTAP OKUMA ALIŞKANLIKLARININ İNCELENMESİ: ANKARA ÖRNEĞİ

Münire Gültekin

muniregultekinn@gmail.com

Mustafa Kurt

mkurt1326@hotmail.com

Bu araştırmanın amacı; Ankara ili, Çankaya, Mamak ve Elmadağ ilçelerinde bulunan ortaöğretim öğrencilerinin okuma alışkanlıklarını etkileyen faktörleri tespit etmektir. Araştırmada tarama yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini Ankara ili, Çankaya, Mamak ve Elmadağ ilçelerindeki ortaöğretim okullarında okuyan 12. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini Ankara ili Çankaya, Mamak ve Elmadağ ilçelerindeki farklı okul türlerinden 9 okul oluşturmuştur. Araştırmada, iki ölçme aracı (kitap okuma alışkanlığı ve okumaya karşı tutum ölçeği) kullanılmıştır. Veriler, tanımlayıcı ve çıkarımsal istatistikleri içeren SPSS 22 sürümü kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırmada 12. sınıf öğrencilerinin kitap okuma alışkanlığı ile okumaya karşı tutumları incelenmiş; kız öğrencilerin okuma alışkanlığının erkeklere göre daha yüksek olduğu; Çankaya'da bulunan okullardaki öğrencilerin kitap okuma alışkanlıklarının Elmadağ'daki okullardaki öğrencilere göre daha yüksek olduğu; Anadolu ve Fen Liselerindeki öğrencilerin kitap okuma alışkanlıklarının İHL ve Meslek Liselerindeki öğrencilere göre daha yüksek olduğu; lise mezunu ve üniversite mezunu annelere sahip öğrencilerin kitap okuma alışkanlıklarının okuryazar değil, ilkokul mezunu ve ortaokul mezunu annelerin öğrencilerine göre daha yüksek olduğu; üniversite mezunu babaların öğrencilerinin kitap okuma alışkanlıklarının okuryazar değil, ilkokul mezunu ve ortaokul mezunu olan babaların öğrencilerine göre daha yüksek olduğu; ailelerin gelir seviyesine ve anne baba beraber yaşama durumlarına göre kitap okuma alışkanlıklarının değişmediği; evlerinde kitaplık bulunan öğrencilerin kitap okuma alışkanlığının daha yüksek olduğu; roman/hikâye türünde kitap okuyan öğrencilerin kitap okuma alışkanlıklarının masal, şiir ve diğer diyen öğrencilere göre daha yüksek olduğu; her gün gazete okuyan öğrencilerin kitap okuma alışkanlıklarının yüksek olduğu; televizyon/cep telefonu/bilgisayar ve ev işlerinin kitap okumaya engel olduğu bulgularına ulaşılmıştır.

Anahtar kelimeler: Kitap okuma alışkanlığı, Okumaya Karşı Tutumlar, Ortaöğretim 12. Sınıf Öğrencileri.

ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNDEN HAREKETLE "İDEAL OKUL"

Meltem ÇETİNKAYA
meltem.cetinkaya@ogr.iuc.edu.tr

İdeal bir okulun nasıl olması gerektiğine ilişkin çeşitli gruplardan çeşitli görüşler elde edilebilir. Bu araştırmada ise okulların en önemli paydaşlarından biri olan öğretmenlerin görüşlerine odaklanılmaya çalışılmıştır. Araştırma, öğretmen görüşlerinden hareketle "ideal okul" kavramının değerlendirilmesini amaçlayan bir çalışmadır. Nitel araştırma yöntemine göre desenlenen araştırmanın katılımcıları kolay ulaşılabilir durum örneklemesi yöntemiyle İstanbul ili Esenler ve Güngören ilçelerinde görev yapmakta olan ortaokul öğretmenleri olarak belirlenmiştir. Araştırmada katılımcıların gönüllülüğü esas alınmıştır. Araştırma verilerini elde etmede araştırmacı tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formundan yararlanılmıştır. Bu görüşme formu geliştirilirken alanyazın taranmış ve uzman görüşü alınmıştır. Uzmanlardan gelen görüşler sonrası görüşme formuna son hâli verilmiştir. Görüşme formu Google Formlar aracılığıyla oluşturulup araştırmanın katılımcı kitlesine elektronik ortamda iletilmiştir. Katılımcılardan ilgili formu doldurmaları istenmiş ve böylece görüşleri yazılı olarak elde edilmiştir. Hazırlanan bu formda öğretmenlerin "ideal okul" kavramına yönelik görüşlerini belirlemeye yarayan sorulara yer verilmiştir. Araştırma kapsamında öğretmenlere toplam yedi açık uçlu soru yöneltilmiştir. Bu sorular; okul müdür ve müdür yardımcıları ile öğretmenlerin görev ve sorumluluklarından; okul yönetimi - öğretmen - veli - öğrenci iletişiminden; hafta içi dersleri ile destekleme ve yetiştirme kursu derslerinin okul programlarından ve okuldaki nöbet programından hareketle öğretmenlerin "ideal okul" kavramına yönelik görüşlerini ortaya çıkarmayı amaçlayan sorulardır. Araştırma verilerinin çözümlenme aşaması devam etmekte olup elde edilen verilerin analizinde nitel veri analizi yöntemlerinden içerik analizi ve betimsel analiz yollarına birlikte başvurulacaktır.

Anahtar Sözcükler: İdeal okul, öğretmen görüşü, okul yönetimi, ders programı.

ÖĞRETMENLERİN VE İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN İDEAL OKUL BAHÇESİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİ

Yasin KESKİK

yasin.keskik@std.yildiz.edu.tr

Bu araştırmanın amacı, öğretmenlerin ve öğrencilerin gözünden ideal okul bahçesini belirlemek ve öğretmenler ile öğrencilerin okul bahçesine yönelik algıları arasındaki farklılıkları tespit etmektir. Araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden odak grup tekniği ile gerçekleştirilmiştir. Elde edilen veriler içerik analizine tabi tutulmuştur. Araştırmanın evreni, İstanbul ilinin Kâğıthane ilçesinde öğrenim görmekte olan ilkokul öğrencileri ve İstanbul ilinin Kâğıthane ilçesinde öğretim yapmakta olan öğretmenlerdir. Bu evrenden kolay ulaşılabilir örnekleme yoluyla seçilen toplam 30 ilkokul öğrencisi ve ilkokullarda görev yapan 10 öğretmen araştırmanın örneklemini oluşturmuştur. Araştırmada ilkokul öğrencilerinin görüşlerinden ideal okul bahçesinin nasıl olması gerektiğine yönelik elde edilen en önemli bulgular; okul bahçelerinin büyük ve geniş olması, güvenlikli olması, zemininde oyunlar olması ve zeminin yumuşak biçimde ve çimenle kaplı olması gerektiği görüşleri öne çıkmıştır. İlkokul bahçesinde neler olması gerektiğine dair öğrenci görüşlerine yönelik bulgularda en çok ilkokul bahçesinde hayvanların, ağaçların ve park oyuncaklarının olması gerektiği bulgularına ulaşılmıştır. Okul bahçesinin duvarlarında yer alan resimlerin, öğrencilerin eserleri olması gerektiği konusunda öğrenciler fikir birliği yapmışlar ve okul bahçesinde yer alan heykellerin Atatürk'ten, öğretmenlerinden, önemli milli şahsiyetlerden ve dünyaca tanınmış başarılı kişilerden oluşması gerektiği ortaya çıkmıştır. Aynı zamanda öğrenciler, yaralanmamaları için okul bahçesinin sert zemine sahip olmamasını ve okul bahçesinde taşlık alanların, demirden yapılmış tırmanılabilir herhangi bir yapının olmaması gerektiğini belirtmişlerdir. İlkokul öğrencilerinin okul bahçesi deyince akıllarına oyun, eğlence ve park geldiği gözlenmiştir. Araştırmada öğretmenlerin görüşlerinden ideal okul bahçesinin nasıl olması gerektiğine yönelik elde edilen en önemli bulgular; okul bahçelerinin büyük olması, geniş olması, düz olması; bahçe zemininin yumuşak olması şeklinde belirlenmiştir. Öğretmenler okul bahçesinde ağaçlık alanların bulunması konusunda ve okul bahçelerinde oyun oynanabilecek şekilde düzenlenmiş zeminin olmasında fikir birliği yapmışlardır. Ayrıca öğretmenler okul bahçelerinde merdiven ve park oyuncaklarının olmaması gerektiğini dile getirmişlerdir. Okul bahçesinin duvarlarında yer alan resimlerin milli ve manevi değerlerle ilgili olması, doğa temasını içeren resimler olması ve dünyaca tanınmış başarılı kişilerden oluşması gerektiğini belirtmişlerdir. Öğretmenler, okul bahçesinde yer alan heykelin Atatürk olması gerektiği düşüncesinde görüş birliğinde bulunurken birden fazla heykel olma durumunda milli değerlerimiz olan önemli şahsiyetlerin olmaları gerektiğini belirtmişlerdir. Bunların yanı sıra öğretmenlerin, okul bahçesi deyince akıllarına yeşillikli büyük alan, bağıran çocuklar, sorun ve kavga geldiği gözlenmiştir. Araştırmada elde edilen bulgular sonucunda, ilkokul öğrencilerinin ve öğretmenlerin okul bahçesinin büyük, geniş, yumuşak zeminli ve çimenli olması gerektiği konusunda ortak fikirde olduğu belirlenmiştir. Aynı zamanda öğrenciler ve öğretmenler, okul bahçesinde yer alabilecek resim ve heykeller konusunda Atatürk, milli şahsiyetler ve dünyaca ünlü tanınmış kişilerden oluşması gerektiği fikrinde de ortak görüşe sahip olmuşlardır. Öğretmen ve öğrencilerin, okul bahçesinde park oyuncakları olup olmaması konusunda karşıt görüşler ortaya koyduğu gözlenmiştir. Öğrenciler, okul bahçelerinde park oyuncaklarının olması gerektiğini belirtirken öğretmenler kavga, bağırmalar ve yaralanmalar olması sebeplerinden ötürü park oyuncaklarının olmaması gerektiğini belirtmişlerdir. Bununla birlikte öğretmen ve öğrencilerin okul bahçesi deyince akıllarına gelenler konusunda da karşıt görüşlerde oldukları söylenebilir. Öğrenciler genel olarak okul bahçesini eğlence ve oyunlarla dolu bir yer olarak tanımlarken öğretmenler okul bahçesini genel olarak sorunların, kavgaların ve bağırışların çok olduğu bir yer olarak tanımlamışlardır. Bu sonuçlardan hareketle ideal okul bahçesi için; ilkokullarda bahçenin geniş ve düz olmasına, zeminin yumuşak bir maddeyle kaplanmasına, bahçe duvarlarında milli ve dünyaca tanınmış önemli şahsiyetlerinin resimlerinin olmasına, bahçede tek heykel olacaksa bunun Atatürk'e ait olmasına; birden fazla olacaksa da önemli milli şahsiyetlerimiz arasından seçilmesine yönelik öneriler öne sürülebilir. Öğretmenlerin ve öğrencilerin okul bahçesine yönelik farklı bakış açılarından hareketle, bahçenin herhangi bir yerinde

bulunacak oyun veya oyuncakların öğrenciler arasında sorun oluşturmayacak şekilde belirlenmesi ideal okul bahçesini oluşturabilmek adına önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Okul bahçesi, okul bahçesi resimleri, okul bahçesi heykelleri.

ÖZEL EĞİTİM VE REHABİLİTASYON MERKEZLERİNDE MOBİNGİN ÇALIŞAN PERFORMANSINA ETKİSİ

Tuba Güler

tubaguler6786@gmail.com

Mehmet Çiçek

mehmet.cicek@nisantasi.edu.tr

Bu araştırmanın amacı; özel eğitim sektöründe Mobing Var mıdır? Çalışan Performansına Etkileri olup olmadığını, nasıl bir etkisi olduğu üzerine araştırma yapılmaktadır. Bu araştırma özel eğitim sektörü üzerinedir. Çalışan performansına mobing etkisi incelenmektedir. Araştırmada tarama yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini Muğla ilindeki özel eğitim kurumlarında çalışanlar oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini Muğla ili ve Köyceğiz, Dalaman, Fethiye ilçelerindeki faaliyet gösteren 40 özel eğitim kurumu oluşturmuştur. Araştırmada, iki ölçme aracı (psikolojik şiddet (mobing) ölçeği ve çalışan performansı ölçeği) kullanılmıştır. Veriler, tanımlayıcı ve çıkarımsal istatistikleri içeren SPSS 22 sürümü kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırma bulgularında, çalışanların mobinge maruz kalma ve çalışan performans Tutumları; kadın çalışanların erkeklere göre daha yüksek mobinge maruz kaldığı; evli olanların bekarlara göre çalışma performansı daha düşük olduğu; hissedilen mobing ile çalışan performansı arasında anlamlı ve negatif bir ilişki olduğu bulgularına ulaşılmıştır.

Anahtar kelimeler: Psikolojik şiddet (mobing), çalışan performansı, özel eğitim kurumu.

TÜRKÇE ÖĞRETMEN ADAYLARININ "İDEAL OKUL" KAVRAMINA YÖNELİK METAFORİK ALGILARI

Veli GÖK

veligok@kastamonu.edu.tr

İbrahim Fatih DEMİREL

ibrahimfatihdemirel@kastamonu.edu.tr

Okul, tüm dünyada kabul gördüğü şekliyle "eğitim öğretimin toplu bir şekilde yapıldığı yer" olarak bilinmektedir. Okullar, insanın çocukluk ve gençlik yıllarının büyük bir bölümünün geçtiği mekânlar olmalarının yanı sıra insanı birey olma yolunda aile ile birlikte yetiştiren, destekleyen ve topluma kazandıran yegâne kurumlardır. Kuşkusuz toplumları geleceğe taşıyan nesillerin yetişmesine öncülük eden eğitim yuvası okulların iyi imkânlara sahip olması; öğretmen, öğrenci ve aile birlikteliğinin sağlanması oldukça önemlidir. İdeal kavramı sözlükte nitelikli ve uygun anlamlarını karşılamaktadır. Alan yazında yer alan benzer çalışmalarda ilkokul öğrencilerinin ve öğretmenlerinin, lise öğrencilerinin ve öğretmenlerinin, okul yöneticilerinin ideal okul kavramına yönelik metaforik algılarının neler olduğu bilinmektedir. Metafor, genel anlamda bir kavramı daha anlaşılır kılmak için benzetme yoluyla başka bir kavram ile ilişkilendirme olarak tanımlanmaktadır. Lakoff ve Johnson (1980) öncülüğünde eğitim çalışmalarında yerini almıştır. Çalışma, Kastamonu Üniversitesi Eğitim Fakültesinde öğrenim gören 1, 2, 3 ve 4. sınıf Türkçe Eğitimi öğretmen adaylarının ideal okul kavramına yönelik algılarını metaforlar aracılığıyla tespit etmek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Çalışmada yöntem olarak nitel araştırma desenlerinden "fenomenoloji" den faydalanılmış, verilerin analizinde "betimsel analiz" teknikleri kullanılmıştır. Verilerin toplanma süreci devam etmekte olduğundan analizler yapıldıktan sonra bulgular, sonuç ve öneriler bölümleri oluşturulacaktır.

Anahtar Kelimeler: İdeal Okul, Metafor, Öğretmen Adayları

DEĞERLER EĞİTİMİ BAĞLAMINDA 9. SINIF BİYOLOJİ DERS KİTAPLARININ İNCELENMESİ

Fatma COŞTU

fatmacostu@gmail.com

Okul öncesi safhasından başlayıp öğretimin hemen hemen her safhasında, değerler ve değerlerin öğrencilere kazandırılması oldukça önemli bir konudur. Değerlerin kazandırılması önemli olduğundan dolayı da tüm disiplinlerde olduğu gibi, biyoloji disiplini kapsamındaki öğretim programlarında da kök değerlerin kazandırılması önemsenmiştir. Bahsedilen kök değerlerin öğrenciye kazandırılmasında, öğretmenin önemli başvuru kaynaklarından biri de ders kitaplarıdır. Buradan hareketle, bu çalışmada MEB biyoloji dersi öğretim programına uygun hazırlanmış 9.sınıf biyoloji ders kitabında yer alan okuma metinlerinde öğretim programındaki kök değerlerin ne derece ele alındığının incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç kapsamında, 9. sınıf seviyesindeki iki ders kitabı öğretim programlarında benimsenen 10 kök değer bakımından incelenmiştir. Araştırmada, içerik analizi yöntem olarak kullanılmış ve bu seviyede yazılmış ders kitaplarında yer alan okuma parçalarının hangi kök değerleri ele aldığı belirlenmiştir. Çalışma sonunda, 9. sınıf biyoloji ders kitaplarındaki okuma parçalarında programda ifade edilen 10 kök değerin çoğuna değinilirken, 3 kök değere "dürüstlük, öz denetim ve sevgi" hiç değinilmediği belirlenmiştir. Ayrıca, ele alınan 7 kök değerinden ise en fazla "vatanseverlik" değerine sonrasında bunu takiben "yardımseverlik", "saygı" ve "sorumluluk" değerlerine değinildiği belirlenmiştir. Bu çalışmadan elde edilen sonuçların bu seviyede ders kitabı yazarlarına öğretim programı kapsamındaki kök değerleri öğrenciye kazandırmaları açısından nasıl bir yol izlemeleri konusunda önemli bilgiler sunduğu düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Biyoloji eğitimi, değerler eğitimi, ders kitapları, kök değerler.

ÖRGÜTSEL SESSİZLİK, ÖRGÜTSEL YALNIZLIK VE YABANCILAŞMA ARASINDAKİ İLİŞKİLER: BİR META – ANALİZ ÇALIŞMASI

Fatma ÖZTÜRK GÜLER

ftm__oztrk@hotmail.com

Bu araştırmanın amacı, örgütsel sessizlik, örgütsel yalnızlık ve yabancılaşma arasındaki ilişkilerin ortalama etki büyüklüğünün belirlenmesidir. Bu amaç doğrultusunda, 2012-2021 yılları arasında, belirtilen ilişkileri belirlemeye dönük çalışmaların meta - analizi yapılmıştır. Meta-analiz çalışmasına örgütsel sessizlik, örgütsel yalnızlık ve yabancılaşma arasındaki ilişkiler açısından 1 (N_{toplam}=503), örgütsel sessizlik ile örgütsel yalnızlık arasındaki ilişkiler açısından 1 (N_{toplam}=400), örgütsel sessizlik ile yabancılaşma arasındaki ilişkiler açısından 5 (N_{toplam}=1127), örgütsel yalnızlık ile yabancılaşma arasındaki ilişkiler açısından 2 (N_{toplam}=644) araştırma, dâhil edilmiştir. Meta-analize dâhil edilen çalışmalar Afyonkarahisar, Antalya, Aydın, Bolu, Konya, Ankara, Muş, Sivas ve Tekirdağ illerinde gerçekleştirilen araştırmalardan oluşmaktadır. Yayım yanlılığı için incelenen huni saçılım grafikleri, Duval ve Tweedie kırp ve doldur yöntemi, Begg ve Mazumdar sıra korelasyonlarına ait Kendall'ın Tau b katsayı değerleri, Klasik Güvenli N analizi ve Egger regresyon testi, meta-analizde yayım yanlılığının olmadığına işaret etmektedir. Rastgele etkiler modeline göre gerçekleştirilen etki büyüklüğü analizlerinde, Fisher z katsayısı kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, örgütsel sessizlik, örgütsel yalnızlık ve yabancılaşma arasındaki ilişkilerin (r= ,779) yüksek düzeyde, örgütsel sessizlik ve örgütsel yalnızlık arasındaki ilişkilerin (r= ,728) yüksek düzeyde, örgütsel yalnızlık ve yabancılaşma arasındaki ortalama ilişkilerin (r= ,618) yüksek düzeyde ve örgütsel sessizlik ve yabancılaşma arasındaki ortalama ilişkilerin de (r= ,542) orta düzeyde olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sessizlik, Örgütsel Sessizlik, Yalnızlık, Örgütsel Yalnızlık, Yabancılaşma

VELİ EĞİTİM SURECİNİN NERESİNDEDİR?

Seher KEÇE TÜRKER

seherturker@hotmail.com

Öğrenci eğitiminde öğretmen-veli, okul idaresi- veli ilişkileri eğitimin bel kemiğini oluşturur. Öğretmen okulu mezunu emekli öğretmen olarak çalıştığım yıllardaki öğretmen veli ilişkisiyle zamanımızdaki öğretmen veli ilişkisini karşılaştırarak olumlu olumsuz yönlerini birikim ve gözlemler neticesi ışığı altında belirtilmeğe çalışılacaktır. Öğretmen, veli, okul idaresi eğitim sürecinin neresinde durmaktadır? Eylemleri ne olmalıdır? Yeni veli görüntüsü nasıldır? Nasıl olmalıdır? Sorularının yanıtları verilerek bilgi şöleni programına katkı sağlamak amaçlanmıştır.

Anahtar kelimeler: Okul idaresi, Öğrenici, Öğretici, Veli, Yakın Çevre

OKUL TEMELLİ MESLEKİ GELİŞİM FAALİYETLERİNİN İNCELENMESİ

Dilek KIRNIK

dlkkrnk@gmail.com

Öğrencileri hayata ve bir üst öğrenime hazırlamak için kurumlarda faaliyet yürüten öğretmenler, gelişen eğitim teknolojileri, değişen eğitim talepleri karşısında mesleki ve kişisel gelişimlerine her zamankinden daha fazla dikkat etmek durumundadır. Çağın gerisinden kalan ya da öğrencilerini takip edemeyen öğretmenlerin nitelikli eğitim verme durumu zayıflamaktadır. Bu anlamda ideal okullarda öğretmenlerin; mesleki uzmanlık bilgilerini artırmaları, öğrencilerinin öğrenmeye yönelik ihtiyaçlarını karşılamaları ve meslektaşları ile iş birliğini artırarak okullarının gelişimini sağlamaları beklenmektedir. Öğretmenlerin okul düzeyinde ihtiyaçları doğrultusunda planlanan Okul Temelli Mesleki Gelişim Faaliyetleri öğretmenlerin donanımlı olmaları açısından önemlidir. Bu çalışmanın amacı okullarda yürütülen mesleki gelişim faaliyetlerinin incelenmesidir. Nitel araştırma yaklaşımının esas alındığı çalışmada durum çalışması yöntemi kullanılmıştır. Katılımcıların belirlenmesinde ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Katılımcılar "temel eğitim kurumunda çalışmak, okullunda mesleki gelişim topluluğu faaliyetine katılmak, araştırmaya katılmaya gönüllü olmak" ölçütlerine göre belirlenmiştir. 3 faklı okulda toplam 23 öğretmen ile görüşülmüştür. Elde edilen veriler betimsel analiz ile değerlendirilmiştir. Araştırma kapsamında mesleki gelişim eğitimlerinin; konusu, süresi, türü, uygulama biçimi araştırılmıştır. Araştırma sonucunda eğitim teknolojilerinin etkin kullanımı, okullarda ekolojik okuryazarlık, kapsayıcı eğitim, kurum kültürünün geliştirilmesi vb. konularında çağdaş eğitim yaklaşımlarının öğrenilmesine yönelik eğitim taleplerinin olduğu, eğitimlerin çoğunlukla yüz yüze verildiği, bazı eğitimleri sonrası uygulamalı çalışmalar yürütüldüğü görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Okul temelli gelişim, mesleki gelişim, temel eğitim

TEKNOLOJİ DESTEKLİ OYUN TASARIMLARININ MATEMATİK BAŞARISINA ETKİSİ

Yunus YUMAK,

yunusyumak@selcuk.edu.tr

Sefa ARDAHAN

sefaardahan98@gmail.com,

Araştırma teknoloji destekli oyunların matematik dersinde kullanılmasını, derse olan katkısını bulmaya yönelik bir araştırmadır. Bu araştırmanın amacı matematik öğretiminde teknoloji destekli tasarımla oyunların matematik başarısına etkisinin incelenmesidir. Teknoloji destekli tasarımlarla hazırlanmış oyunlar ile matematik başarısı teorik olarak incelenmiş sonrasında ise ilgili değişkenlerle analiz edilmiştir. Bu çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden yarı deneysel desenlerden son test kontrol gruplu model tercih edilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu Hakkari'de yer alan Derecik ilçesi Gelişen Serhatkale İlk/Ortaokulu 5 ve 6. Sınıflarında öğrenim görmekte olan 34'ü kız, 36'sı erkek olmak üzere toplam 70 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışmada veri toplama aracı olarak, son test olarak oyunlarla ilgili kazanımlar incelenmiş, kazanımlara ait sorular taranmış ve bu sorulardan seçilerek araştırmacı tarafından bir sontest oluşturulmuştur. Çalışmadan toplanan veriler için analizler SPSS programı ile yapılmıştır. Ayrıca analizde bağımlı değişken olarak teknoloji destekli matematik oyunları kullanılırken bağımsız değişken olarak matematik başarısı kullanılmıştır. Çalışmada "Teknoloji destekli tasarımla hazırlanan oyunların matematik başarısı üzerinde pozitif etkiye sahiptir" hipotezi çalışma grubu sınıflar ayrı ayrı incelendiğinden ve 50 kişiden az olduğu için deney ve kontrol grubu öğrencilerinin Başarı Testi-2 puanları Shapiro-Wilk Normallik Analizi ile normalliği incelenmiş ve daha sonra deney ve kontrol grubu öğrencilerinin Başarı Testi-2 puanlarının T-Testi analizi ile test edilmiş ve sonuçlara yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Teknoloji, Oyun, Tasarım

OSMANLI DEVLETİ'NİN SON DÖNEMİNDE OKULLARDA VERİLEN DİN EĞİTİMİNE ŞEYHÜLİSLAM ÜRYANİZÂDE AHMED ESAD EFENDİ'NİN KATKISI

Melek EYİGÜN

yeyigunmelek@gmail.com

Bu çalışmada II. Abdülhamid döneminde, okul müfredatlarında din eğitimine nasıl ve ne şekilde yer verilmesi gerekliliğine yönelik şeyhülislam Üryanizâde Ahmed Esad Efendi'nin yapmış olduğu çalışma konu edinilecektir. Sultan II. Abdülhamid, Müslüman okullarındaki ders programının öğrencilerin dini inançlarına göre yeniden düzenlenmesini istemiştir. Bunun üzerine şeyhülislam Ahmed Esad Efendi başkanlığında meşihatta toplanan komisyon tarafından çalışmalar başlatılmıştır. Bu çalışmalar sonucunda hazırlanan raporda, ders programlarında din derslerinin sayısı artırılması ve teorik olanın pratikte de uygulanabilirliğini sağlayacak düzenlemelerin yapılması kararlaştırılmıştır. Böylece II. Abdülhamid döneminde maarife bağlı okullardaki dini konularla ilgili dersler de meşihatın sorumluluk alanına girmiştir. XIX. yüzyılda, Osmanlı Devleti'nde Batı'nın etkisi birçok alanda olduğu gibi çeşitli yayınlar aracılığıyla eğitim alanında da görülmüştür. Bu konuda Üryanizâde Ahmed Esad Efendi, öğrencilerin dinî inançlarından uzaklaşmasını önlemek amacıyla okul müfredatının yeniden oluşturulması konusunda çalışmalar yapmış, bu dersleri verecek eğitimcilerin yetiştirilmesi için birtakım tedbirlerin alınmasına karar vermiştir. Bu çalışmanın amacı, şeyhülislam Esad Efendi'nin, Osmanlı Devleti'nin modern eğitim kurumlarında din eğitimini nasıl planlandığına dikkat çekmektir. Batı'nın kültürel etkisinin siyasi ve sosyal alanda hızlı bir şekilde yayıldığı bu dönemde, eğitim kurumlarında din derslerinin müfredata hangi mantık çerçevesi içinde yerleştirildiği ve bu konuda şeyhülislamın belirleyici rolünün ne olduğu ortaya çıkarılmaya çalışılacaktır. Ayrıca bu çalışma, sözü edilen din dersleri programını modern eğitim müfredatıyla dengeleme çabasının daha sonraki dönemlerde aklî ve naklî ilimlerin derslerinin birlikte verileceği eğitim kurumlarının fikrî alt yapısını oluşturabileceğine dair araştırma konusunun kapısını aralanması açısından da önem arz etmektedir. Bu çalışmada, Üryanizâde Esad Efendi'nin özel arşivi, Osmanlı sicil kayıtları, Osmanlı arşiv belgeleri ve ikincil çalışmalardan yararlanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: II. Abdülhamid, Üryanizâde Ahmed Esad Efendi, eğitim, din dersi.

SINIF MEVCUTLARI ÜZERİNDEN İDEAL OKULA BAKIŞ: KALABALIK SINIFLARA YÖNELİK ÖĞRETMEN VE ÖĞRENCİ ALGILARI

Mehmet Önder KARACAOĞLU

mehmetonder25@gmail.com

Okul eğitim-öğretimi ifade eden kurumların başında gelmekle birlikte aynı zamanda fizikî mekânı da karşılamaktadır. Tarihten bugüne medrese, mektep, idadî, rüştiye, lise, ilkokul, ortaokul, ilköğretim okulu, sanat okulu gibi çok farklı adlandırmalarla karşımıza çıkan okul fizikî anlamda değerlendirildiğine bina, blok, dersane, derslik gibi adlandırmalarla ifade edilmektedir. Okulların fizikî şartları eğitim-öğretim sürecini etkileyen unsurlardandır. Türkiye'de artan genç nüfus, okullaşma oranındaki artış, büyükşehirlerdeki nüfus yoğunluğu okulların fizikî anlamda yetersizliğini de beraberinde getirmiştir. MEB verilerine göre 2018-2019 eğitim-öğretim yılında Türkiye'de 16.875 resmî, 2.060 özel olmak üzere toplam 18.935 ortaokul bulunmaktadır. Bu ortaokullar 160.603 (resmî), 26.969 (özel) olmak üzere toplam 187.572 dersliğe sahiptir. 4.675.536 ortaokul öğrencisi bu kurumlarda öğrenim görmektedir. Derslik başına düşen öğrenci sayısı ise resmî okullarda 27 iken özel ortaokullarda ise 12'dir. Bu rakamlar eğitim-öğretim için ideal gözükse de nüfus yoğunluğu, kırsal bölgelerdeki mevcutların azlığı, bazı okullara yönelik yoğun ilgi ile derslik başına düşen öğrenci sayısı 40, 50 gibi rakamlara ulaşmaktadır. Bu çalışmada 268.606 öğrenci ve 11980 dersliğe sahip, ortaokullarda derslik başına 25 öğrencinin düştüğü Manisa'nın Salihli Millî Egemenlik Ortaokulunda gerçekleştirilmiştir. Millî Egemenlik Ortaokulunun 2018-2019 eğitim-öğretim yılında öğrenci sayısı 988, mevcut derslik sayısı 24, derslik başına düşen öğrenci sayısı ise 41,15'tir. Bu çalışmada kalabalık sınıflarda öğrenim gören öğrenciler ile onlara eğitim veren öğretmenlerin görüşlerine başvurulmuştur. Her iki gruba da 15 soruluk anketler uygulanmıştır. Anketlerden elde edilen veriler analiz edilmiştir. Kalabalık sınıflarda öğrenim gören öğrencilerin sınıf mevcutlarının eğitim-öğretim sürecini olumsuz etkilediği, kendilerini ifade ederken ya da fizikî koşullardan kaynaklı zorluklar yaşadığı ortaya konulmuştur. Buna rağmen öğrenciler kalabalık sınıflarda arkadaşlık ilişkileri ve sosyal etkileşim açısından ise daha rahat olduklarını ifade etmişlerdir. Kalabalık sınıflarda eğitim veren öğretmenler ise ders veriminin düştüğünü, gürültüden rahatsız olduklarını, öğrencileri tanıma ve ilgilenme noktasında sıkıntılar yaşadıklarını, ölçme ve değerlendirme süreçlerinin objektif sürdürülemediği yönünde kaygı duyduklarını ifade etmişlerdir. Bu çalışmada ortaya konulan sonuçların ideal okul, ideal sınıf mevcutları ve eğitim-öğretim ortamlarının nasıl şekillendirilmesi gerektiği yönünde yapılacak çalışmalara kaynaklık edeceği düşünülmektedir.

Anahtar kelimeler: İdeal okul, kalabalık sınıf, öğretmen algısı, öğrenci algısı.

SÜRDÜRÜLEBİLİR BİR EĞİTİM ORTAMI HAYAL EDİYORUM-TASARLIYORUM-OYNUYORUM

Dilan Fatoş ŞAHİN

fatossahin6565@gmail.com

Kazime İNCE

incekazime@gmail.com

Perihan Tuğba ŞEKER

tugba.seker@usak.edu.tr

Çocukların açık hava alanlarında nitelikli vakit geçirebilmeleri için özgün, açık uçlu oyun alanları oluşturmak çocukların gelişim alanlarını önemli derecede desteklemektedir. Ayrıca çocukların yakın çevreleri ile temas halinde olması doğaya karşı olumlu tutum ve davranışlar geliştirmesine de yardımcı olacaktır. Bu araştırmanın amacı, çocuklar için hazırlanan sürdürülebilir bir ortamda çocukların fikirlerinden de yararlanılarak eğitim ortamının tasarlanması ve çocuklar üzerinde tasarlanan bu ortamın etkisi incelenmiştir. Araştırma kapsamında belirlenmiş olan 2021-2022 eğitim öğretim yılında okul öncesi kurumunda öğrenim gören 4-6 yaş grubundaki çocuklarla birlikte açık hava oyun alanlarında, tasarım yapılması ve çocukların bu süreçteki sosyal duygusal gelişimleri değerlendirilmiştir. Araştırmada, nicel ve nitel araştırma yöntemlerinin birlikte kullanıldığı karma araştırma yöntemi kullanılmıştır. Veri toplama aracı olarak gözlem, görüşme ve çocukların sosyal duygusal gelişimini değerlendirmek üzere araştırmacılar tarafından, uzman görüşleri doğrultusunda hazırlanacak olan kazanım değerlendirme formu kullanılmıştır. Veri toplama aracı olarak planlanan form, uygulama süreci öncesinde ve sonrasında, ön test ve son test olarak çocuklara uygulanmıştır. Ön-test olarak çocuklar tasarlanmamış bir eğitim ortamında gözlemlenmiş ve sonuçlar not alınarak kaydedilmiştir. Son-test olarak ise çocukların seçimlerinin de dikkate alındığı bir eğitim ortamı tasarlanmış ve çocukların davranışlarındaki değişimler gözlemlenerek sonuçlar kaydedilmiştir. Nitel veri sonuçları kongrede ayrıntılı olarak paylaşılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Okul öncesi eğitim, eğitim ortamları, açık alan eğitim ortamı

MATEMATİK ÖĞRETİMİNDE FARKLI ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ KULLANIMI

Yunus YUMAK

yunusyumak@selcuk.edu.tr

Şerife Nur ŞİMŞİR

serifesurucu97@gmail.com

Araştırma farklı öğretim yöntem ve teknikleri kullanımının 7.sınıf düzeyindeki öğrencilerin akademik başarılarına etkisini araştıran bir çalışmadır. Bu çalışma ile öğrencilere sadece geleneksel yöntemlerle matematik öğretimi değil farklı öğretim yöntem ve teknikleri kullanılarak öğretim yapılması planlanmıştır. Bu sayede öğrenciler gözünden soyut ve karmaşık görünen matematik dersinin hangi yöntem ve teknik kullanıldığında daha anlaşılır olup akademik başarılarını artırdığı veya hangi yöntem ve teknik kullanıldığında akademik başarılarının azalıp anlamalarının zorlaştığı incelenmiştir. Araştırma ile matematik öğretiminde birden fazla yöntemin olumlu veya olumsuz yönleri ele alınmıştır. Çalışmada 7.sınıf seviyesinde öğrenciler için farklı öğretim yöntemlerinden kullanılan hangi yöntemin öğrencileri daha aktif hale getirdiğinin tespit edilmesi amaçlanmaktadır. Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden biri olan ön-test son-test kontrol gruplu yarı deneysel desen yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2021-2022 öğretim yılında Şırnak ili İdil ilçesinde bulunan Yunus Emre Ortaokulunda öğrenim gören 7.sınıf öğrencilerinden 7'si erkek,8'i kız olmak üzere toplam 15 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma örnekleminde deney ve kontrol gruplarının belirlenmesinde seçkisiz atama yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından hazırlanan çoktan seçmeli ve açık uçlu sorulardan oluşan MEB'de verilen kazanımlara uygun testler kullanılmıştır. Akademik Başarı Testinin (ABT) hazırlanması aşamasında parasız yatılılık bursluluk sınavlarında çıkan sorulardan,7.sınıf matematik ders kitabından, çeşitli kaynaklardan ve ''eba.gov.tr ''adresinden yararlanılmıştır. Verilerin analiz edilmesinin sonucunda düz anlatım yönteminin öğrencilerin akademik başarısını diğer öğretim yöntemlerine göre daha az artırdığı, teknoloji yönteminin kullanılmasının diğer tüm yöntemlerden daha çok akademik başarıyı artırdığı görünmektedir

Anahtar Kelimeler: Öğretim Yöntemi, Öğretim Tekniği ve Akademik Başarı

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE YARATICI YAZMA BECERİSİNİN DURUMU

Nazmiye TOPBAŞOĞLU

nazmiye.topbasoglu@gmail.com

Nesime ERTAN ÖZEN

nesimeertan@gmail.com

Son yıllarda göçmen politikalarının yaygınlaşması, küreselleşen dünyada öğrenci değişimlerinin artması yabancılara dil öğretimini önemli hâle getirmiştir. Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminin günümüzde giderek önem kazanması alana yönelik programın, içeriğinin, yöntem-tekniklerinin ve kazanımlarının detaylandırılması üzerine çalışmalar yapılarak geliştirilmesi bir gerekliliktir. Türkçe kullanımının yaygınlaşması, kültürün kelime hafızasının genişlemesi, yabancıların kendini ifade etmede Türkçeyi araç olarak kullanmasıyla beraber ürün ortaya çıkarabilmesi, yaratıcı düzeyde kendilerini yazılı ve sözlü olarak ifade edebilmeleri de Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminin temel amaçlarını kapsamaktadır. Günümüz dünyasında; eğitimde, modernleşmede, günlük hayatta, iş hayatında, üretimde, giderek bireyselleşen insanın kendini ifade etmesinde önem kazanan yaratıcılık, yazma becerisinde de ortaya çıkmaktadır. Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yabancıların yaratıcı düşünme becerilerinin zengin kelime dağarcığı olan Türkçe ile geliştirilmesi ve yazılı olarak ifade etmeleri Türkçe ve Türk kültürü için bir kazanımdır. Bu kapsamda öğretim programlarımızda, okullarımızda ve akademik çalışmalarımızda üzerinde durduğumuz, geliştirmek için özel bir ilgi gösterdiğimiz yaratıcı yazma becerisinin yabancı dil olarak Türkçe öğretimi programlarında ne düzeyde yer aldığı merak konusudur. Bu çalışmada Türkiye Maarif Vakfı Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Programı (Türkiye Maarif Vakfı, 2020) ve Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı (2015) veri toplama araçları olarak kullanılmıştır. Program kitabında yaratıcı yazma becerisine yönelik kazanımların durumu incelenirken ders kitabında ilgili beceriye yönelik etkinlikler incelenmiştir. Çalışmada veriler doküman analizi ile elde edilmiş olup verilerin analizinde içerik ve betimsel analiz teknikleri kullanılmıştır. Yabancılara Türkçe Öğretim Programında B1 seviyesinde yazma beceri alanında 67 kazanımın yer aldığı görülmüştür. İncelenen ders kitabının yazma alanı etkinliklerinden 15 tanesinin yaratıcı yazma becerisine hitap ettiği bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi, yaratıcı yazma, ders kitapları, öğretim programı

TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE İKİ DİLLİ ÇOCUKLARIN BASKIN DİLİ KULLANMA DURUMLARI

Nigar KÖÇER

nigarkocer47@gmail.com

Neslihan KARAKUŞ

nkarakus@yildiz.edu.tr

Günlük hayatta birden fazla dili kullanabilme becerisine sahip bireyler iki dilli olarak adlandırılmaktadır. Günümüz eğitim yaklaşımı bireyi merkeze alarak bireyin kişisel gelişimini ve bireysel farklılıklarını daha çok dikkate alan bir anlayışla inşa edilmektedir. Eğitim ve öğretimin çıktısı bireylerin okuduğunu anlayan üst düzey düşünebilen ve öğrendiklerini informal yaşamında kullanabilmesi hedeflenmektedir. Bu noktada düşünmenin önemi daha çok anlaşılmıştır. Bir dili öğrenmede önemli olan, günlük dili öğrenmek değil hedef dilde eğitim görmek yoluyla dil ve düşünme becerilerini üst seviyeye taşımak ve kültürel yönden zenginleştirmektir. Ülkemizde özellikle Mardin ili özelinde öğrenciler Arapça, Süryanice ve Türkçeyi bir arada kullanabilmektedir. Bu durum öğrenci kitlemizi iki dilli olarak adlandırmamızı sağlamaktadır. Ortaokul Türkçe derslerinde iki dilli çocukların baskın dil tercihlerini ortaya koymak ve anlamlandırma süreçlerinde kullandıkları dili belirlemek amacıyla yürütülen bu çalışmada, Kişisel Bilgi Formu veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Kişisel Bilgi Formu, 7. Sınıfta öğrenim gören 172 öğrenciye uygulanmış, içerik analizi yoluyla bulgular değerlendirilmiştir. Buna göre çocukların iki dilli oldukları ve baskın dillerinin Türkçe olduğu tespit edilmiştir. Okul ortamı dışında ebeveynleri ve arkadaşlarıyla konuşmalarında Türkçeyi tercih edenlerin sayısı epey fazladır.

Anahtar Kelimeler: Türkçe öğretimi, iki dillilik, dil kullanımı

II. ABDÜLHAMİD'İN ÜSKÜP'TEKİ İDEAL EĞİTİM MODELİ

Nefize GÜLER

gulernefize@yandex.com

Osmanlı Devleti Üsküp'ü kuruluş yıllarında fethetmiş (1392) ve yıkılış sürecine girip Balkanları kaybetmesine kadar (1912) da burada hâkimiyetini sürdürmüştür. Bu süre içerisinde devlet eğitim alanında birçok değişikliğe gitmiş, bu değişiklikler merkezle eş zamanlı olarak Üsküp'te de hayata geçmiştir. Her ne kadar yenileşme hareketinin, Tanzimat (1839) sonrası Maârif-i Umumiye Nizamnâmesi (1869) kararlarınca başlaması gerekse de, bu faaliyetlerin II. Abdülhamid döneminde (1876-1909) hızlandığı görülmektedir. Kosova Vilâyeti Salnâmeleri, Maârif Salnâmeleri ve Sultan II. Abdülhamid'in eğitim politikası merkeze alınarak hazırlanan bu bildiri, devletin yıkılış sürecinde merkezden uzak bir vilâyette faaliyete geçen okullar ile II. Abdülhamid'in ideal eğitim modeline dikkat çekmeyi amaçlamaktadır. Bu çerçevede Üsküp merkezinde II. Abdülhamid döneminde Üsküp İdâdîsi, Üsküp Askerî Rüşdiyesi, Hamidiye Sanayi Mektebi ve Dâru'l-muallimîn ismiyle kurulmuş okullar incelenecek, bunun yanında sıbyan mektepleri, ibtidâiyeler, rüşdiyeler ve medreselerden de bahsedilecektir. XIX. yüzyıl şartlarında kaygan bir zeminde hükümdar olan II. Abdülhamid, yıpranmış, eleştirilere maruz kalmış medrese merkezli eğitimden ziyade, Batı tarzı mektepleşmeyi hedeflemişse de yüzyıllardır süregelen geleneksel eğitim sistemini temelinden yıkmamıştır. Sıbyan mektepleri imkânlar dâhilinde ibtidâiyeye dönüşmüş, cinsiyet ayırt edilmeksizin herkesin temel eğitim alması titizlikle takip edilmiştir. Bu kurumların müfredatında dinî eğitime de yer verilmiştir. Temel eğitimi zorunlu tutması ve ortaöğretim seviyesinde kurumlar açmasıyla okullaşma oranını arttırmayı ve birçok alanda nitelikli eğitim almış insan yetiştirmeyi hedeflediği anlaşılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Üsküp, Eğitim, II. Abdülhamid, Mektep, Medrese, Eğitim

İLKOKUL YÖNETİCİLERİNİN OKUL KÜTÜPHANELERİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

Erol DURAN

erol.duran@usak.edu.tr

Gökhan DEMİRHAN

gokhan.demirhan@usak.edu.tr

Savaş DEMİR

savas_usak@hotmail.com

Okuma kültürünün gelişmesini etkileyen faktörlerin başında; bireyin kişisel özellikleri, ailesi, çevresi, öğretmen ve okul, medya, kitapların niteliği ve kütüphaneler gelmektedir. Bu çalışmanın konusu okul kütüphaneleridir. Okuma kültürünün gelişiminde okul kütüphanelerinin rolü yadsınamaz. Okul kütüphanelerinin çok çeşitli, zengin okuma kaynaklarına sahip olması, ergonomik bir mekân sunması ve okuma kaynaklarının öğrenciler tarafından ulaşılabilir olması gibi nedenlerle okumaya ilgiyi, motivasyonu olumlu etkileyen okul kütüphaneleri; bir okulun en vazgeçilmez unsurudur. Kütüphanesi olmayan bir okul eksiktir ve bu okulların öğrencilerin akademik becerilerinin gelişimine katkısı sınırlıdır. İlkokulun en temel ve en önemli unsuru olan kütüphanelere yönelik okul yöneticilerinin görüşleri elbette çok mühimdir. Çünkü ilkokul kütüphanelerinin varlığı, zengin okuma kaynaklarına sahip oluşu ve öğrenciler tarafından verimli kullanılışında en önemli değişkenlerden biri okul yöneticilerinin bu hususa bakışıdır. Bu sebeple okul yöneticilerinin görüşlerinin incelenmesi önemlidir. Bu araştırma ilkokul yöneticilerinin, okul kütüphanelerine yönelik görüşlerini belirlemek amacıyla yapılmıştır. Araştırmada şu sorulara cevap aranmıştır: "İlkokul yöneticilerinin, okullarındaki kütüphanelerin personel, donanım ve mekân özellikleri ile ilgili görüşleri nelerdir?", "İlkokul yöneticilerinin, okul kütüphanelerinin öğrencilere katkısına yönelik düşünceleri nelerdir?" ve "İlkokul yöneticilerinin, okul kütüphanelerinin etkililiğinin artırılmasına yönelik görüşleri nelerdir? Araştırma, nitel model ve durum deseni ile tasarlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 12 ilkokul yöneticisi oluşturmaktadır. Bunlardan 6'sı okul müdürü, 6'sı ise müdür yardımcısı olarak görev yapmaktadır. Araştırmanın verileri, araştırmacılar tarafından geliştirilen ''İlkokul Yöneticilerinin Okul Kütüphanelerine Yönelik Görüşlerini Belirleme Formu'' aracılığıyla toplanmıştır. Araştırmanın bulguları alt problem sırası dikkate alınarak sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: İlkokul, okul kütüphanesi, okul yöneticileri

BULGARİSTAN TÜRKLERİNİN EĞİTİM YAŞANTILARINA YÖNELİK BİR SÖZLÜ TARİH ÇALIŞMASI (1944-1989)

Nihal SEÇMEZ

nihal.secmez@gmail.com

Genç Osman İLHAN

gosman.ilhan@gmail.com

Bulgaristan II. Dünya Savaşı sonrasında, Sovyet etkisi altına girmiş ve ülkede bir rejim değişikliği yaşanmıştır. Komünizmin hakim olması ile birlikte birçok alanda değişim ve dönüşüm yaşanmaya başlamıştır. Hayatın her alanında yaşanan değişim Bulgaristan'daki en büyük azınlık kitle olan Türklerin yaşantılarına etki etmiştir. Türkler başta eğitim olmak üzere değişen hayatın her yönüyle etkisi altında kalmışlarıdır. Bu noktada çalışmanın amacı 1944-1989 yılları arasında Bulgaristan'da eğitim görmüş ve daha sonra Türkiye'ye göç etmiş Türklerin eğitim yaşantılarının incelenmesidir. Çalışmada nitel araştırma deseni benimsenmiş olup yöntem olarak sözlü tarih tercih edilecektir. Sözlü tarih yöntemi, tarihin kapsamını genişleterek, insanların sosyal ve kültürel yaşantıları, eğitim durumları, gelenek ve görenekleri, göç savaş vb. durumlarda yaşadıkları olay ve durumları daha farklı boyutlarıyla ele almamızı sağlamaktadır. Ayrıca sözlü tarih çalışmaları tarihsel bir dönemi yaşamış ve bu döneme tanıklık etmiş kişilerin belleğine başvurarak kişilerin aktardıkları üzerinden o dönemi farklı bakış açılarıyla değerlendirilmesine olanak sağlamaktadır. Araştırmanın çalışma grubunu 1944-1989 yılları arasında Bulgaristan'da eğitim almış 15 göçmen Türk oluşturacaktır. Araştırmanın Bulgaristan'daki Türk nüfusun eğitim tarihlerine ve eğitsel yaşantılarına yönelik önemli sonuçları barındıracağı düşünülmektedir.

Anahtar kelimeler: Bulgaristan Türkleri, eğitim tarihi, sözlü tarih, 1944-1989

TÜRK EĞİTİM SİSTEMİNİN DİJİTALLEŞMEYLE İMTİHANI

Mustafa GAZİOĞLU

mustafagazioglu46@gmail.com

Teknolojinin hızla geliştiği günümüzde eğitim, ahlaki ve hukuki normlar paradigma değişimine gitmek durumunda kalmıştır. Tüm dünyada klasik eğitim sistemlerinin yerini dijitalleşmiş ya da harmanlanmış eğitim sistemleri almaya başlamıştır. Web 2.0 araçları ve yaygın ağ alt yapısıyla dünya genelinde internete ulaşım kolaylığı bilginin ulaşabilirliğini kolaylaştırmıştır. Ülkemizde eğitime yönelik politika yapıcılar bu değişimin farkına ne ölçüde vardıkları bu çalışmanın konusunu oluşturmaktadır. Türkiye'de eğitim politikalarından sorumlu olan Millî Eğitim Bakanlığı'nın dijitalleşme serüvenindeki pozisyonu, fırsatları, kurumsal ve insani kapasitesi de bu yeni dönemin gereklilikleri doğrultusunda yeniden ele alınmaya çalışılmıştır. Çalışma Millî Eğitim Bakanlığının Eğitim politikalarında dijitalleşme becerilerine, dijital yeterliliklere ve 21. Yüzyıl becerilerine ne ölçüde sahip olduklarını belirlemeyi amaçlamaktadır. Yapılan araştırmada Türkiye açısından eğitimde politika yapıcıların dijital eğitime

nasıl yaklaştıkları, eğitim kurumlarına bu yaklaşımların nasıl yansıdığı ile ilgili bulgular elde edilmiş olup bu bulgular nitel araştırma yöntemleriyle incelenmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Eğitimde dijitalleşme, Dijital yeterlilikler, Harmanlanmış eğitim sistemleri

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN SCAMPER TEKNİĞİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİ VE YAPTIKLARI ETKİNLİKLER

Ümran KÜÇÜK YENİN

umrankucuk63@gmail.com

Özkan SAPSAĞLAM

Çocuklar sınırlandırılamaz bir hayal gücüne ve yaratıcı düşünceye sahiptir. Çocukların hayatında yer alan yetişkinler çocuklara uygun ortamı sağlamalı ve çocukları doğru sorularla yaratıcı düşünmeye sevk etmelidir. Yaratıcı düşünme tekniklerinden biri olan SCAMPER tekniği tek bir nesne üzerinden yöneltilen sorularla çocukları farklı ve yaratıcı düşünmeye sevk eder. Bu araştırmanın amacı okul öncesi öğretmenlerinin Scamper Tekniği ile ilgili görüşleri, Scamper Tekniğini nasıl kullandıkları, yaptıkları etkinlikler, bu etkinlikleri ne sıklıkla ve nasıl yaptıkları ortaya koymaktır. Bu araştırmada nitel araştırma deseninde durum çalışması yöntemi kullanılmıştır. Araştırma, Scamper Tekniğinin hangi etkinliklerde, nasıl ve ne sıklıkta kullanıldığını öğretmenlerin görüşlerine dayalı olarak belirlemeyi amaçladığından yarı yapılandırılmış görüşme yöntemi ile yürütülüyor. Nitel araştırma; gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırmadır. Araştırma deseninin nitel seçilmesinin nedeni, araştırma konusunun derinlemesine araştırılmasına olanak sağlayacak olmasıdır. Araştırmanın çalışma grubunu İstanbul'da devlet ve özel anaokullarında görev yapan 10 okul öncesi öğretmeni oluşturmaktadır. Çalışma grubu, amaçlı örnekleme yöntemlerinden kolay ulaşılabilir durum örneklemesi yoluyla seçilmiştir. Araştırmanın verileri yarı yapılandırılmış görüşme tekniği ile toplanmaktadır. Yarı yapılandırılmış bir görüşme formu geliştirilmiştir. Araştırmada elde edilen veriler içerik analizi tekniği kullanılarak incelenecektir. Bu çalışmada verilerin analizinde görüşme sırasında ses kayıt cihazında kaydedilecek olan görüşmeler araştırmacı tarafından bilgisayar ortamına aktarılacaktır. Verilerin analizinden önce genel bir kavramsal yapı oluşturulacaktır. Kavramsal yapıya göre kodlamalar yapılacaktır. İçerik analizi sonucunda elde edilen kodlar ilgili temalara ayrılacak ve değerlendirilerek sonuçlandırılacaktır. Araştırma bulguları toplanmaya devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Scamper Tekniği, okul öncesi, Scamper uygulaması

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN İDEAL ÜNİVERSİTE KAVRAMINA İLİŞKİN METAFORİK ALGILARI: (SAMİMİ, SICAK, GÜVENİLİR YUVAMIZ)

Ebru ERGÜL

ebru.ergul@selcuk.edu.tr

Bu araştırmanın konusu ideal okul bağlamında ideal bir üniversitenin üniversite öğrencilerinin zihinlerinde nasıl bir yer tuttuğunu değerlendirmektir. Buna göre araştırmanın amacı üniversite öğrencilerinin ideal okul bağlamında öğrenim gördükleri üniversitelere yönelik zihinsel imgelerini metaforlar yoluyla ortaya çıkarmak ve bu metaforları ortak özelliklerine göre sınıflamaktır. Araştırma nitel yaklaşımın fenomenoloji (olgu bilim) deseninde yürütülmüştür. Araştırmanın çalışma grubunu çeşitli üniversitelerin bir, iki, üç ve dördüncü sınıflarında aktif öğrenimlerine devam eden 92 üniversite öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri araştırmacı tarafından oluşturulan ve içerisinde bazı demografik bilgiler (üniversite, sınıf düzeyi, yaş, bölüm) ile "İdeal bir üniversite …. benzer. Çünkü…" ifadesinin yer aldığı form ile toplanmıştır. Veri toplama süreci bir haftada tamamlanmıştır. Araştırmada elde dilen verilerin içerik analizi yapılmıştır. Veri analizi sonucunda üniversite öğrencileri ideal üniversite kavramına yönelik 56 metafor (ev/yuva, aile/aile ortamı, gökkuşağı, kitap, anne, ağaç, hayat, bilim fabrikası, özgürlük vb.) geliştirmişlerdir. Metaforlar ortak özelliklerine göre sınıflandırıldığında ise demokratik bileşenler (f=15), sosyal bileşenler (f=21), bilimsel bileşenler (f=17), idari ve yapısal bileşenler (f=18), eğitsel ve öğretimsel bileşenler (f=12) ve diğer bileşenler (f=9) başlıklarında 6 adet temaya ulaşılmıştır. Bu temalar içerisinde en baskın olan özellikler ise şöyledir: demokratik bileşenler içerisinde özgürlükçü bir yapıya sahip olma (f=10); sosyal bileşenler içerisinde sıcak, samimi, güvenilir özellikler taşıma (f=12); bilimsel bileşenler içerisinde bilgiye doyurucu olma (f=7) ve sürekli, devamlı ve üreten kurum özelliği gösterme (f=7); idari ve yapısal bileşenler içerisinde fiziksel ve ekonomik olarak tam donanımlı bir yapıya sahip olma (f=9); eğitsel ve öğretimsel bileşenler içerisinde öğrencilerinin kişisel gelişimini destekleyen bir kurum olma (f=8) ve diğer bileşenler içerisinde fayda sağlayıcı olma (f=7). Bunlara göre ideal üniversite kavramının çeşitlilik gösterdiği ve ideal üniversite olma yolunda birçok özelliğin etkili olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: İdeal okul, ideal üniversite, metaforlar.

NURETTİN TOPÇU'NUN "MEKTEBİ"

Yasemin KUŞDEMİR

yaseminkusdemir@kku.edu.tr

Nurettin Topçu, Osmanlı Devleti'nin son döneminde ve Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin kuruluş sürecinde yaşamış, hayatının kırk yılını öğretmenliğe adamış Türk fikir adamıdır. Osmanlı ve Cumhuriyet modernleşmesini eleştirel bir bakış açısıyla ele alan Topçu, doktora tezinde hareket felsefesini ortaya koymuştur. Üzerinde düşündüğü pek çok konuya ahlâkî bir bakış açısı ile yaklaşan Nurettin Topçu'nun "Hareket" noktası Anadolu'dur. Yeni bir insan ve yeni bir toplum öneren Topçu'ya göre bu hareket Anadolu'nun kültür kaynaklarından beslenmelidir. Felsefe, kültür, ahlâk ve tasavvufa kendi özgün anlayışı ile yaklaşmış, insanın ve toplumun sürekli "dış"a bakmak yerine "iç"e yönelmesi gerekliliğini de farklı bir muhteva ile tartışmıştır. Bu çalışmanın konusu Nurettin Topçu'nun ideal Türkiye'sindeki mekteptir. O, ideal mektebini, günümüz okulundan yahut Osmanlı medresesinden ayrı tutmuştur. Halkın eğitimine kıymet veren Nurettin Topçu'nun mektebi, millet kültürünün, millet ruhunun bayrağıdır. Sanat, ahlâk, hukuk, siyaset ve ticaretin mektebe ihtiyacını vurgulayarak sosyal şuur/u/suzluğu mektepsizliğe bağlamaktadır. İdeal mektep, millet mektebidir. Öğrenme yeri olan millet mektebinde muallim usta, talebe çırak, ders ise bir tasavvur, hüner, irade ve aşktır. Nurettin Topçu bunu şöyle özetler: "İyi üstad, dışımızda yaşananı içimizde hayat yapabilen muallimdir… İyi bir ders, bir hakikatin öğretilmesi, öğrenenin şuurunu sonsuzluğun ufuklarına kadar götürür." Maddeci olmayan millet mektebinde öğrenilecek ve düşünülecek meseleler, talebenin şahsiyetinin bir özetini oluşturan âlemle ilgili olmalıdır. Eğitimde devletçiliği savunan Topçu, özel okulları birer ticaret merkezine benzeterek geleceğin devlet adamlarının da geleneğe bağlı devlet okullarından yetişeceğine inanmaktadır. Millet mektebinin muallimi tüccar değildir, mesleğinden şikâyet etmez; sabırlı, sebatkâr ve sanatkârdır. O, Anadolu çocuklarına yaşam gayesini tanıtan, hakikat şuuru kazandıran, fazileti ve adaleti öğreten sorumluluk sahibi fedakâr kişidir. Nurettin Topçu'nun mektebi mazisinden haberdardır; orada talebeye merhamet ve mesuliyet aşılanır. Kendi devrinin para kazanmak, eğlenmek, spor ve siyaset dışında pek de bir şeyle ilgilenmeyen neslini gördükçe sadece ders notlarından ibaret mektebin mideye mağlup olduğundan yakınan Topçu, gençlere neyi nasıl okuması gerektiğini öğretilemediğini örnekleriyle açıklamaktadır. Türkiye'nin değişimini kendi kültürüyle mayalanan millet mektebinde arayan, Anadolu'nun kurtuluşunu da bu mektebin muallimine ve talebesine bağlayan Nurettin Topçu, eleştirirken ve beklentileri vurgularken inşa edilecek mektebin temeli yapısını da izah etmiştir. 21. yüzyıl Türkiye'sinin eğitimi üzerine düşünürken Nurettin Topçu'nun idealindeki mektebi yeniden fark etmek ve üzerinde düşünmek gerekecektir.

Anahtar kelimeler: Nurettin Topçu, mektep, muallim

ÇOCUKLUK ÇAĞI TRAVMALARI VE MENTAL İYİ OLUŞ ARASINDAKİ İLİŞKİLERİN İNCELENMESİ: DUYGU DÜZENLEMENİN ARACI ROLÜ

Osman HATUN

osmanhatun@sinop.edu.tr

Çocukluk çağı travmalarI, bireylerin psikososyal işlevselliğini ve mental iyi oluş düzeylerini olumsuz yönde etkileyebilir. Ancak bu süreçte koruyucu faktörlerlerin bilinmesi ruh sağlığının desteklenmesi açısından önemlidir. Dolayısıyla bu çalışmanın amacı yetişkinlerde çocukluk çağı travmaları, duygu düzenleme ve mental iyi oluş arasındaki ilişkilerin incelenmesidir. Araştırmanın verileri Çocukluk Çağı Travmaları Anketi-33, Duygu Düzenlem Anketi ve Warwick-Edinburgh Mental İyi Oluş Ölçeği aracılığı ile Internet üzerinden toplanmıştır. Araştırmanın değişkenleri arasındaki ilişkiler Pearson korelasyon analizi ile incelenmiştir. Çocukluk çağı travmaları, duygu düzenleme ve mental iyi oluş puanalrının puanlarının cinsiyet değişkenine göre ne düzeyde farklılaştığı bağımsız gruplar t testi ile incelenmiştir. Yetişkinlerde çocukluk çağı travmaları ile mental iyi oluş arasındaki ilişkide duygu düzenlemenin aracılık rolü Process Macro (Model 4) ile analiz edilmiştir. Değişkenler arasındaki toplam, doğrudan ve dolaylı etkilerin anlamlılığı ise Bootstrap analizi ile incelenmiştir. Analiz sonuçlarına göre kadınların çocukluk çağı travma puanları erkeklere göre anlamlı düzeyde yüksek bulunurken mental iyi oluş ve duygu düzenleme puanlarında cinsiyete göre anlamlı farklılık saptanmamıştır. Korelasyon analizi sonuçları çocukluk çağı travma puanlarının duygu düzenleme ve mental iyi oluş puanları ile negatif ve anlamlı düzeyde ilişkili olduğunu göstermiştir. Duygu düzenleme puanları ise mental iyi oluşla pozitif yönde ve anlamlı düzeyde ilişkili bulunmuştur. Aracılık analizi sonuçlarına göre çocukluk çağı travmalaları duygu düzenleme ve mental iyi oluş puanlarını negatif yönde ve anlamlı düzeyde yordamıştır. Duygu düzenleme puanları ise mental iyi oluş puanlarını pozitif yönde yordamıştır. Ayrıca aracılık analizi sonuçları çocukluk çağı travmaları ile mental iyi oluş arasındaki ilişkinin açıklanmasında duygu düzenleme puanlarının rolünün anlamlı olduğunu göstermiştir. Bootstrap analizi sonuçları, değişkenler arasındaki doğrudan, dolaylı ve toplam etkilerin anlamlı olduğunu ortaya koymuştur. Bulgulara göre, çocukluk çağı travma puanları yüksek olan yetişkinlerin mental iyi oluş düzeyleri daha düşük olabilir. Ancak duygu düzenleme becerilerinin yüksek düzeyde olması çocukluk çağı travmalarının mental iyi oluş üzerindeki olumsuz etkisini azaltabilir.

Anahtar Kelimeler: Çocukluk çağı travmaları; Duygu düzenleme; Mental iyi oluş

EĞİTİM FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNE GÖRE İDEAL OKUL (MUŞ ALPARSLAN ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ)

Bayram ARICI

b.arici@alparslan.edu.tr

Şemsinur ARICI

semsinurarici@gmail.com

Bu araştırma Muş Alparslan Üniversitesi Eğitim Fakültesinde öğrenim gören öğretmen adaylarının ideal okul algılarını belirlenmek amacıyla yapılmıştır. Araştırma 2022-2023 öğretim yılı güz döneminde yapılmış olup araştırmaya yüz altmış iki öğretmen adayı gönüllü olarak katılmıştır. Veriler araştırmacıların uzman görüşü alarak hazırladıkları yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak toplanmış elde edilen veriler içerik analizine tabi tutulmuştur. Bulgular incelendiğinde temaların okul öncesi, ilkokul, ortaokul, lise ve üniversite temalarında toplanmıştır. Eğitim fakültesi öğrencilerinin ifadelerine göre okul öncesinde ideal okul öğrencilere seviyelerine uygun ders içeriği sunmalı, fiziki ortamı öğrencilerin seviyelerine uygun olmalı, ders içerikleri eğlendirirken öğretici nitelikte olmalı, öğretmenler, okul yönetimi ve öğrenciler arasında olumlu iletişim kurulmalıdır. Eğitim fakültesi öğrencileri okulların öğrenim basamaklarına uygun olarak öğrencilerini kendilerini tanımalarına ve geliştirmelerine imkân tanıyan kurumlar olması gerektiğini düşünmektedirler.

Anahtar Kelimeler: ideal öğretmen, Türkçe öğretmeni adayları, öğretmen yetiştirme.

ÖĞRETMEN ADAYLARININ GÖRÜŞLERİNE GÖRE İDEAL EĞİTİM FAKÜLTESİ

Buket DEDEOĞLU ORHUN

buket.orhun@dpu.edu.tr

Yağmur Özge UĞURELLİ

yagmurozge.ugurelli@bozok.edu.tr

Bu araştırma öğretmen adaylarının görüşlerine göre ideal eğitim fakültesinin özelliklerini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Araştırma tarama modelinde desenlenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu, iki devlet üniversitesinin eğitim fakültelerinde öğrenim gören gönüllü öğretmen adayları oluşturmaktadır. Araştırmanın çalışma grubu, amaçlı örneklem yoluyla seçilmiştir. Çalışma grubu, iki ayrı devlet üniversitesinde öğrenim gören 3. ve 4. sınıf öğrencilerinden oluşmaktadır. Katılımcıların 3 ve 4. sınıf öğrencilerinden seçilmiş olmalarının nedeni, öğretmenlik mesleğine tarihsel süreç olarak daha yakın olmaları ve en az 2 yıl eğitim fakültesinde öğrenim görmüş olmalarıdır. Araştırmanın verileri yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla toplanacaktır. Katılımcılardan ideal eğitim fakültesinin özelliklerini belirlemeleri ve belirledikleri özellikleri ayrıntılı olarak açıklamaları, tanımlamaları istenecektir. Yarı yapılandırılmış görüşme formunda ideal bir eğitim fakültesinin fiziksel özellikleri, kurum iklimi, akademisyen özellikleri ve idarecilerinin özelliklerinin neler olması gerektiğine yönelik sorular yer alacaktır. Araştırma kapsamında elde edilen veriler betimsel analiz tekniği ile çözümlenecektir. Analiz sürecinde NVİVO programından yararlanılacak ve görüşmelerden doğrudan alıntılar ile veriler sunulacaktır. Katılımcıların kişisel bilgileri korunacak olup her bir katılımcıya kod verilecektir. Öğretmen adaylarının görüşleri doğrultusunda ideal eğitim fakültesinin özellikleri belirlenecektir.

Anahtar sözcükler: İdeal eğitim fakültesi, öğretmen adayları

GASPIRALI İSMAİL BEY'İN İDEAL OKUL ANLAYIŞI

Ali Fuat ARICI

Şenay MERAL ZEYTİN
snymeralzeytin@gmail.com

Okullar, toplumu eğiterek refah içerisinde uygarca yaşamasına hizmet eden kurumlardır. İdeal okul anlayışı, çağın şartlarına ve toplumdan topluma farklılık gösterebilmektedir. Bu çalışmada, Gaspıralı İsmail Bey'in eserlerinden ve ortaya koyduğu uygulamalarından hareketle ideal okul anlayışı belirlenmiştir. Araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi ile gerçekleştirilmiştir. Gaspıralı İsmail Bey; 1851'de, o sıralar Rus idaresi altında bulunan Kırım topraklarında doğmuş bir Türk aydınıdır. Kırım'da eğitimin modernleşmesini ve halka yayılmasını temel alan usûl-i cedit hareketinin mimarı olan İsmail Bey, açtığı okullar ve yazdığı kitaplarla eğitime önemli yenilikler getirmiştir. İçinde yaşadığı Türk ve Müslüman toplumunun hem eğitim hem de kültürel açıdan gelişmesi için birçok faaliyette bulunmuştur. Bunların başında; ana dilde okuma yazma öğretimi, okul kitaplarının hazırlanması, yazı- meşk defterleri ve haritalar gibi ders araç gereçlerinin hazırlanıp eğitimde kullanılması, okulların Avrupaî yeniliklerle ıslahı sayılabilir. Gaspıralı İsmail Bey'in ideal okul anlayışını oluşturan bu faaliyetler, günümüz eğitim çalışmalarına da katkıda bulunmuştur. Günümüz eğitim çalışmalarında; eğitim dilinin Türkçe olması, okul ve ders saatlerinin bir düzen dahilinde olması, eğitimin yeniliklere açık ve çağa uygun olmasına dikkat edilmesi, öğrencinin merkeze alınması, öğretmenlerin önemsenmesi Gaspıralı İsmail Bey'in ideal okul anlayışını yansıtan uygulamalar arasında yer almaktadır.

Anahtar Kelimeler: İsmail Gaspıralı, İdeal Okul, Eğitim, Usûl-i Cedit

TÜRKİYE'DE "İDEAL OKUL" KAVRAMI İLE İLGİLİ YAPILMIŞ TEZLERİN İNCELENMESİ

Doç. Dr. Seda GÜNDÜZALP
sedagunduzalp@munzur.edu.tr

Doç. Dr. Zübeyde YARAŞ
zubeyde.yaras@mku.edu.tr

Bu çalışmanın amacı ideal okul kavramı ile ilgili yapılmış tezlerin incelenmesi yoluyla Türkiye'de ideal okul çalışmalarındaki genel eğilimleri belirleyerek araştırmaya ihtiyaç duyulan noktaları tespit etmektir. Bununla birlikte ideal okul çalışmalarının hem niceliksel hem de niteliksel açıdan değerlendirilmesi hedeflenmektedir. Bu doğrultuda araştırmada bir konu hakkında yapılmış çalışmalara genel bir bakış sağlamayı amaçlayan sistematik derleme desenlerinden betimsel içerik analizi tekniği kullanılmıştır. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi veri tabanında yer alan tezler uygun anahtar kelimeler kullanılarak taranmış, "*ideal okul*" kavramının irdelendiği, araştırmaya konu olduğu tüm çalışmalar belirlenmeye çalışılmıştır. Tarama sonucunda araştırmacılar tarafından önceden belirlenmiş araştırmaya dahil etme ve araştırma dışında tutma kriterlerine göre araştırma kapsamına alınan tezler araştırma yöntemi, elde edilen bulgular ve sonuçlar ana başlıklarıyla analiz edilmiştir. Yapılan analizler tablolar ve şekiller aracılığıyla görselleştirilerek sunulmuştur. Araştırma sonucunda ideal okul konusunun ele alındığı tezlerden yola çıkarak Türkiye'de yapılan çalışmalarda ideal okulun hangi açılardan ele alındığına ilişkin genel bir çerçeve oluşturulmuş, konu ile ilgili alanda var olan boşluklar ve araştırılmaya açık noktalar tespit edilip araştırmacılara öneriler sunulmuştur.

Anahtar kelimeler: ideal okul, lisansüstü tez, içerik analizi.

GAZİ MUSTAFA KEMAL ATATÜRK'LE İLGİLİ ÇİZGİ ROMANLARIN T.C İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Sinem TUFAN

Genç Osman İLHAN

Avrupa ve Amerika'da çizgi romanların eğitsel yönü zaman geçtikçe daha da anlaşılmış ve eğitimde kullanılmaya başlanmıştır. Ülkemizde de çizgi romanların eğitimdeki yeri son dönemlerde yapılan çalışmalarla önem kazanmaya başlamıştır. Çizgi roman eğitimde doğru bir şekilde kullanıldığında hem öğretmen hem de öğrenci için oldukça faydalı bir araca dönüşmektedir. Eğitimin birçok alan ve konunun öğretiminde çizgi romanlar etkili birer araçtır. Bu alanların başında da tarih öğretimi gelmektedir. Çünkü tarihsel olayların tekrarlanması ve ilgili kişiye döneminin hissiyatıyla verilmesi zorluğunu içerir. Bu noktada çizgi romanlar tarihi olayların öğretiminde okuyucusuna gerçekçi bir his sunmaktadır. Çizgi romanlar görsel kısmıyla kişilerde kalıcılığı artırırken yazı kısmıyla bilgiyi alarak bir sentez oluşturabilmektedir. Bu çalışmanın amacı Gazi Mustafa Kemal Atatürk ile ilgili yayınlanmış çizgi romanların T.C İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi Açısından değerlendirilmesidir. Çalışmada nitel araştırma deseni tercih edilecek çizgi romanlar doküman incelemesi yoluyla analiz edilecektir. Araştırmada şu ana kadar ulaşılabilen 33 adet Mustafa Kemal Atatürk ile ilgili çizgi roman değerlendirilecektir. Çalışmanın T.C İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersine yönelik çizgi roman materyallerinin nasıl, nerede kullanılacağına yönelik sonuçlara ulaşılacağı düşünülmektedir.
Anahtar kelime: Çizgi roman, Mustafa Kemal Atatürk, tarih öğretimi, İnkılap tarihi

OKUL ÖNCESİ EĞİTİM KADEMESİNDEKİ ÖĞRENCİ VELİLERİNİN KURUMDAN BEKLENTİLERİNİN İNCELENMESİ

Buse ÇEVİK ÇALIŞKAN

busecevik195@gmail.com

Okul öncesi eğitim, çocuğun doğumundan ilköğretime başladığı döneme kadar(0-72 Ay) olan sürede aldığı öğretimi ifade eder. Okul öncesi eğitime olan ihtiyaç, gelişen teknoloji, salgın hastalıklar velilerin okuldan beklentilerini farklılaştırmaktadır. İdeal okul imajının oluşması veli beklentilerinin belirlenmesine olan ihtiyacı beraberinde getirmektedir. Veli-okul ilişkilerinin olumlu olması çocuğun gelişimini pozitif yönde etkilemekte ve çocuğun okula adaptasyonunu artırdığı görülmektedir. Yapılan çalışmadan hareketle çalışan anne babaların sosyal aktivitelere katılma oranı düşük olduğundan okuldan sosyal aktivite beklentisinin fazla olduğunu görmekteyiz. Velilerin beklentisi doğrultusundaki ideal okul algısı çocukların değerlerini ortaya çıkaran, keyif veren, sanatsal etkinliklere önem veren, spora açık olan, sosyal yetkinlik sağlayan, evrensel çocuklar yetiştiren, analitik düşünen, etkili konuşma dinleme becerisi kazandıran, bireysel ve kolektif hareket edebilen bireyler yetiştirmek istenmektedir. Bu çalışmada okul beklentilerinin tespit edilmesiyle okul-veliöğrenci ilişkilerinin düzenlenmesi hedeflenmektedir. Okulların misyon ve vizyonunu belirlemesi, ,okul- veli ilişkileri üzerine eğitimler alınması sağlanmaktadır. İlgili literatür tarandığında alternatif eğitim pedagojileri, ideal öğrenci velisi, özel okul velilerinin beklentileri doğrultusunda okul imajı oluşturma gibi çalışmalar tespit edilmiştir. Bu çalışmada ise okul öncesi velilerin beklentileri tespit edilerek okulların misyon ve vizyonunu belirlemesine okul- veli ilişkileri üzerine eğitimler alınmasına ve veli ilişkilerini düzenlenmesine katkı sağlayarak özgün bir çalışma ortaya konulmaya çalışılacaktır. Bu çalışma için Samsun ilindeki 6 farklı anaokulunda 100 veli ile yapılandırılmış anket çalışması yapılacaktır. Çalışmalarının bulgularıyla velilerin beklentilerinin tespit edilmesiyle veli-okul ilişkileri incelenecektir. Anket sonuçları incelenerek kodlanıp bulgular ortaya konulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Okul –veli ilişkisi, okul öncesi, eğitim

EĞİTİM FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN GELECEKTEKİ «İDEAL SINIF» TASVİRLERİNİN İNCELENMESİ

Esra MACAROĞLU AKGÜL

emacaroglu@fsm.edu.tr

Büşra Nur İNAN

busranur.inam@stu.fsm.edu.tr

Halime UZUN

Rumeysa YILDIRIM

Merve Nur KILIÇ

mervenur.kilic@stu.fsm.edu.tr

Eğitim; bireyin içinde yaşadığı topluma göre sosyalleşmesi, yetenek ve ilgilerini olabilecek en üst seviyeye çıkarabilmek için çevre imkanlarının düzenlenmesini gerekli kılar. Pandemi sürecinde örgün öğretime ara verilmesi ve uzaktan eğitim uygulamalarının gerçekleştirilmesi, sosyal değişimin üreticisi ve ürünü olan teknoloji, eğitimi de doğrudan etkilemiştir. Teknolojik gelişmeler yeni nesiller için öngörülen davranışlar doğrultusunda eğitim sisteminin yeniden yapılandırılmasını gerekli kılmıştır. Buradan yola çıkılarak yapılan bu araştırmada öğretmen adaylarının gelecekteki ideal sınıf ortamını nasıl tasvir ettikleri sanat temelli bir araştırma düzenlenerek belirlenmeye çalışılmıştır. Amacı öğretmen adaylarının ideal sınıf ortamı anlayışlarını belirlemek olan bu çalışmada; öğretmen adaylarının ideal sınıf tasvirleri nedir? Ve ideal sınıf tanımlarıyla ilişkili sınıf ortamı anlayışları nasıldır? Sorularına cevap aranmıştır. İstanbul'da büyük ölçekli bir vakıf üniversitesinin ilköğretim matematik öğretmenliği, İngilizce Öğretmenliği ve Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik bölümlerine devam eden 47 öğrencinin katılımıyla gerçekleşen bu araştırmada; veri toplama aracı olarak sanatın resim formu kullanılmış olup ''Gelecekte hayal ettiğiniz ideal sınıf ortamını çiziniz'' yönergesi doğrultusunda veriler elde edilmiştir. Elde edilen bu veriler nitel ve karma yöntemler için kullanılan MAXQDA-2022 Programı kullanılarak analiz edilmiştir. Öğretmen adaylarının çizmiş olduğu 47 resim MAXQDA programına yüklenmiş, resimler açık kodlama tekniğiyle kodlanarak 163 koddan oluşan bir kod sistemi elde edilmiştir. Kodlama dört araştırmacı tarafından ikili gruplar halinde kod kitapları paylaşım yoluyla karşılıklı kodlanarak yapılmış, kodlayıcılar arası uyum sağlanmıştır. Ardından kodlar özelliklerine göre gruplanarak 2 ana tema altında toplanmıştır. Katılımcıların tasvir ettikleri ideal sınıf ortamından yola çıkarak geleneksel yaklaşımı benimsedikleri ortaya konmuştur.

Anahtar kelimeler: sanat temelli eğitim araştırması, öğretmen adayları, ideal sınıf ortamı

ÜNİTESİNİN PROJE 2061 ÖLÇÜTLERİNE GÖRE ÖĞRETMEN VE ÖĞRETMEN ADAYLARI TARAFINDAN DEĞERLENDİRMESİ

Süleyman TIRAŞ

stiras@marmara.edu.tr

Alaattin PUSMAZ

apusmaz@marmara.edu.tr

Cihangir DOĞAN

mcdogan@marmara.edu.tr

Bu çalışmanın amacı, yürürlükteki Matematik Dersi Öğretim Programına yönelik hazırlanmış ilkokul 4. sınıf matematik ders ve öğrenci çalışma kitabının AAAS'in Proje 2061 için hazırlamış olduğu kitap değerlendirme ölçütlerine uygunluğunu öğretmen ve öğretmen adayları gözünden incelemektir. Araştırmanın çalışma grubunu İstanbul'da ilkokul öğretmeni olarak görev yapan 5 öğretmen ve aynı şehirdeki bir devlet üniversitesinde Sınıf Öğretmenliği Programında okuyan 6 üçüncü sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. İçerik analizinin yapıldığı bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Çalışmanın veri kaynağı 2017-2018 yılında ilkokul 4. sınıflar için özel bir yayınevi tarafından hazırlanan ve Millî Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Kurulu tarafından onaylanmış ders ve çalışma kitabıdır. Katılımcılar Proje 2061 kitap değerlendirme ölçeğinden uzman görüşleri doğrultusunda geliştirilen anket formu kullanarak ders ve çalışma kitabının birinci ünitesini (doğal sayılar, açı ve ölçüsü, sütun grafiği) incelemişlerdir. Araştırma sonucunda, öğretmen ve öğretmen adayları öğretim materyalinin Proje 2061'de yer alan ölçütlerden "matematiksel fikirleri geliştirme", "öğrencilerin fikir yürütmelerini teşvik etme" ve "öğrencilerin matematik gelişimini değerlendirme" kategorilerini yansıttığı, "amaçları ortaya koyma" ve "konuyla ilgili olaylara öğrencinin ilgisini çekme" kategorilerini kısmen yansıttığı; "öğrencilerin fikirlerini dikkate alma" ve "matematik öğrenme ortamını geliştirme" kategorilerini yansıtmada oldukça zayıf kaldığını belirtmişlerdir.

Anahtar Sözcükler: Matematik Öğretimi, Ders Kitapları, Matematik Ders Kitabı, Proje 2061

BELİRLİ GÜN VE HAFTALAR KUTLAMA PROGRAMLARININ ÇOCUKLAR ÜZERİNDEKİ ETKİSİ HAKKINDA OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

Bahar YILDIRIM

Bharyldrm1@gmail.com

Milli eğitim bakanlığına bağlı her okulda belirli gün ve haftalar için kutlama programları yapılmaktadır. Kutlama programına katılım için çocuklara yaşına uygun sorumluluklar verilmektedir. Bu gösteri ve program kutlamalarının etkililiği ve bayram bilinci oluşturması açısından eksiklikleri olduğu düşünülmektedir. Okul öncesi öğretmenlerinin belirli gün ve haftaların kutlanmasına yönelik etkililiği hakkında görüşlerinin alındığı bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden seçkisiz olmayan örnekleme yöntemiyle benzeşik örnekleme yapılmıştır. Belirli gün ve hafta kutlamalarının ne kadar etkili olduğuna dair sorular benzer bir grup olan okul öncesi öğretmenlerine sorularak etkililiğinin öğrenilmesi amaçlanmıştır. Betimsel bir çalışma olan bu araştırmanın örneklemini İstanbul ilinde çalışmakta olan 15 okul öncesi öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmada yanıt aranan sorularla ilgili literatür taraması yapıldıktan sonra araştırmanın verileri kişisel bilgiler formu ve yarı yapılandırılmış görüşme formu yoluyla toplanmıştır.

Yapılan araştırmada verilerin analizi devam etmektedir.

Anahtar kelimeler: Etki, Farkındalık, Kutlama

EĞİTİMDE İDEAL OKUL

Doç. Dr. Yusuf GÜNAYDIN
Gazi Üniversitesi Türkçe Eğitimi ABD,
yusufgunaydin@gazi.edu.tr

Ülkeler ve milletler tarihe adlarını kendilerine ait kültür ve medeniyet eserleriyle vurmuşlardır. Akıl, bilim, inanç ekseninde şekillenen medeniyet eserleri etkilendiği ve etkilediği ölçüde önem kazandı ve önem kazandığı ölçüde de insanlık tarihine fayda sağlamıştır. Bu önemin arkasında da o eserin üstlendiği ve yerine getirdiği misyondur. Bu misyonun temelinde din, eğitim, sanat, hukuk, tıp ve benzeri alanlar yani insana dair olandır ve ön planda kendini hissettirmektedir. Bu alanların konuşulduğu, anlatıldığı ve aktarıldığı mekân denilince de aklımıza günümüzdeki Türkçe karşılığıyla okul gelmektedir. Okul, Sümerlerde yazının icadı ve kullanılmasıyla birlikte bu durum okuma ve yazma isteği uyandırmıştır. Bu isteğin gelişip, yaygınlaşmasıyla okul dediğimiz sosyal yapı ortaya çıkmaya başlamıştır. İlk olarak okullar Mısır, Babil, Hindistan, Yunanistan, Roma ve Çin'de kurulmuştur. Bu okullarda verilen eğitimlerden sadece asil ailelerin çocukları yararlanıyordu. Farklı ülkelerde yer alan bu okullar aynı aşamalarla ve aynı toplumsal durumlarla ortaya çıkmıştır. Ayrıca başlangıçta birbirinden bağımsız olarak faaliyet gösteren okullar, modernleşmeyle birlikte eğitim sistemleri hâline gelmiştir. Bugünkü anlamıyla modern çağın bir buluşu olduğu düşünülen okul, gerekli insan gücünün karşılanabilmesi amacıyla hazırlanan, okuyup yazma öğretiminden başlayarak en yüksek düzeyde bilim ve sanat bilgisi vermeye değin çeşitli derecede toplu öğretimin yapıldığı, verildiği yer olarak düşünülmektedir. Okul hakkında menfi veya müspet yorumlara rastlamak mümkündür. Okula olumsuz bakanlar, okulun toplumda eşitsizlik kaynağı olduğu, zorunlu olmasından dolayı insanı öğrenmeden uzaklaştırdığı, insanda aşağılık ve suçluluk duygularını, toplumsal kutuplaşmaları artırdığı hatta bu alanda bir tekel yarattığı şeklinde eleştiriler getirilmiştir. Nurettin Topçu ise kültürümüzdeki okulun varlık sebebini birlikve kendini tanımak olarak ifade etmektedir. Fiziksel mekân olarak kabul edilen hatta kamuya ait ortak paylaşım yeri olarak görülen, bu anlamda bireyler bazında sahibi olmadığı düşünülen okul veya sınıf bir toprak, taş, demir yığınının ötesinde bizim bütün düşüncemize, davranışımıza, dünya görüşümüze, hayatımıza sinmiş, bizdeki etkileri yıllar boyunca devam eden, sahiplenmediğimiz ama farkında olmadığımız özel mülkümüz gibi algıladığımız yerdir. Okul aynı zamanda bir kent belleğidir. Günümüzdeki ideal tanımıyla da öğrencisinin, öğretmeninin, yöneticisinin, velisinin ve toplumun ihtiyaçlarına duyarlı, gelişimsel yaklaşımları kullanarak dinamik bir yapı inşa eden, üyelerine ve paydaşlarına [1]farkındalık, bilgi, beceri ve yetkinlik kazandırabilen kurumdur.

*